

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

1

תובעת	יעל אור-פלדמן ת.ז. 24303059 ע"י עו"ד דיאב עדוי
	נגד
נתבעת	אילנה בן זאב ת.ז. 027848811 ע"י עו"ד גיא אבידן

פסק-דין

לפני שתי תביעות כספיות שהוגשו על-ידי התובעת, מי שייצגה את הנתבעת בהיותה עורכת-דין: התביעה האחת, עניינה בתשלום שכ"ט מוסכם והחזר הוצאות בהן נשאה התובעת עבור הנתבעת (להלן **התביעה לשכ"ט**); התביעה השנייה הוגשה לשם פיצוי התובעת בשל פרסום לשון הרע נגדה שנעשה בידי הנתבעת (להלן גם **התביעה לפיצוי**).

א. ההליך והצדדים לו

1. בין התובעת, עורכת-דין עצמאית בתקופה הרלוונטית להליך, לבין הנתבעת נכרת הסכם שכר-טרחה וייצוג נושא תאריך 19.2.2006 (להלן **ההסכם** או **הסכם שכה"ט**). על-פי ההסכם מסרה הנתבעת לטיפול של התובעת מספר הליכים שהיו תלויים ועומדים בין הנתבעת לבין בעלה דאז, עודד זאב (להלן **הבעל**), על רקע הפירוד שחל בין הנתבעת לבין הבעל. בתוך כך נמסר לתובעת יצוגה של התובעת בשלוש תביעות שהיו תלויות ועומדות בבית-המשפט לענייני משפחה בחדרה: תביעה רכושית, תביעת מזונות ותביעת משמורת ביחס לבתם הקטינה של הנתבעת והבעל (להלן גם **התביעות בבימ"ש למשפחה**).

2. בהסכם נכללו שתי הוראות בהתייחס לשכר-טרחה לו תהא התובעת זכאית בגין הייצוג: ההוראה האחת זיכתה את התובעת בשכר באחוזים מכל סכום או שוויו של רכוש שתקבל הנתבעת מן הבעל, בין בהסכם ובין בפסק-דין. ההוראה האחרת זיכתה את התובעת בסך של 15,000 דולר, אם יופסק הייצוג בידי הנתבעת שלא בהסכמה. הוראה זו ניצבת במוקד המחלוקת בתביעה לשכ"ט.

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

3. יחסיהן של התובעת והנתבעת עלו על שרטון והפכו עכורים במידה כזו עד שהניבו תלונות הדדיות שהוגשו למשטרת ישראל. ביום 19.12.2006 או בסמוך לכך שיגרה הנתבעת אל התובעת הודעה בה שחררה את התובעת מהייצוג. בתכוף לאחר מכן, ביום 14.1.2007, הגישה התובעת את התביעה לשכ"ט; בגדרה של תביעה זו עתרה לחייב את הנתבעת בתשלום השכר שנקבע בהסכם במקרה של פיטורי התובעת, כמו גם בהחזר הוצאות בסך של 540 ₪ בהן נשאה התובעת עבור הנתבעת במהלך הייצוג. סכום התביעה הועמד על סך 63,540 ₪ ליום הגשתה. לנתבעת ניתנה רשות להתגונן, בהסכמה, נגד התביעה שהוגשה מלכתחילה בסדר דין מקוצר [החלטת כב' הרשם רומי מיום 26.1.2009].
4. בד-בבד עם הגשת התביעה לשכ"ט הוגשה גם התביעה לפיצוי שיסודה בטענת התובעת כי הנתבעת הגישה נגדה תלונה כוזבת למשטרת ישראל – תלונה בה יוחס לתובעת זיוף של חתימת הנתבעת על-גבי שלושה תצהירים (להלן **טענת הזיוף**). בנוסף, ובהסתמך על טענת הזיוף, הגישה הנתבעת תלונה נגד התובעת ללשכת עורכי-הדין. אליבא דתובעת הוגשו התלונות למשטרה וללשכה על-מנת להשפילה, לבזותה, לעשותה מטרה ללעג ובוז ולפגוע בה באופן שמזכה אותה בפסיקת פיצוי בגין פרסום לשון הרע ללא הוכחת נזק. בתביעת הפיצוי נתבע אפוא בעילה זו סך של 60,000 ₪.
5. הדיון בשתי התביעות אוחד. התיק המאוחד הועבר לטיפולו בשלהי שנת 2009, בתום שלב קדם-המשפט ולאחר שראיות הצדדים הוגשו בתצהירים לפי החלטת המותב הקודם שדן בהליך. מן הצד האחד של המתרס העידו התובעת והמומחית לכתבי-יד מטעמה, גב' קרן רווה (להלן **רווה** או **מומחית התובעת**). מן הצד האחר של המתרס נשמעו עדויות התובעת, המומחית לכתבי-יד מטעמה גב' פנינה אריאלי (להלן **אריאלי** או **מומחית הנתבעת**) ובני-הזוג ה"ה אילנה סיגל ואמיר סיגל.
6. לשם הכרעה בתובענות יש להידרש לשאלות השנויות בין בעלות-הדין במחלוקת; אלו הן, בקליפת-אגוז: ראשית, האם הסכם שכה"ט מזכה את התובעת, לפי תוכנו וכוונתו, בשכר בעת סיום הייצוג על-ידי הנתבעת; שנית, היה והפסקת הייצוג מזכה את התובעת בשכר, האם ארעה הפסקת הייצוג באופן שמוציא את הזכות מן הכוח אל הפועל; שלישית, ככל שאף על כך יש להשיב בחיוב והתובעת זכאית לשכר מוסכם בסך שווה ערך ל- 15,000 דולר – האם עומדת לנתבעת הגנה מפני תשלום זה, בין בעטיה של טענת הזיוף שבפיה ובין בשל רשלנות שייחסה לתובעת בייצוגה בתביעות בבימ"ש למשפחה; לבסוף, אם היו תלונות הנתבעת שהוגשו נגד התובעת בעטיה של טענת הזיוף מעשה שעלה כדי פרסום לשון הרע –

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

או לחלופין פרסום לשון הרע שאין הגנה כדין בצדו, באופן שמזכה את התובעת בפיצוי ללא הוכחת נזק. סוגיות אלה ידונו להלן כסדרן, בשים לב לראיות שהובאו ולטיעוני הצדדים בסיכומיהם. בשולי הדברים תידון גם תביעתה של התובעת להחזר הוצאות. ההפניות הן לפרוטוקול דיוני ההוכחות זולת אם צוין אחרת.

ב. התביעה לשכ"ט

אין חולק על כך שהנתבעת לא שילמה לתובעת שכר בגין יצוגה [סעי' 43 לתצהיר התובעת ת/1 ועדות הנתבעת בעמ' 152 ש' 13-14]. התביעה לשכר-טרחה הוגשה בעילה חוזית כשהיא נעוצה בהסכם שכה"ט – באותו סעיף בו שמזכה את התובעת בשכר מוסכם במקרה של הפסקה חד-צדדית של הייצוג על-ידי הנתבעת. בנקודה זו נסבה המחלוקת על השאלה אם זיכה ההסכם את התובעת בשכר בסך 15,000 דולר שאינו מותנה בתוצאות בכל מקרה בו תסיים הנתבעת את הייצוג או שמא נועד הסעיף הרלוונטי (להלן **הסעיף המזכה**) לנסיבות שכלל לא התקיימו בענייננו. להשלמת התמונה יצוין כי בעת שנערך ההסכם והתובעת נטלה על עצמה את יצוגה של הנתבעת הייתה הנתבעת בוגרת לימודי משפטים; הנתבעת הוסמכה כעורכת-דין במאי 2008, בשלב שהיה מאוחר לאירועים הרלוונטיים להכרעה בהליך [עמ' 91 ש' 18].

1. לשון ההסכם

1.1 הסכם שכה"ט נערך בכתב-יד ונחתם על-ידי התובעת והנתבעת כאחד. התאריך, 19.2.2006, רשום בראשו [נספח ה' ל-ת/1]. זו לשונה של הוראת ההסכם שעסקה בשכר שישולם לתובעת עבור הייצוג, ואשר כוללת גם את הסעיף המזכה:

שכה"ט ישולם באחוז מכל סכום או זכיה או רכוש אותו תקבל אילנה מבעלה בכל מקרה של פירוד או גירושין בין בהסכם ובין ע"פ פס"ד ו/או בהסכם לשלו"ב בסך של 18% מכל סכום ו/או שווי לו תהיה זכאית. הסכום איננו כולל מע"מ.
מוסכם כי במקרה של הפסקת ייצוג ע"י הלקוחה במקרה שאיננה בהסכמה יחייב את הלקוחה בתשלום הסך של 15,000 דולר ארה"ב מבלי קשר לתוצאות אליהן הגיע התיק ו/או העניין [כך במקור].

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

1.2 הסעיף המזכה על-פי פשוטו אינו ברור די הצורך, באופן שמחייב פנייה לתהליך פרשני לשם עמידה על משמעותו וכוונתו. שני טעמים לכך: ראשית, יש לעמוד על היחס בין שני חלקיה של הוראת ההסכם שצוטטה לעיל, זה שמזכה את התובעת בשכר שנקבע באחוזים בהתאם לתוצאות הייצוג וזה שמזכה אותה בסכום קבוע בשל הפסקת הייצוג. כפי שנראה להלן, ובניגוד לנטען, לא דחה בית-המשפט לענייני משפחה את תביעותיה של הנתבעת במלואן; בתביעת המזונות זוכתה הנתבעת בסכום חודשי שעמד בעת מתן פסק-הדין (26.7.2006) על סך של 4,375 ₪ [להלן **פס"ד המזונות**; נספח ט' ל-1/1 בסעי' 70]. אף-על-פי-כן לא השתיתה התובעת את תביעתה לשכר טרחה על זכייה זו שנקבעה בפס"ד המזונות, במשולב עם סעיף ההסכם המזכה בשכר באחוזים לפי תוצאות. להימנעותה של התובעת מכך לא ניתן טעם. יש לדון אפוא בשאלה אם בהתקיים זכות לכאורית לתובעת לשכר לפי תוצאות היא רשאית לדרוש חלף זאת שכר בגין הפסקת הייצוג.

שנית, הסעיף המזכה יוצר קושי פרשני כשהוא לעצמו בכך שהוא תולה את הזכות לשכר שנקבע בו באירוע שהוגדר כ"**הפסקת ייצוג ע"י הלקוחה במקרה שאיננה בהסכמה**". זכותו של לקוח להשתחרר משירותיו של עורך-דין שייצגו אינה תלויה בהסכמה של עורך-הדין; די ברצונו של הלקוח להתיר את הקשר החוזי על-מנת להביא את הייצוג לידי סיום. יחסי עורך-דין ולקוח מושתתים על אמון בדרגה גבוהה. אלה יחסים מיוחדים שעל-פי טיבם ומהותם לא ניתן לכפות את המשכתם על-הצדדים בניגוד לרצונו של אחד מהם. על כן מתיר הדין ללקוח להפסיק את הייצוג בכל עת; עורך-דין אינו רשאי לכפות על לקוח את המשך הקשר החוזי ומתן השירות על אפו ועל חמתו. הסכם בין עורך-דין למרשו נסב על מתן שירות אישי; ככזה הוא אינו נתון לסעד של אכיפה מכוח הכלל הקבוע בסעיף 20(3) לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה) [ע"א 8854/06 **חיים קורפו, עו"ד נ' סורוצקין**, סעיף 20 (20.3.2008)]. הנחת המוצא היא אפוא כי הנתבעת הייתה רשאית וזכאית לשחרר את התובעת מן הייצוג בכל עת, כשהסכמתה של התובעת לכך אינה מעלה ואינה מורידה. על כן זה יש לעמוד על התכלית שביסוד הסעיף המזכה, לגביו נקבע שהוא יהא בר-פועל במקרה של הפסקת הייצוג על-ידי הנתבעת שלא בהסכמה. ודוק: לא נאמר בהסכם שכל הפסקת ייצוג ביוזמת הלקוח תזכה את התובעת בסך של 15,000 דולר; זכותה של התובעת לשכר בשיעור זה הותנתה בכך שהפסקת הייצוג תהא לא בהסכמה. ניסוח לשוני זה אינו בהיר די הצורך. אין די בקריאת הסכם שכה"ט כדי לעמוד על פשרו. הוא מצריך פנייה לתהליך פרשני כדי לרדת לחקר כוונתו ותכליתו.

1.3 הכלל שחולש על פרשנות חוזה נקבע בסעיף 25(א) לחוק החוזים (חלק כללי):

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

חווה יפורש לפי אומד דעתם של הצדדים, כפי שהוא משתמע מתוך החווה ומנסיבות העניין, ואולם אם אומד דעתם של הצדדים משתמע במפורש מלשון החווה, יפורש החווה בהתאם ללשונו.

לאחרונה עמד בית-המשפט העליון בהרחבה על טיבו וגדרו של התהליך הפרשני שמתחייב על-פי סעיף 25(א) לחוק החוזים, בשים לב להלכות שנקבעו בפסקי-הדין בעניין 'אפרופים' ובעניין 'מגדלי הירקות' ולתיקון מס' 2 משנת 2011 שהתקבל לאחר שניתנו פסקי-הדין הללו ואשר החליף את סעיף 25(א) לחוק בנוסחו הקודם [רע"א 3961/10 המוסד לביטוח לאומי נ' סהר חברה לתביעות בע"מ בשם מגדל חברה לביטוח בע"מ (26.2.2012)]. כך נקבע באשר לתהליך הפרשני שמתחייב מחוק החוזים בנוסחו דהיום [ההדגשות במקור]:

חווה יפורש תוך בחינה מקבילה ומשותפת של לשון החווה ושל נסיבות העניין, בכפוף לחזקה פרשנית - ניתנת לסתירה - שלפיה פרשנות החווה היא זו התואמת את פשט הלשון, דהיינו: את המשמעות הפשוטה, הרגילה והטבעית של הכתוב. החזקה ניתנת לסתירה במקרים שבהם למד בית המשפט, מתוך הנסיבות, כי הלשון אינה פשוטה וברורה כפי שנחזתה להיות במבט ראשון; וכי למעשה - עשויה היא להתפרש בדרכים אחרות מאלה שנראו ברורות בתחילת הדרך הפרשנית. ודוקו: קיומה של החזקה מבטא את משקלה החשוב והמשמעותי של לשון החווה; לעומת זאת, היותה ניתנת לסתירה משקפת את העובדה כי משקלה של הלשון, חרף חשיבותה, אינו מכריע או בלעדי. [שם, בפסקה 26 לפסק-דינו של המשנה לנשיאה].

עוד נקבע כי תיקון סעיף 25(א) לחוק החוזים לא העביר מן העולם את ההלכה שנקבעה בעניין 'אפרופים' [ע"א 4628/93 מדינת ישראל נ' אפרופים שיכון ויזום בע"מ, פ"ד מט(2) 265 (1995)], כפי שעוצבה ושוכללה בעניין 'מגדלי הירקות' [דנ"א 2045/05 מגדלי הירקות - אגודה חקלאית שיתופית בע"מ נ' מדינת ישראל, פ"ד סא(2) 1 (2006)].

כאשר חזקת פשט הלשון נסתרת עומדת על מכונה השיטה הפרשנית לפיה "יש ללמוד על אומד דעתם של הצדדים לחווה באמצעות בחינה מקבילה של לשון החווה ושל הנסיבות החיצוניות לו. [...] רק כך יאותר אומד דעתם הסובייקטיבי של הצדדים לחווה - הוא הכוונה

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

המשותפת האמיתית העומדת ביסוד החוזה. [...] במקום שבהם לא ניתן לאתר את הכוונה האמיתית כאמור, יש לפרש את החוזה בהתאם לאמות מידה אובייקטיביות, המבטאות את הכוונה ההיפותטית של הצדדים לחוזה כאנשים סבירים [...]” [שם, פסקה 12 לפסק-דינו של המשנה לנשיאה]. זאת ועוד: [...] מטרתו הראשונה במעלה של בית המשפט, עת שהוא ניגש לפרש חוזה, היא לאתר את כוונתם האמיתית המשותפת של הצדדים לחוזה - היא התכלית הסובייקטיבית של החוזה. רק כאשר לא ניתן, בשום אופן ובאף דרך [...] לברר מהי הכוונה האמיתית שעומדת בבסיס החוזה, רשאי בית המשפט לפנות, תוך נקיטת משנה זהירות, לתכלית האובייקטיבית של החוזה” [שם, בפסקה 15; ההדגשה במקור].

1.4 בענייננו, וכאמור לעיל, לא ניתן לומר שלשונו של הסכם שכה"ט ברורה עד כדי כך שנהיר למקרא הסעיף המזכה כי בכל מקרה של הפסקת יצוג שנכפתה על התובעת בידי הנתבעת, ואפילו זכאית התובעת לשכר לפי חלופת ההסכם שקובעת אותו באחוזים לפי תוצאות, קמה ועומדת לתובעת זכות לשכר בסך 15,000 דולר. סימני השאלה והתהיות שמתעוררים למקרא הסעיף הרלוונטי בהסכם סותרים את חזקת פשט הלשון ופותחים את הדלת להיכל הפרשנות – בגדרו יש להתחקות אחר אומד דעתן הסובייקטיבי של בעלות-הדין וכוונתן המשותפת שניצבה ביסוד אותו סעיף.

2. פרשנות החוזה: כוונת הצדדים ומטרתו של הסעיף המזכה

2.1 התחקות אחר אומד דעתם של הצדדים וירידה לחקר כוונתם שביסוד הוראה זו או אחרת שכללו בהסכם כרוכה בבחינת מכלול הנסיבות שעל-רקען ובעטין נכרת ההסכם ונוסח כפי שנוסח.

הובהר והוכח שבעת שנוצר הקשר בין הנתבעת לתובעת, וכאשר נמסר לתובעת יצוגה של הנתבעת, סבלה הנתבעת מחסרון כיס שהיה ידוע לתובעת ידוע היטב – באופן שלא רק ללקוחה אלא גם לעורכת-הדין היה נהיר שאין ביכולתה של הנתבעת לשלם שכר כלשהו עבור הייצוג אלא ממה שיפסוק לה בית-המשפט לענייני משפחה בתום ההתדיינות.

2.2 ביטוי גלוי ומפורש למצבה הכספי הדחוק של הנתבעת ולחסרון הכיס ממנו סבלה במועד בו נחתם הסכם שכה"ט בינה לבין התובעת ניתן על-ידי התובעת עצמה, בתצהיר עדותה הראשית. התובעת פירטה שם כי בעת שהנתבעת פנתה אליה לשם הסדרת הייצוג

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

כבר היו התביעות בבימ"ש למשפחה תלויות ועומדות ונקבע בהן מועד לדיון, אף ניתנה החלטה שהורתה על מתן המשמורת הזמנית על הבת לבעל. הנתבעת פנתה לתובעת לאחר שפיטרה עורך-דין קודם שייצג אותה בהליכים הללו, הציגה עצמה כמי שנקלעה למאבק גירושין מכוער עם הבעל – אדם עתיר נכסים וממון, והטעימה שהיא נטולת תעסוקה והכנסה, משפחתה המתגוררת בנתיבות אינה תומכת בה ואין ביכולתה לשאת בתשלום לתובעת בגין יצוגה בהליכים אלא בשכר שייקבע באחוזים מן התוצאות. עוד שמעה התובעת מפי הנתבעת כי אף שהנתבעת השלימה לימודי משפטים לא עברה את בחינות ההסמכה, באופן שהשליך גם הוא על המצוקה הכלכלית שאליה נקלעה [סעי' 5-9 ל-1/ת].

על אותם דברים עצמם עמדה גם הנתבעת בעדותה. לדבריה, עורך-דין קודם שייצג אותה בתביעות בבימ"ש למשפחה חדל מן הייצוג לאחר שלא היה באפשרותה לשלם לו תמורת עבודתו [עמ' 99 ש' 22-30, עמ' 101 ש' 14-15]. גם עם עורכי-דין שייצגו את הנתבעת בשלב מוקדם יותר, לפני התובעת, ערכה הנתבעת הסכמי שכר בכתב, בהתאם לסוג ההליך, תוך שתוכן ההסכם מבטא את צרכיה של הנתבעת [עמ' 100 ש' 20 - עמ' 101 ש' 11].

2.3 כריתתו של הסכם שכה"ט בין התובעת לבין הנתבעת במציאות בה נבצר מהנתבעת לשלם שכר עבור הייצוג על-אתר או במהלך ניהול התביעות בבימ"ש למשפחה, וחשיפת מצבה הכספי של הנתבעת לפני התובעת עוד בטרם נערך ההסכם ביניהן, מאירות את הנסיבות שאפפו את עריכת ההסכם ואת ניסוח תנאיו. לנסיבות אלה נודעים משקל וערך ביציקת תוכן פרשני לסעיף המזכה. יש בהן כדי לבאר מדוע נקבע בהסכם מנגנון לתשלום שכר-טרחה בעתיד, בהתאם לתוצאות ומתוך סכומים שייפסקו לנתבעת. התווספה לכך ציפייה של התובעת כי התביעות בבימ"ש למשפחה תזכינה את הנתבעת בסופו של יום בכסף ובנכסים שיניבו לה שכר ממשי שישולם באחוזים מתוך הזכייה, כל זאת על-יסוד הצגת הבעל כאדם אמיד ועתיר רכוש [סעי' 9 ל-1/ת]. ודוק: הנתבעת לא יצרה מצג שווא כאשר תיארה את הבעל באוזני התובעת כאדם שהפרוטה מצויה בכיסו; לימים אימץ בית-המשפט לענייני משפחה את טענות הנתבעת בעניין זה וקבע בפס"ד המזוונות כך: "[...] **התובעת מצידה הציפה אותי במסמכים לרוב, מהם לדעתה ניתן ללמוד על עושרו הרב של הנתבע, ואולם בין כך ובין כך, אני מאמינה שהנתבע הוא אדם אמיד ואף למעלה מזה**" [נספח ט' ל-1/ת בסעי' 57].

היה אפוא טעם ממשי באימוץ מתווה של שכר שישולם לתובעת רק בתום ההליכים, לאחר שתוכרענה התביעות בבימ"ש למשפחה, כשהשכר נגזר מתוצאות ההתדיינות: מצד אחד,

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

חסרון הכיס שהיה נחלתה של הנתבעת בעת שמסרה את יצוגה לתובעת לא איפשר לה לשלם שכר במתווה שאינו מותנה בתוצאות; מצד שני, ניתן היה לצפות שההליך יניב לנתבעת זכייה ממשית, באופן שבסופו של יום תזכה התובעת בתמורה נאה עבור הייצוג. יש בכך כדי לבאר את חלקו הראשון של הסעיף בהסכם שנסב על שכרה של התובעת.

הנתבעת עמדה על הדברים מפורשות בעדותה לפני שניתנה בחקירה נגדית: "לאחר שעו"ד וייצמן הפסיק לייצג אותי כי לא יכולתי להמשיך ולשלם את שכר הטירחה הכרתי אז את יעל, והיא אמרה לי שהיא תייצג אותי, אל תשלמי לי [...] ורק אם יגיע לך משהו אז תתני לי. בדיוק עו"ד וייצמן הפסיק את הטיפול בתיק כי לא יכולתי לשלם שכר טירחה ובדיוק אז הייתי צריכה להמשיך את ההליכים [...] ואז הכרתי את יעל. [...] כך הגעתי אליה, שהיא יודעת שאין לי כסף והיא יודעת גם שכשאני אקבל כסף אני אשלם לה. זה בדיוק כל הסיפור, שיעל ידעה שאין לי כסף, יעל ייצגה אותי, היא חשבה שהיא הולכת להוציא מיליונים" [עמ' 101 ש' 18 עד 26; הדברים תואמים את עדותה הראשית של הנתבעת, סע' 9 עד 26 בתצהירה 22/2].

2.4 אשר לחלק השני של הוראת ההסכם שנסבה על שכרה של התובעת, הוא הסעיף המזכה שעניינו בתשלום שכר-טירחה כפועל יוצא של הפסקת יצוג בידי הנתבעת שאיננה בהסכמה, כל אחת מבעלות-הדין עמדה בתורה על כוונתו ועל התכלית שעמדה ביסודו. מעדותן עלה שהן תמימות דעים באשר לאומד-הדעת שניצב ביסוד הכללתו של הסעיף המזכה בהסכם וכי הלכה למעשה אין כל מחלוקת על-אודות הסיטואציה שלשמה נועד.

כך תיאררה התובעת את המוטיווציה שניצבה ביסוד הכללתו של הסעיף המזכה בהסכם: "הפיסקה הזאת נרשמה במתכוון על פי הניסיון שהיה לי בעבר בד"כ כשאתה קובע תוצאות של הליך על פי תוצאות של המשפט אז הלקוח ברגע שהוא מריח שאתה הולך לקבל סכום כסף מסויים אז פתאום מתגלעות כל חילוקי הדעות ביניכם פתאום אתה רשלין ולא עשית את העבודה, על מנת להימנע מסיטואציה כזו הסעיף הזה נכתב [...]". [עמ' 22 ש' 22 - עמ' 23 ש' 1]. הוסיפה התובעת וציינה שהכללת הסעיף המזכה בהסכם נעשתה לאחר שהתנהל דין ודברים בינה לבין הנתבעת, כשבתחילה התנגדה הנתבעת לתוכנו ולאחר מכן התרצתה; משנרשם הסעיף המזכה בהסכם חתמה הנתבעת לצדו – כשם שחתמה חתימה נפרדת לא רק בשולי ההסכם אלא לצד כל סעיף וסעיף שבו [עמ' 23 ש' 1-3].

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

עדות הנתבעת באשר לתכליתו של הסעיף המזכה תאמה את עדות התובעת; הוא נועד לזכות את התובעת בשכר בשיעור מוסכם וידוע מראש במקרה בו יערך בין הנתבעת לבין הבעל הסכם, שלא באמצעות התובעת, אשר יזכה את הנתבעת בסכומי כסף. בלשונה של הנתבעת, בהתייחסה למה שהסבירה לה התובעת טרם חתימת ההסכם: "[...] היא אמרה שאם אני אעשה איתו הסכם ואני אוציא ממנו כסף, אז יש פה סעיף ואני אמרתי שאין לי תוכניות לעשות הסכמים עם עודד כי אי אפשר לעשות איתו הסכמים בכלל, ואין לי עניין לקבל כספים ולא לשלם לה אם היא עבדה על משהו בכלל. אז היא הסבירה לי שהיא לא תקבל את הכסף הזה, וזה רק למצב שאת מתנתקת ממני ואת מקבלת כסף ואני לא מקבלת. [...] היא הסבירה לי שהיא לא לוקחת ממני כסף רק אם אני מקבלת כסף" [עמ' 102 ש' 22 עד 28]. הנתבעת שבה והדגישה שכך הציגה התובעת לפנייה את פשרו ומטרתו של הסעיף המזכה [עמ' 103 ש' 16-20; עוד ר' סעי' 27 ו-29 ב-22/2].

בעדותה זו הייתה הנתבעת עקבית וברורה; היא אישרה כי דובר בינה לבין התובעת על תשלום שכר במקרה של הפסקת יצוג [עמ' 104 ש' 15-22]. יחד עם זאת עמדה על דעתה כי לא דובר על הפסקת יצוג על דרך הסתם אלא על הפסקת יצוג שנועדה לשלול מהתובעת שכר לו הייתה זכאית אלמלא הופסק הייצוג: "[...] היא אמרה לי על הסכום הזה שאנשים מהניסיון שלה עושים הסכמים מאחורי הגב של עורכי הדין והיא לא רוצה, ואני אמרתי לה שאני לא הולכת לעשות שום הסכם עם אף אחד ואין לי בעיה לחתום על זה. לכן גם לא היה לי קשה לחתום על ההסכם, כי אני ידעתי אחרי 5 דקות שהיא מייצגת אותי והיא תקבל כסף ממה שאני אקבל, ואם אני אעשה דברים מאחורי הגב שלה אני אצטרך לשלם, זה היה ההסכם, שממה שאני מקבלת היא תקבל, ואם בסיטואציה איפה שהוא כספים יעברו אלי היא תהיה זכאית לסכום הזה" [עמ' 105 ש' 10-5].

בהקשר זה יש לעמוד על שאלה נוספת שהופנתה לנתבעת בחקירה נגדית ונענתה על-ידה, באופן שמשקף לא רק את אומד-דעתה של הנתבעת אלא גם את כוונת התובעת בחתימת ההסכם [עמ' 105 ש' 11-15]:

ש. היא אמרה לך שכדי להבטיח את עצמה מפני נוכלות של לקוחות, והיא קיימת לצערנו, שכאשר מגיעים לשלב הסיום והלקוח רואה שהוא הולך לקבל כסף מפסיקים את הייצוג כדי למנוע מעורך הדין את התשלום – והיא הסבירה לך את הדבר הזה ואת הבנת אותו והסכמת לו ולכן חתמת, זה נכון או לא נכון?

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

ת. זה נכון, זה ברור, זו מסקנה מתבקשת, אבל אני לא קיבלתי שקל.

2.5 נובע מכך שהסכם שכה"ט התווה שני מסלולים לתשלום שכר הקשורים זה בזה. בדרך המלך, או אם תרצו 'במסלול הירוק', לא היה על הנתבעת לשלם לתובעת שכר אלא אם תזכה בתביעות בבימ"ש למשפחה; היה ותזכה תהא התובעת זכאית לשכר-טרחה שייגזר באחוזים משווי זכייתה של התובעת. בה בשעה, ועל-מנת להגן על התובעת מפני מצב בו כפועל יוצא של התביעות בבימ"ש למשפחה תזכה הנתבעת בכסף או בשווה כסף אך היא תכלכל את צעדיה בצורה שמטרתה למנוע מהתובעת ליהנות מן ההוראה שמזכה אותה בשכר לפי תוצאות ותסיים את הייצוג למטרה זו, כי אז תחוב הנתבעת בתשלום שכר לתובעת בסכום ידוע וקבוע מראש של 15,000 דולר. הוראה זו היוותה 'מסלול אדום' לגביית שכר-טרחה; מטרתה לקבוע מעין קנס שירתיע את הנתבעת מהתנהלות מחושבת ומניפולטיבית שכל תכליתה שלילת השכר המותנה בתוצאות מן התובעת שעה שעל-פי תוצאות ההליכים היא תהיה זכאית לו.

במענה לשאלת בית-המשפט הבהירה התובעת כי אם הייתה מייצגת את הנתבעת עד תום ההליכים והנתבעת הייתה מפסידה, הרי שהיא לא הייתה זכאית לשכר כלשהו; הסעיף המזכה נועד למקרה "[...] בו לקוח בדרך מניפולטיבית כזו או אחרת בוחר פתאום כשהוא מריח את הסוף לפטר עו"ד שעבד בשבילו שנה וחודשיים וכתב בקשות [...]]" – מקרה שכונה בפי התובעת 'גזל' [עמ' 23 ש' 11-15]. עדות זו מלמדת לא רק על תכליתו של הסעיף המזכה אלא על היחס בינו לבין הסעיף הקודם לו בהסכם אשר זיכה את התובעת בשכר לפי תוצאות. הסעיף המזכה את התובעת בשכר בסך 15,000 דולר לא יהא בר-פועל אלא אם פוטרה התובעת על-ידי הנתבעת בפיתורין שתכליתם שלילת השכר המותנה בתוצאות מן התובעת שעה שהיא זכאית לו, או צפויה להיות זכאית לו. מדובר בהוראה שכל תכליתה למנוע מן הנתבעת לשלול מן התובעת שכר המגיע לה על-פי המתווה של שכר מותנה בתוצאות – דהיינו, 'במסלול הירוק' לתשלום שכר-טרחה שנקבע בין הצדדים.

יש בכך כדי לצקת תוכן ומשמעות בסעיף המזכה. ויודגש: פרשנות זו עולה בקנה אחד עם הנסיבות שהתקיימו בעת שהתובעת נטלה על עצמה את יצוג הנתבעת וערכה עמה את הסכם שכה"ט. פרשנות זו תואמת את עדותן של שתי בעלות-הדין גם יחד באשר לאומד-הדעת המשותף להן שניצב ביסוד הכללתו של הסעיף המזכה בהסכם. מפרשנות זו נובעים ומתחייבים שני אלה: ראשית, אם היו תוצאות התביעות בבימ"ש למשפחה כאלה שזיכו את התובעת בשכר באחוזים מן התוצאות, אזי חל המתווה של שכר-לפי-תוצאה שנקבע

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

שבהסכם. שנית, אם ורק אם הביאה הנתבעת את הייצוג לידי סיום על-מנת לשלול מן התובעת את השכר לו היא זכאית לפי תוצאות אלה – ולא מסיבה אחרת שאינה נגועה ברצון לשלול מהתובעת שכר שהיא זכאית לו – תחוב הנתבעת בשכר לפי המתווה החלופי שנקבע בסעיף המזכה. הפסקת הייצוג כשהיא לעצמה, אין בה די כדי לשכלל את זכותה של התובעת לתשלום סך של 15,000 דולר; על הפסקת הייצוג להיות כזו שכל מטרתה, או למצער מטרתה העיקרית, לשלול מהתובעת שכר לפי תוצאות שהיא הייתה זכאית לו אלמלא הופסק הייצוג.

2.6 הסכם שכה"ט אינו מכוון אפוא למתווה שבגדרו תהיה התובעת זכאית לשכר לפי תוצאות או לשכר בסך 15,000 דולר – היה והנתבעת תסיים את הייצוג, תהא הסיבה לכך אשר תהא. אין מדובר בשתי הוראות חלופיות שהן שוות ערך ומעמד. דווקא בשים לב לנסיבות שניצבו ברקע חתימת ההסכם, קרי חסרון הכיס שהיה נחלתה של הנתבעת מזה וציפייתן של הנתבעת והתובעת גם יחד שהתיקים בבימ"ש למשפחה יניבו לנתבעת זכייה נאה נוכח היותו של הבעל עתיר נכסים ורכוש מזה, נקל להבין כי שתיהן הטילו את יהבן על הוראת ההסכם שקבעה את שכרה של התובעת באחוזים (בשיעור לא מבוטל של 18% בצירוף מע"מ) מכל זכייה שתיקבע לטובת הנתבעת, בין בכסף ובין בשווה כסף. על-מנת לחשק הוראה זו, כדי להגן על התובעת שנטלה על עצמה את הייצוג מבלי ששולם לה שכר על-אתר או במהלך הייצוג ולמנוע מהנתבעת 'להבריח' זכייה מתחת לאפה של התובעת באמצעות הפסקת יצוג שכל מטרתה לחמוק מתשלום השכר המותנה בתוצאות שעה שהוא מגיע, הוסף מיד אחרי הסעיף שקבע שכר מותנה בתוצאה הסעיף המזכה; סעיף זה נועד להרתיע את הנתבעת מגזילת שכר מותנה בתוצאות מן התובעת בדרך של שחרורה מן הייצוג.

נובע מכך שבהודעת הנתבעת לתובעת על סיום הייצוג שניתנה ביום 19.12.2006 אין די כדי להקנות לתובעת עילה שלמה ומוגמרת לתשלום שכר-טרחה בסך 15,000 דולר על יסוד הסעיף המזכה. על התובעת להוסיף ולהראות כי הפסקת הייצוג נועדה לשלול ממנה שכר מותנה בתוצאות שהיא הייתה זכאית לו אלמלא הופסק הייצוג ושהנתבעת ביקשה לחמוק מתשלומה באמצעות הבאת הייצוג לידי סיום. בכך תוגשם מטרתו הסובייקטיבית של הסעיף המזכה – מטרה שהייתה משותפת לתובעת ולנתבעת בעצם הכללתו בהסכם.

2.7 בהגשת התביעה דנן, כמו גם בהתנהלותה עובר לפתיחת ההליך, לא דבקה התובעת בתכליתו של הסעיף המזכה שניצבה ביסוד הכללתו בהסכם. תחת זאת ביקשה להישמע בטענה כי עצם הפסקת הייצוג בידי הנתבעת היא ששכללה את זכותה ליטול שכר על-פי

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

הסעיף המזכה ודי בהודעת הנתבעת על הפסקת הייצוג כדי לזכותה בסך של 15,000 דולר. כפי שיובהר להלן, מדובר בטענה שנגועה בחוסר תום-לב ניכר. גלומה בה התכחשות של התובעת להודאתה שלה על-אודות המטרה שהולידה את הסעיף המזכה בהסכם.

אכן, מטרת הסעיף המזכה שתוארה בעדויותיהן של בעלות-הדין – ושעליה עמדתי לעיל – לא באה לידי ביטוי מפורש בלשונו של ההסכם; הנתבעת אישרה זאת [עמ' 106 ש' 13-15, עמ' 106 ש' 29 - עמ' 107 ש' 1]. בה בשעה גם הפרשנות האחרת שביקשה התובעת לייחס לסעיף המזכה בהגשת התביעה – קרי, זיכוי התובעת בשכר בסך של 15,000 דולר אך ורק בשל הפסקת הייצוג בידי הנתבעת – אינה נלמדת מלשון ההסכם. כבר אמרתי כי ההסכם לא קבע זכות של התובעת לשכר בשיעור 15,000 דולר בכל מקרה של הפסקת יצוג על-ידי הנתבעת; נדרש בו כי הפסקת הייצוג תהא לא בהסכמה. התהליך שתואר לעיל יצק תוכן פרשני בביטוי 'הפסקת יצוג ע"י הלקוחה במקרה שאיננה בהסכמה' וחשף את מטרת קביעתו של הסעיף המזכה בהסכם. תהליך פרשני זה העלה שאומד-דעתן המשותף של בעלות-הדין בעת שנכרת ההסכם לא כיוון לזיכוי התובעת בשכר בכל מקרה של הפסקת יצוג על-ידי הנתבעת. ואומנם, הנתבעת עמדה על כך שהתביעה נסמכה על פרשנות של ההסכם שהיא שונה מן המטרה שלשמה נרשם בו הסעיף המזכה [סע' 8.7 ל-22/ג; ר' גם שם, בסע' 8.8-8.9].

התובעת הודתה בעדותה לפני מה הייתה תכליתו של הסעיף המזכה לאשורה. בתוך כך עמדה בצורה ברורה על כוונת הסעיף האמור, שלא נועד לזכותה בשכר-טרחה בכל מקרה של שחרור מייצוג אלא רק במקרה של שחרור מייצוג שבא לעולם על-מנת לשלול ממנה את השכר המותנה בתוצאות שעליו הוסכם בינה לבין הנתבעת. במצב דברים זה מנועה התובעת לייחס לסעיף המזכה משמעות שונה אשר מרחיבה את גדרם של המקרים הנכללים בו אל מעבר למה שהוסכם בינה לבין הנתבעת בזמן אמת, במעמד כריתת ההסכם. פרשנות כזו זרה לאומד-הדעת המשותף לתובעת ולנתבעת בעת חתימת ההסכם ולנסיבות שבהן נכרת ההסכם. היא זרה גם ללשונו של ההסכם על-פי פשוטו.

2.8 פרשנות של הסעיף המזכה כזו שעליה הושתתה התביעה לשכ"ט אף חורגת מגדרם של הסיכויים והסיכויים שצפתה כל אחת מבעלות-הדין, ושאותם הסכימה ליטול על עצמה, בעת שנכרת ההסכם. התובעת נטלה על עצמה סיכון שייצוג הנתבעת יניב פסיקה בהיקף צנוע מהמצופה, באופן שיגרום לכך שהתובעת לא תזכה בתמורה ממשית כנגד עמלה – וככל שהנתבעת תנחל מפלה בתיקים בבימ"ש למשפחה לא תזכה התובעת בשכר כלשהו. מנגד 'ביטחה' התובעת את עצמה באמצעות הסעיף המזכה מפני הסיכון כי שכר לפי תוצאות

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

שהיא תהא זכאית לו יגזל ממנה על-ידי הפסקת יצוג שזה כל תכליתה. ואילו הנתבעת נטלה על עצמה סיכון כי מתוך כל מה שייפסק לה בתביעות בבימ"ש למשפחה יהא עליה לשלם לתובעת כחמישית מן הזכייה; עוד נטלה על עצמה את הסיכון כי לא תוכל לחמוק מתשלום כזה בדרך של הפסקת הייצוג – שכן מעשה כזה 'יקנוס' אותה בתשלום שכר-טרחה בסך 15,000 דולר. הנתבעת העידה שבמועד בו נכרת ההסכם הייתה חסרת-כל וסכום זה היה בעיניה 'אסטרונומי' [סעי' 8.9 ל-22/נ, עמ' 106 ש' 20].

הנתבעת לא נטלה על עצמה סיכון כי בכל מקרה תחוב בתשלום שכר לתובעת – בין אם תצא מבית-המשפט לענייני משפחה וידה על התחתונה ובין אם תסיים את יצוגה על-ידי התובעת מסיבות שבינן לבין חובת תשלום שכר-טרחה אין דבר וחצי דבר [לזיקה בין פרשנות חוזה ואומד דעת הצדדים לבין חלוקת סיכויים וסיכונים בין הצדדים באמצעות החוזה ר' ע"א 8972/00 שלזינגר נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ, פ"ד נו(4) 817, 843 (2003)].

אפילו אין התאמה מובהקת בין המוסכם לבין לשון ההסכם, המטרה לשמה נכלל בהסכם הסעיף המזכה ברורה וידועה; היא נלמדת הן מעדות התובעת והן מעדות הנתבעת, אשר תאמו האחת את השנייה בעניין מהותי זה. כאשר משמעות ההסכם ברורה ומוסכמת על בעלי-הדין, אפילו היא אינה בהכרח המשמעות שעולה מלשונו כפשוטו, אין מקום לכפות על הצדדים משמעות אחרת – שונה מזו שאליה כיוונו יחדיו במועד בו נכרת ההסכם.

2.9 טעם נוסף מצדד בהעדפת פירושו של הסעיף המזכה כפי שנחשף מתוך העדויות ומן התהליך הפרשני שנדון לעיל על-פני הגרסה לפיה עצם שחרור התובעת מן הייצוג, ואחת מה טעמו, מזכה את התובעת בשכר שנקבע באותו סעיף. הסעיף המזכה נוסח כך שאין בו עיגון לשוני ברור לגרסה זו – אך גם לא למטרתו להבטיח לתובעת כי לא 'תנושל' משכר לפי תוצאות שמגיע לה בדרך של שחרורה מן הייצוג באמתלה כזו או אחרת.

ההסכם נערך בפגישה שקיימו התובעת והנתבעת בדירתו של צד שלישי, גבי קריסטל, בה התגוררה הנתבעת באותו מועד כאורחת. ההסכם נרשם בכתב-ידה של התובעת על-גבי דף חלק ונחתם בידי הנתבעת [עמ' 102 ש' 4-5]. התובעת היא שמסרה כי בתחילה סירבה הנתבעת לכלול בהסכם את הסעיף המזכה; הנתבעת שינתה את דעתה ונעתרה לכך לאחר שמטרתו וכוונתו הוסברו לה בידי התובעת [עמ' 23 ש' 1-3]. עוד אישרה התובעת שהסכם שכה"ט לא נחתם בנוסח המודפס הסטנדרטי שהיה מקובל במשרדה אלא נרשם בכתב-יד בהתאם למה שהוסכם בינה לבין הנתבעת [סעי' 15 ל-1/ת]. נובע מכך שהתובעת יזמה את

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

הסעיף המזכה בהסכם והיא שניסחה אותו. סעיף 25(ב1) לחוק החוזים (חלק כללי) מורה כי "חווה הניתן לפירושים שונים והיתה לאחד הצדדים לחווה עדיפות בעיצוב הנאי, פירוש נגדו עדיף על פירוש לטובתו". על כן הפרשנות לפיה בא הסעיף המזכה לעולם כדי לזכות את התובעת בשכר קבוע וידוע מראש אם תשחרר אותה הנתבעת מהייצוג במטרה לחמוק מתשלום שכר שהתובעת זכאית לו על-פי תוצאות עדיפה על-פני הפרשנות לפיה כל אקט של שחרור התובעת מייצוג, תהא סיבתו אשר תהא, יזכה את התובעת בשכר-טרחה לפי הסעיף המזכה.

2.10 בשל כל הטעמים שנמנו לעיל אני קובעת שחובתה של הנתבעת לשלם לתובעת שכר הייתה מותנית בכך שהנתבעת תזכה בדבר-מה בתיקים בבימ"ש למשפחה; אם יעשה הדבר בפסק-דין או בהסכם עם הבעל אזי יחושב השכר באחוזים מן התוצאה; ואם תושג הזכייה לא בפסק-דין או בהסכם גלוי עם הבעל אלא 'מאחורי גבה' של התובעת, או בפסק-דין שלקראת נתינתו תסיים הנתבעת את הייצוג כדי לחמוק מתשלום שכר מותנה בתוצאות לתובעת – אזי יעמוד שכרה של התובעת על הסך של 15,000 דולר לפי הסעיף המזכה. כל פירוש אחר חוטא מחד גיסא לכוונתן המשותפת של בעלות-הדין בהכללת הסעיף המזכה בהסכם ומאידך גיסא קובע שכר מינימאלי שלו תהא התובעת זכאית בכל מקרה שבו תשחרר אותה הנתבעת מן הייצוג – קביעה שלא אליה כיוון ההסכם אף לשיטתה של התובעת עצמה, ושלשון ההסכם אינה מוליכה אליה.

נוכח הדברים הללו אין לי צורך לדון בשאלות אחרות שיש להן נגיעה למעמד חתימתו של ההסכם. למעלה מן הצורך יאמר בהקשר זה: הנתבעת התחמקה ממתן תשובה ישירה לשאלה אם קראה את ההסכם טרם חתימתה עליו; אין כל יסוד לקבוע שלא עשתה כן. מדובר בהסכם קצר, תמציתי, שאף נחתם על-ידי הנתבעת לא רק בשוליו אלא לצד כל סעיף וסעיף שבו [עמ' 102 ש' 7-11]. אף אין לקבל את טענתה המרומזת של הנתבעת כי מצבה הנפשי באותו זמן היה כזה שהייתה חותמת על כל מסמך שהיה מוגש לה בידי התובעת, אחת היא מה תוכנו [שם, ש' 1-2, 10-11]; הנתבעת אישרה שלא הייתה חותמת על כל דבר [שם, ש' 14-15]. לא הונחה תשתית ראייתית להוכחת מצב נפשי מיוחד, לא כל שכן מצב נפשי שלא אפשר לנתבעת לעמוד על תוכנו הממשי של ההסכם שבו התקשרה [ר' גם עדות הנתבעת בעמ' 104 ש' 24-26].

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

ג. האם חל הסעיף המזכה?

האם עלה בידי התובעת להראות כי היא זכאית לשכר על-פי הסעיף המזכה, דהיינו, כי סיום הייצוג על-ידי הנתבעת נעשה במטרה לשלול מהתובעת שכר שהיא הייתה זכאית לו בהתאם לתוצאות ההליכים בתיקים בבימ"ש למשפחה? התשובה על כך היא בשלילה. רצף של פעולות שביצעה התובעת לאחר שהוכרעו התיקים הללו בערכאה הדיונית דחקו את הנתבעת לפינה וגרמו לה – שלא לומר, אילצו אותה – לסיים את הייצוג במכתבה לתובעת מיום 19.12.2006. כך תיארה הנתבעת את הדברים בתצהירה: "[...] התובעת היא שהביאה בהתנהגותה את יחסיו לסיומם. המדובר ביוזמה שלה, לא שלי. היא הביאה למצב בו המשך הייצוג לא התאפשר. בנוסף, לאחר שהתובעת הבינה כי התביעות נדחו וכי סיכוייה לקבל שכר טרחה מסכומים שישולמו לי אפסו, היא התנהגה כלפי בצורה מחפירה וזאת לאורך זמן ובצורה עקבית וזאת על מנת להביא לכך ש'אפטר' אותה. התובעת היתה מעוניינת למעשה להשתחרר מן הייצוג" [סע' 8.5-8.6 ב-22]; ההדגשה במקור].

1. ההפסד בתיקים בבימ"ש למשפחה

כפי שעוד יובהר בהרחבה (להלן בחלק ו'), עיקר התביעות שהגישה הנתבעת נגד הבעל בבית-המשפט לענייני משפחה נדחו: המשמורת על הבת ניתנה לבעל; כפועל יוצא נדחתה תביעתה של התובעת לתשלום מזונות הבת. גם בתביעה הרכושית נחלה הנתבעת מפלה. רק התביעה למזונות אישה התקבלה אך זאת בסכום נמוך פי כמה וכמה מזה שלו יחלה הנתבעת; נפסק לה סכום חודשי צנוע בסכום נומינלי שעמד במועד מתן פסק-הדין על סך של 4,375 ₪. סכום זה כלל גם דמי-אירוח של הבת-הקטינה [סע' 70 לפס"ד המזונות].

כל התביעות שניהלה הנתבעת בתיקים בבימ"ש למשפחה הוכרעו בפסקי-דין שניתנו ביום 26.7.2006. מעדותה הראשית של התובעת עלה כי לכל המאוחר בעקבות מתן פסקי-הדין הללו (וכפי שיובהר להלן אף קודם לכן) חוותה 'התפכחות', נחשפה להערכתה של מומחית בית-המשפט ביחס לנתבעת והבינה שסיפורים ששמעה מפי הנתבעת אינם בהכרח נכונים [סע' 33 ל-1]. את ההתפכחות שחוותה התובעת יש להבין בהכרח גם כהבנה כי הסיכוי לזכייה בעלת ערך כספי ממשי של הנתבעת בהליכים ולו גם בשלב הערעור, באופן שיזכה את התובעת בשכר-טרחה המחושב באחוזים מסכום הזכייה, אינו גדול בלשון המעטה.

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

אם בשלב מוקדם יותר, במהלך בירור התיקים בבימ"ש למשפחה וטרם הכרעתם, נאותה התובעת לשאת בתשלום הוצאות הצילום כמימון ביניים עבור הנתבעת הרי שלאחר מתן פסקי-הדין שוב לא הסכימה לשאת בהוצאה שהייתה כרוכה בהגשת ערעורים על פסקי-הדין [השוו בעדות התובעת סעי' 25-26 וסעי' 31-32 ב-ת/1]. ממועד מתן פסקי-הדין ואילך, ונוכח התפכחותה של התובעת כעדותה שלה, החלה התובעת להתנהל כשהיא מונחית על-ידי רצונה לקדם את האינטרס העצמי שלה בגביית שכר-טרחה עבור הייצוג, באופן שיצר בהדרגה ניגוד עניינים בינה לבין הנתבעת-לקוחתה. אז גם נולדה טענתה של התובעת, כביטוי בהליך דנן, כי סיום הייצוג בידי הנתבעת יחייב את הנתבעת לשלם לה את השכר שנקבע בסעיף המזכה אף שלא זו הייתה המטרה שלשמה נכלל סעיף זה בהסכם. טענה זו יצרה מוטיווציה של התובעת להביא את הנתבעת לידי מתן הודעה על סיום הייצוג, באופן שיאפשר לתובעת להתלות בסעיף המזכה – שניסוחו על-פניו לא ברור די הצורך – כבסיס לדרישת שכר בשיעור 15,000 דולר.

גם מעדות הנתבעת עלה כי כבר בתחילת חודש יולי 2006 חשה כי התובעת הבינה שלא תזכה בסכומים גבוהים עבור לקוחתה, כפי שציפתה מלכתחילה בעת נטילת הייצוג, וכי הדבר בא לידי ביטוי באופן טיפולה של התובעת בעניינה של הנתבעת [עמ' 121 ש' 12-24].

בעדותה לפני ניסתה התובעת לעמעם את הרושם שיצר תצהירה בעניין זה; בהתאמה ביקשה להישמע בטענה כי במחצית נובמבר 2006, לאחר שכבר הוכרעו התיקים בבימ"ש למשפחה בערכאה ראשונה והוגש ערעור על פסקי-הדין שניתנו בהם, קיבלה הצעה מבא-כוח הבעל שהייתה לטובת הנתבעת והייתה מזכה את הנתבעת במדור לה ולבת עד הגיעה הבת לגיל 21 [עמ' 39 ש' 15-19]. עדות התובעת בנושא זה הייתה לא אמינה באורח עקבי ובולט לעין. רישומה היה שלילי ביותר. לו ביקשה התובעת להוכיח טענתה זו היה עליה לזמן למתן עדות בין את הבעל ובין את בא-כוחו דאז, עו"ד שדמי. היא לא עשתה כן. עדותה בעניין זה היא עדות יחידה שאין לה סיוע ואין בנמצא טעמים שיצדיקו קביעה של ממצא על-יסודה.

אני קובעת אפוא כי לכל המאוחר בעת שנודע לתובעת כי הנתבעת נחלה מפלה בתיקים בבימ"ש למשפחה נולד הקרע בין התובעת לבין הנתבעת – קרע שהשליך על מידת רצונה ונכונותה של התובעת להוסיף ולייצג את הנתבעת על-פי מתווה של שכר מותנה בתוצאות שהוסכם ביניהן. הקרע, שהיה בתחילה סמוי וחבוי, הפך גלוי לעין באירוע שיכונה להלן 'פרשת המזוודה'.

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

2. 'פרשת המזוודה'

בתאריך 17.11.2006, יום שישי בשבוע, הגיעה הנתבעת לביתה של התובעת בקיסריה וביקשה לקבל מזוודת מסמכים שהחזיקה התובעת במשרדה שנמצא בביתה – מזוודה שנמסרה לה קודם לכן על-ידי הנתבעת והכילה תיעוד שנסב על ההליכים בהם הייתה הנתבעת מעורבת. המזוודה נדרשה לנתבעת, לטענתה, כדי לצלם חלק מן התיעוד שנמצא בה עבור עורכי-דין אחרים שייצגו אותם בנושאים ובהליכים שלא נמסרו לטיפול של התובעת. בתום הביקור יצאה הנתבעת מבית התובעת כשהיא נוטלת עימה את המזוודה. על עובדות אלה אין חולק. בתוך כך אישרה התובעת ש"המזוודה היא של אילנה" [עמ' 35 ש' 30]; עוד אישרה שהמזוודה ובה כל המסמכים המשפטיים של הנתבעת נמצאו בביתה, ממנו הייתה עובדת לעתים לצד עבודתה במשרד שהחזיקה אז בנתניה [שם, ש' 25-28 וכן בעמ' 36 ש' 1-4].

מחלוקת חזיתית ניטשה בין בעלות-הדין בשתי אלה: ראשית, אם הגיעה הנתבעת לביתה של התובעת על-מנת ליטול את המזוודה בתיאום מוקדם ובהסכמה, אם לאו; שנית, אם נטילת המזוודה על-ידי הנתבעת מביתה של התובעת נעשתה בהסכמה או חרף התנגדותה הנחרצת של התובעת ודרישתה שמסירת התיעוד לנתבעת תעשה במהלך השבוע העוקב. תחילה אדרש לעדויות שהובאו בשאלות הללו. לאחר מכן ידונו האופן בו טופלה פרשת המזוודה וההשלכות שנודעו לה על יחסייהן של התובעת והנתבעת.

2.1 בעדותה הראשית הדגישה התובעת כי הנתבעת התפרצה לביתה ללא תיאום מראש וביקשה לקבל מסמכים מתיקה עבור עורך-דין אחר שמייצג אותה בהליך פלילי [סעי' 45, 46 ו-53 ל-1]. בעדותה לפני הוסיפה והטעימה התובעת שאף לקוח ובן-משפחה לא יגיעו לביתה ללא הודעה מראש [עמ' 35 ש' 23]. יחד עם זאת אין מחלוקת שהנתבעת הוכנסה לביתה של התובעת ברשות התובעת; היא לא כפתה את עצמה על באי-הבית אלא הוזמנה להיכנס. להשלמת התמונה, ביקור של הנתבעת בביתה של התובעת לא היה זר ליחסייהן; כשבוע ימים קודם לכן הוזמנה הנתבעת להשתתף עם בתה במסיבת יום-הולדת שערכה התובעת לבנה בבית התובעת [סעי' 37 ל-1, סעי' 94 ל-22]. גם הסכם שכה"ט נערך ונחתם בבית בו התגוררה אז הנתבעת, אליו הגיעה התובעת לשם ניסוח ההסכם וחתימתו [עמ' 101 ש' 29 - עמ' 102 ש' 2].

מנגד הטעימה הנתבעת שהגיעה לבית התובעת לפי תיאום מראש כדי ליטול את מזוודת המסמכים [עמ' 131 ש' 19-21]. עוד עמדה על כך שבניגוד לגרסת התובעת לא התבקשה לעזוב

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

ולהגיע רק ביום ראשון שלאחר מכן כדי לקבל מסמכים [עמ' 132 ש' 3-5, 20-21]. הנתבעת הכחישה את גרסת התובעת לפיה יצאה מבית התובעת כשהיא נוטלת עמה את המזוודה שלא בהסכמת התובעת; לדבריה, רק לאחר שיצאה עם המזוודה החלה מקבלת מהתובעת מסרונים מאיימים בהם נדרשה להשיב את המזוודה – שאם לא כן תפנה התובעת למשטרה [עמ' 132 ש' 27 - עמ' 133 ש' 10 וכן סעי' 99-101 ל-22].

2.2 נוכח מטרת ביקורה של הנתבעת, קרי, נטילת מסמכים שלה שברשות התובעת כדי לצלמם עבור עורך-דין שטיפל עבורה בעניין אחר, אין בנמצא טעם ענייני לכך שהנתבעת תתבקש לשוב ביום ראשון כדי ליטול את מסמכיה. ודוק: התובעת לא נדרשה לכל עבודה בהקשר זה, לא למיון חומר ולא לסיוע בצילומו [ר' גם עדות הנתבעת בעמ' 132 ש' 25-26 וכן בסעי' 92-93 ל-22]. כפי שיובהר בהמשך, אף לא עלה בידי התובעת להוכיח את הטענה כי במזוודת המסמכים של הנתבעת נמצא תיעוד של לקוחה אחרת זולתה, באופן שהיה עשוי להצדיק את רצונה לבדוק את תכולת המזוודה טרם מסירתה לידי הנתבעת. ממילא לא ביארה התובעת כיצד זה נעשה עירוב בין מזוודה של הנתבעת שהכילה תיעוד שמסרה לה הנתבעת בתוך המזוודה עם מסמכי צד שלישי. אף לשיטתה של התובעת היא לא העלתה טענה כזו באוזני הנתבעת בזמן-אמת ובמהלך האירוע.

מן העדויות שנשמעו לפני עלה באורח ברור שקצפה של התובעת יצא לאמיתם של דברים לא בשל עיתוי הגעתה של הנתבעת לביתה, עם או בלי הזמנה ותיאום מראש, אף לא בשל נטילת מזוודת המסמכים על-ידי הנתבעת על-אתר. קצפה של התובעת יצא בשל כך שהיא ראתה בנטילת המזוודה בידי הנתבעת הזדמנות פז שנקרתה לה לסיים את קשרי הייצוג עימה – אלא שבהקשר זה לא נענתה הנתבעת לדרישותיה של התובעת ועמדה על הותרת הייצוג על מכונו. במה דברים אמורים?

2.3 במהלך ביקור הנתבעת בביתה התנתה התובעת את מסירת המזוודה לנתבעת בכך שהנתבעת תאשר בכתב כי היא משחררת את התובעת מן הייצוג על-אתר. הנתבעת עמדה על כך בעדותה; לדבריה בעת שנטלה את המזוודה מביתה של התובעת ניסתה התובעת להחתיים אותה על מסמך שמשחרר את התובעת מייצוג הנתבעת [עמ' 127 ש' 12-17; עמ' 129 ש' 21-19; סעי' 95-98 ל-22]. עוד אישרה שלא רצתה לפטר את התובעת; בתצהיר מיום 10.3.2009 שהוגש בהליך אחר מסרה הנתבעת כך: "המזוודה נלקחה בהסכמתה, כפי שסוכם. כשבאתי לקחת את המזוודה ולצאת פתאום יעל ביקשה ממני לחתום שאני מפטרת אותה מהייצוג. אני הופתעתי מדרישה זו, סירבתי לחתום, אמרתי שאיני מעוניינת לפטרה ויצאתי מהבית כאשר

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

המזוודה בידי [ת/11 בסעי' 8; עמ' 130 ש' 6-10 ושי' 24-27]. תצהיר זה הוגש כראיה מטעמה של התובעת; היא אינה עשויה להתכחש לתוכנו ולהסתמך עליו באופן ברירני, רק בהתייחס לאותם חלקים בו שמקדמים את גרסתה.

2.4 הסברי התובעת על-אודות טעמי התנהלותה ביום 17.11.2006 – בין בדרישה כי תשחרר מן הייצוג כתנאי למסירת המסמכים לנתבעת ובין בהגשת תלונה נגד הנתבעת בשל נטילת המזוודה – תלונה שתידון בהמשך, לא עוררו אמון כלל ועיקר; לא נמצא בהם הסבר ממשי ומניח את הדעת להתנהגותה של התובעת [עמ' 38 ש' 1-4]. כך למשל ביקשה התובעת להישמע בטענה כי לו הייתה מפורטת בידי הנתבעת כדרישתה אזי הייתה עוברת על החומר במזוודה באופן מסודר, מצלמת אותו ויודעת מה נלקח [עמ' 38 ש' 12-14]. אלא שמדובר בטענה מופרכת: אף לשיטתה של התובעת עצמה היא התנתה את מסירת המזוודה לנתבעת על-אתר בכך שהנתבעת תמסור בידה מכתב שחרור מייצוג. השהיית המזוודה ברשות התובעת ומסירתה לנתבעת רק במועד מאוחר יותר מחד גיסא, ונטילת המזוודה בידי הנתבעת על-אתר תוך שהיא משחררת את התובעת מהמשך הייצוג מאידך גיסא, היו שתי אפשרויות חלופיות שהציגה התובעת לנתבעת, כך לגרסתה שלה [עמ' 38 ש' 1-2]. אילו נאותה הנתבעת לשחרר מיד את התובעת מייצוג הרי שאף לשיטת התובעת הייתה נסללת הדרך לנטילה מיידיית של המזוודה ומלוא התיעוד שבה בידי הנתבעת ואין לראות כיצד זה הייתה לתובעת שהות לבדוק את תכולת המזוודה או לצלמה. התובעת הודתה בכך בפה מלא: "[...] **אמרתי לה שתרשום לי שהיא מפטרת אותי מייצוג ומה שקורה עם החומר אח"כ לא מעניין אותי**" [עמ' 38 ש' 21-22]. יש בכך אישור של התובעת כי היא קשרה בין נטילת המזוודה על-ידי הנתבעת לבין שחרור התובעת מן הייצוג בידי הנתבעת. על כן הטענה בדבר כוונה של התובעת לעבור על החומר טרם מסירתו לנתבעת היא אפוא גרסה שנולדה על דוכן העדים, כחלק מניסיונה המתפתל של התובעת לתרץ ולבאר את התנהלותה ומעשיה – ניסיון שלא צלח.

זאת ועוד, הסכמת התובעת למסור את מזוודת המסמכים לנתבעת באורח מיידי, ללא כל תהליך בדיקה מקדים של התיעוד שבה, מעמידה באור הנכון את גרסתה המאוחרת יותר של התובעת לפיה הכילה המזוודה גם תיעוד של לקוחה אחרת שאינה התובעת. טענה זו לא באה לעולם אלא לצרכי תלונתה של התובעת במשטרה, וכדי להצדיק את אותה סערה בכוס מים שהקימה התובעת לאחר שהנתבעת נטלה מזוודה שלה ובה מסמכים שלה. לא למותר להדגיש: בבקשת התובעת להוציא מתיק בימ"ש למשפחה תצהיר רכוש שהגישה הנתבעת בעצמה (בקשה שתידון להלן בסעי' 4 בחלק זה) גוללה התובעת את קורות 'פרשת המזוודה'

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

לפרטי-פרטים; היא לא ציינה שם ולו גם ברמז כי במזוודה שנטלה הנתבעת היו כביכול גם מסמכים של אחרים זולתה [השוו 5/2 ו-6/2].

2.5 התובעת אישרה כי לבקשת הנתבעת לקבל את מסמכיה היה טעם שהפך את הפניה ללא שרירותית אלא לכזו שביטאה צורך ממשי: הנתבעת יוצגה בהליכים אחרים בידי עורכי-דין אחרים וביום 17.11.06 ביקשה לצלם תיעוד שלה שנמצא אצל התובעת עבורם [עמ' 36 ש' 27 - עמ' 37 ש' 3]. הדברים עלו בבירור מעדות התובעת: "אם זה באמת כ"כ דחוף אמרתי לה תבואי ביום א' בבוקר איני יכולה לעבור איתך על החומר עכשיו הצעתי לה שאני אצלם לה והיא תחכה ליום א', היא לא הסכימה וזה היה לחוץ לה, אמרתי לה בסדר אין בעיה תיקחי את כל החומר אבל תתני לי מכתב שחרור מיצוג מכיון שכל מה שלא יעשה בחומר לאחר מכן זה יהיה באחריותי [...]". [עמ' 37 ש' 8-11]. גם בעדות זו של התובעת אין כל זכר לאפשרות כי מזוודת המסמכים של הנתבעת מכילה תיעוד של לקוח אחר זולתה.

לו באמת ביקשה התובעת להגן על עצמה מפני אפשרות שהתיעוד – תיעוד של הנתבעת, יש לזכור – לא יוחזר לה באופן מלא כי אז די היה לה בקבלת אישור בכתב מן הנתבעת כי התיעוד במלואו ניטל על-ידיה וכי תשיב אותו ללא חסר לידי התובעת ביום א' הבא לאחר מכן. אין לראות כיצד הדרישה שהציבה התובעת לשחררה על-אתר מן הייצוג קשורה עניינית לבקשה לגיטימית של הנתבעת לקבל תיעוד שלה שברשות התובעת כדי לצלמו ולהחזירו. ודוק: דרישת התובעת כי תשוחרר באורח מיידי מן הייצוג הועלתה עוד בטרם יצאה הנתבעת מן הבית כשהמזוודה עמה, וכאשר התובעת אישרה שעצם הגעת הנתבעת לביתה ביום שישי לא הייתה אירוע חריג ועל כך הייתה עוברת לסדר היום [עמ' 36 ש' 14 עד 15]. העלאת דרישה כי נטילת תיעוד של הנתבעת על-ידי הנתבעת למטרה לגיטימית, תוך התחייבות של הנתבעת להשיבו לתובעת מיד לאחר סוף-השבוע, תהא כרוכה מניה וביה בשחרור מיידי של התובעת מייצוג הנתבעת, תמוהה ומוקשית עד מאוד. יש בכך כדי לצדד במסקנה שלדרישת התובעת היה מניע אחר שדבר אין בינו לבין רצונה של הנתבעת לצלם תיעוד שלה מתוך מזוודת המסמכים שהפקידה בידי התובעת.

2.6 גם לאחר שהנתבעת יצאה מביתה של התובעת ועימה מזוודת המסמכים הייתה התובעת נכונה לעבור לסדר היום, ובלבד שהנתבעת הייתה מוסרת לה מכתב המסיים את הייצוג. מעתה אמור: לא הגעת הנתבעת לבית התובעת בצהרי יום שישי ללא תיאום היא העיקר, אף לא נטילת מזוודת המסמכים של הנתבעת מבית התובעת באותו יום; התובעת

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

הפכה את אירוע המזוודה לעכבר שהוליד הר שכן ראתה בו הזדמנות פז לגרום לנתבעת לשחרר אותה מן הייצוג כנגד מתן המזוודה לנתבעת – אלא שהנתבעת לא חפצה לשתף פעולה עם תוכניתה זו של התובעת.

הדברים עלו בבירור מעדות התובעת; היא ביארה כי מיד לאחד נטילת המזוודה הפצירה בנתבעת להשיב את המסמכים או לשחרר אותה מן הייצוג, אם רצונה של הנתבעת בכך [סעי' 50 ל-1]. היתלות התובעת בהותרתה לכאורה של הפסקת הייצוג לרצונה ושיקול דעתה של הנתבעת, אין בה ממש; במצב דברים בו העמידה התובעת לפני הנתבעת שתי ברירות, לשחרר את התובעת מייצוג ולהחזיק במזוודה או להשיב את המזוודה לתובעת שאם לא כן תוגש נגד הנתבעת תלונה במשטרה, אין האמירה על-אודות סיום הייצוג לפי רצון הנתבעת אלא מס שפתיים. מעדות התובעת לפני הובהר עד כמה הוכונו מעשיה על-ידי רצונה לגרום לתוצאה של הפסקת הייצוג על-ידי הנתבעת: **"גם אם היא הייתה לוקחת את המזוודה ומחזירה אותה לא הייתי עושה מזה כזה סיפור שהרי שלחתי לה מספר הודעות א.ס.א.מ.א. והתחננתי שתיתן לי מכתב שחרור מייצוג והיא סרבה"** [עמ' 36 ש' 16-18].

עינינו הרואות כי התובעת עשתה מאמץ כביר לקשור בין נטילת המזוודה בידי הנתבעת לתכלית לגיטימית – צילום חומר מתוך מזוודת המסמכים אשר שייכת לנתבעת לצרכי טיפול של עורכי-דין אחרים של הנתבעת בעניין שנמסר להם ולא לתובעת – לבין השגת התוצאה של שחרור התובעת מן הייצוג על-ידי הנתבעת. כך בעת שנמצאה הנתבעת בבית התובעת טרם נטילת המזוודה; כך גם לאחר שיצאה הנתבעת מבית התובעת כשהמזוודה עימה, בלי שנענתה לדרישת התובעת כי תביא את הייצוג לידי סיום. יש בכך כדי להדגיש עד כמה הייתה דעתה של התובעת נתונה כל-כולה להשגת התוצאה של סיום הייצוג בידי הנתבעת; עניין זה, לא הגעתה של הנתבעת לביתה ביום שישי ואף לא נטילתה את מזוודת המסמכים שלה מבית התובעת, הוא לבדו ניצב במוקד תשומת הלב של התובעת והוא שהנחה את התנהלותה.

2.7 על רצונה העז של התובעת לקשור בין נטילת המזוודה לבין השגת תוצאה של סיום הייצוג בידי הנתבעת יש לשאול: 'מה עניין שמיטה להר סיני?'. אין לראות מדוע נקשר נושא נטילת המסמכים לפיטורי התובעת בידי הנתבעת, כשהתובעת היא שדורשת זאת. במהלך התקין והרגיל של יחסי עורך-דין ולקוח התובעת לא הייתה חסרה דבר אילו הייתה הנתבעת נוטלת את המזוודה כבקשתה ביום ו' ומשיבה אותה לתובעת ביום א' שלאחר מכן, לאחר העתקת חלק מן התיעוד שנדרש לבא-כוח אחר של הנתבעת. לו היה ממש בטענת התובעת –

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

טענה שסדקים רבים נגלו בה במהלך עדותה לפני – כי ראתה בהגעתה של הנתבעת לביתה ללא תיאום ובנטילת המזוודה ללא הסכמתה משום 'חציית קו אדום' על-ידי הנתבעת, אזי היה על התובעת להודיע לנתבעת שהתנהגותה של הנתבעת אינה מקובלת עליה וכי התובעת היא שמביאה את הייצוג לידי סיום.

יש לשים אל לב כי בשלב זה כבר תם ונשלם בירור התיקים בבימ"ש למשפחה בערכאה ראשונה; בתוך כך לא זכתה הנתבעת אלא בסכום זעום, באופן שהשליך במישרין על שיעור זכאותה של התובעת לשכר מותנה בתוצאות. דבר לא מנע מן התובעת להשתחרר בשלב זה מהייצוג, לעמוד על כך שישולם לה שכרה המוסכם בהתאם לתוצאות ההליכים בערכאה ראשונה ולעתור לפסיקת שכר ראוי בגין העבודה שהשקיעה בהגשת הערעורים, לו סברה כי שכר כזה מגיע לה מצד הדין ומצד העובדות [תימוכין לרצונה של התובעת לקבל תשלום עבור הכנת הערעורים ניתן למצוא בעדותה, בסעי' 60 ל-ת/1]. לא למותר לציין כי בשלב זה כבר ארעה אותה 'התפכחות' של התובעת שעליה עמדתי לעיל; היא לא ציפתה כי ההליכים יניבו זכייה ממשית, בין לנתבעת ובין לה עצמה בגין שכר מותנה בתוצאות. בעינה עומדת התהייה: לו היה ממש באופן הצגתה של התובעת את 'פרשת המזוודה' פשיטא שהיה עליה לעשות מעשה ולהודיע שהיא מתפטרת מייצוג הנתבעת.

התובעת בחרה שלא לילך בדרך זו מסיבה שאותה חשפה בעדותה. בתצהירה ביארה כי לפי הסכם שכה"ט אם תפוטרה היא בידי הנתבעת אזי תהא זכאית לשכר בגין תקופת הייצוג בסך של 15,000 דולר, בעוד שאם יופסק הייצוג ביוזמתה שלה לא תהא הנתבעת חייבת לה דבר [סעי' 67 ל-ת/1 ועדות התובעת בעמ' 23 ש' 21-25]. עמדה פרשנית זו של התובעת ביחס להוראות ההסכם – עמדה שנדחתה לעיל – היא שהכתיבה את התנהלותה של התובעת עד למועד בו שיגרה אליה הנתבעת הודעה על הפסקת הייצוג. בתוך כך בחרה התובעת לעשות ב'פרשת המזוודה' שימוש מושכל לצרכי מאבקה בנתבעת והבאתה לידי ניתוק הקשר המקצועי עימה; הגשת תלונה במשטרה נגד הנתבעת הייתה יריית הפתיחה שירתה התובעת במאבק זה.

2.8 בתכוף לאחר שיצאה הנתבעת את בית התובעת כשהמזוודה עימה, כל זאת מבלי שנעתרה לדרישת התובעת כי תשחרר אותה מן הייצוג, פנתה התובעת למשטרה והגישה תלונה נגד הנתבעת. הגשת התלונה בידי התובעת נגד הנתבעת בעקבות 'פרשת המזוודה', בו ביום, נעשתה בידיעה כי הדבר עלול להסב לנתבעת נזק בלתי הפיך [כך, לשון סעי' 51 ל-ת/1 ועדות התובעת בעמ' 37 ש' 15-17]. התלונה הוגשה בגין גניבה והסגת גבול, לא פחות.

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

התובעת לא חלקה על כך שהגשת תלונה למשטרה בידי עורך-דין נגד מרשו מבטאת חוסר אמון וקרע בדרגה הגבוהה ביותר [עמ' 39 ש' 5-7].

התובעת ניסתה להתנער מאחריות לסעיפי התלונה שהגישה וביקשה להישמע בטענה כי אלה נקבעו במשטרה בהתאם לדברים שנמסרו מפיה [עמ' 38 ש' 23-28]. יש לראות את התובעת כאחראית להגשת תלונה נגד הנתבעת בגין גניבה והסגת גבול לכל דבר ועניין; יסוד לכך הונח על-ידיה בדברים שמסרה למשטרה בתלונתה [נ/6]. לא-זו-אף-זו, אין מנוס מלקבוע כי הודעתה של התובעת במשטרה הייתה מגמתית ונבדלה מגרסות אחרות שלה על-אודות 'פרשת המזוודה': במשטרה לא תיארה התובעת את הנתבעת כלקוחתה אלא כ'אישה', משל הייתה זרה; היא הדגישה כי הנתבעת נכנסה לביתה ללא רשות או תיאום; כדי להתגבר על הקושי הנעוץ בכך שהן המזוודה והן התייעוד שניטלו – של הנתבעת הם, ציינה התובעת כי 'ככל הנראה' היו במזוודה גם מסמכים של אחרים שאינם הנתבעת. לכך לא היה זכר בחילופי הדברים בין התובעת לבין הנתבעת קודם לכן, בעת שהנתבעת הגיעה לבית התובעת וביקשה ליטול את המזוודה, וכבר עמדתי על כך לעיל; בזמן-אמת הייתה התובעת נכונה למסור את המזוודה לנתבעת ללא שיהוי ודיחוי, ובלבד שתשוחרר מן הייצוג. הדיווח למשטרה נומק באותם מסמכים של אחרים ש'יתכן והם נמצאים במזוודה של הנתבעת. אין בתלונה כל זכר לכך שהתקיימו בין התובעת והנתבעת יחסי עורך-דין לקוח, אף לא זכר לכך שהתובעת נאותה לתת לנתבעת את המזוודה על-אתר ובלבד שזו הייתה משחררת אותה מהמשך הייצוג.

2.9 בעדותה לא סיפקה התובעת כל הסבר מניח את הדעת לכך שבהודעתה הראשונה במשטרה לא נזכרו יחסי לקוחה ועורכת-דין שהתקיימו בינה לבין הנתבעת, אף לא לכך שהיא תיארה את הנתבעת במונח 'אישה' על דרך הסתם שמבטא זרות [עמ' 52 ש' 20-26].

אין מנוס מלקבוע כי 'העובדות' הוצגו על-ידי התובעת בתחנת המשטרה, אגב הגשת תלונה נגד הנתבעת בעטייה של 'פרשת המזוודה', באופן חלקי מאוד ומגמתית מאוד. להצגה זו של הדברים לא ניתן הסבר. על רקע האמור לעיל ולהלן אין מנוס מלזקוף הצגה זו של הדברים בידי התובעת כמהלך שנועד לשרת את רצונה להלך אימים על הנתבעת ולגרום לה להתיר את קשר הייצוג שבינה לבין התובעת. אין צורך להכביר מילים על החומרה הנעוצה במסירת מידע חלקי, ברירני, בעת הגשת תלונה במשטרה. הדברים יפים באשר לכל אדם; הם עומדים על מכונם ביתר שאת כאשר המתלונן הוא עורך-דין שמודע היטב לחומרתה של תלונה במשטרה ולנפקותה האפשרית. מקל וחומר חובה לדקדק ולהיזהר לעת הגשת תלונה בידי

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

עורך-דין נגד לקוח – תלונה שטמון בה פוטנציאל של גרימת נזק ללקוח, כהודאתה המפורשת של התובעת.

רק בעדות משלימה שנמסרה במשטרה ביום 21.11.2006 נזכרה התובעת לציין שהמזוודה והמסמכים שבה נמסרו לה בידי הנתבעת-לקוחתה במסגרת יחסי עורך-דין ולקוח וטענה שהיו במזוודה מסמכים של לקוחה אחרת בשם ליאת אברהם שלא הוחזרו – מסמכים שעצם הימצאותם במזוודה הוכחשה בידי הנתבעת. בעדות המשלימה במשטרה הדגישה התובעת: "[...] המזוודה מלכתחילה הייתה שלה והיא ניתנה לי בהסכם לטיפול בתיק שלה על מנת שתיוותר אצלי עד לסיום הטיפול בעניינה כך שלמעשה כניסתה אלי הביתה ולקחת המזוודה הייתה ללא ידיעתי וללא אישורי. אציין כי כל זמן שהלקוחה לא הודיעה לי בכתב על שחרור מיצוג הרי שהמסמכים הינם מסמכים שלי [...]" [ז/ג ש' 9-12; להלן ההודעה המשלימה]. אין מדובר אלא בטענה מופרכת; המסמכים הם של הנתבעת-הלקוחה ולתובעת כעורכת-דין עשויה להיות זכות עיכובן בהם בהתקיים תנאים מסוימים הקבועים בחוק. יצוגה של התובעת את הנתבעת אינה עושה את מסמכי הנתבעת למסמכים בבעלות התובעת. חזקה על התובעת, עורכת-דין אז, שידעה זאת ידוע היטב.

2.10 המזוודה הושבה לתובעת על-ידי הנתבעת ביום א' שלאחר נטילתה במעורבות של מר אמיר סיגל, אבי חברתה של הנתבעת. ביום 21.11.2006 מסרה התובעת במשטרה את ההודעה המשלימה שנזכרה לעיל.

בניגוד לגרסת התובעת לפני אין למצוא בהודעה המשלימה ביטוי, לא כל שכן ביטוי גלוי ומפורש, למבוקשה לחזור בה מהתלונה שהגישה נוכח החזרת המזוודה לחזקתה. למקרא ההודעה המשלימה מצטיירת תמונה הפוכה לפיה ביקשה התובעת דווקא להעמיק את התלונה בהדגישה כי בקבלת המזוודה גילתה שחומר של צד שלישי שנמצא בה לא הושב. בתום גביית ההודעה, כשנשאלה התובעת אם יש לה מה להוסיף, לא ביארה שהיא חוזרת בה מהתלונה. על כן יש לדחות בשתי ידיים את ניסיונה של התובעת להציג את ההודעה המשלימה כדיווח שכוון לא להעמקת התלונה אלא דווקא לסגירתה [עמ' 43 ש' 23-30]. תיק החקירה שנפתח בעקבות התלונה נסגר ביום 10.12.2006 בשל חוסר עניין לציבור; הודעה על כך נשלחה לנתבעת ביום 14.1.2007 [נספחי י(1) ל-22/ג].

משעמדה התובעת על דעתה כי היא שגרמה לסגירת התלונה נגד הנתבעת לא עלה בידה להציג בקשה לביטול התלונה; למעשה נאלצה התובעת להודות שלא הגישה בקשה כזו. את

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

האשם בכך ביקשה לגלגל לפתחה של המשטרה [עמ' 44 ש' 9-12]. בתוך כך אישרה התובעת מבלי משים כי פעולה שלה לסגירת התלונה הייתה פעולה בניגוד לאינטרס שלה [עמ' 43 ש' 27-30]. יש בכך משום גילוי דעת ברור של התובעת כי באותה עת כבר הייתה חזית פעורה בינה לבין הנתבעת, באופן שאינטרס האחת היה מנוגד לאינטרס האחרת, וכי פעולות התובעת הונחו על-ידי האינטרס העצמי שלה ולא על-ידי היותה עורכת-דין המייצגת את הנתבעת בהליכי ערעור תלויים ועומדים – כמו גם בתביעה רכושית שפסק-הדין שניתן בה ביום 26.7.2006 לא סיים את הדיון בה באורח מלא וסופי [על כך יורחב להלן בחלק ו']. כאשר ניתנה לתובעת הזדמנות להסביר את עצמה היו דבריה מופת של חוסר אמינות ואמירת דבר והיפוכו, באופן שחזק את הרושם כי באותה עת לא עמד דבר נגד עיניה זולת האינטרס העצמי שלה לגבות שכר מן הנתבעת ויהי מה [עמ' 44 ש' 1-7]. התובעת, מונחית בידי סברה לא מבוססת שדי בסיום הייצוג על-ידי הנתבעת כדי לזכותה בשכר בסך 15,000 דולר, לא בחלה באמצעים כדי לגרום לנתבעת לסיים את הייצוג.

2.11 אין מנוס מלקבוע שלא עמדה לתובעת עילה ממשית להגשת התלונה נגד הנתבעת – דרך כלל, ומקל וחומר בשים לב ליחסי עורך-דין ולקוח שהתקיימו בינה לבין הנתבעת, וביודעה כי הגשת התלונה תסב נזק לנתבעת שעשוי לחרוג מגדרו של הקשר החוזי ביניהן. אין מנוס מלקבוע כי התובעת הונחתה ב'פרשת המזוודה' על-ידי הרצון לנצל את הצורך של הנתבעת לצלם חלק מן התיעוד שהיה מצוי במזוודה – מזוודה שנמסרה לתובעת אך ורק לצרכי יצוגה את הנתבעת, כדי לכפות על הנתבעת להודיע על סיום הייצוג. יש בהבנה זו של האירוע כדי לבאר גם את התנהלותה של התובעת בהמשך אותו יום, כאשר הגישה תלונה למשטרת ישראל נגד הנתבעת. כל הבנה אחרת של האירוע אינה מספקת טעם והסבר מניחים את הדעת להגשת תלונה כזו בידי עורכת-דין נגד לקוחתה, כמו גם לתוכן התלונה שהוגשה.

התובעת לא הסתפקה בעצם הגשת התלונה. לדבריה, באותו יום שישי שבו התרחשה 'פרשת המזוודה' התלוותה למשטרה בחיפושיה אחר הנתבעת והמזוודה ברחבי קיסריה חלף נסיעה עם בעלה לסוף-שבוע שתוכנן מראש כדי לחוג את יום הולדתה [סע' 46 ו-54 לת-1]. גם בכך יש כדי ללמד על אובדן שיקול-דעתה המקצועי של התובעת כעורכת-דין אשר מייצגת לקוחה ועל המרת הייצוג המקצועי לו התחייבה התובעת בציר המחלוקת שבין הנתבעת לבין הבעל במערכה אישית עזה בין התובעת לבין הנתבעת-לקוחתה.

ביטוי לכך ניתן בעדות התובעת; כשעומתה עם התנהלותה התמוהה והלא-מידתית בכל

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

הקשור לפרשת המזוודה', התנהלות שלא תאמה יחסי עורך-דין ולקוח – קל וחומר נוכח אישורה כי בינה לבין הנתבעת שררו יחסי ידידות שחרגו מגדרו של השירות המקצועי – בחרה להשיב באלו המילים: "המאמן שלי היה אומר 'הטוב בלקוחות רוצץ את גולגלחר', כי לקוחות הם כמו נחשים וזה עובדה, היא יצרה יש מאין על דבר שלא היה ולא נברא, ואת אשר יגורתי בא ליי" [עמ' 37 ש' 19-21].

2.12 'פרשת המזוודה' ותלונת התובעת נגד הנתבעת שהוגשה למשטרה בעקבותיה היוו את ראשית הקרע הגלוי בין בעלות-הדין, באופן שהעיב על המשך יצוגה של הנתבעת בידי התובעת. בעדותה הראשית תיארה התובעת את 'פרשת המזוודה' כפרוץ הסכסוך בינה לבין הנתבעת [סע' 45 ל-ת/1; עוד ר' שם בסע' 64].

הנתבעת ביארה כי ראתה בהגשת תלונה נגדה על-ידי התובעת מעשה שלא יעשה שהיה בו משום 'חציית קו אדום' ואשר סיכל את המשך יצוגה בידי התובעת. עוד מסרה שבמועד בו ארעה 'פרשת המזוודה' התובעת כבר לא הייתה מעוניינת לייצגה ולכן עשתה בנטילת המזוודה על-ידי הנתבעת שימוש מגמתי כדי לקדם את שחרורה מייצוג בידי הנתבעת – באופן שלשיטת התובעת יסלול את הדרך לכך שתהא זכאית לשכר שנקבע בסעיף המזכה בהסכם [עמ' 136 ש' 7-14 ועמ' 155 ש' 5-8; סע' 114-119 ל-22]. הנתבעת השיבה את המזוודה לתובעת ביום ראשון שלאחר נטילתה, בנוכחות אמיר סיגל ולאחר שהנתבעת סירבה לשהות עם התובעת ביחידות; מאותו מועד לא נפגשה הנתבעת עם התובעת ללא ליווי צד שלישי, לדבריה בשל הבנתה כי התובעת מסוכנת לה [עמ' 133 ש' 28 - עמ' 134 ש' 4; עמ' 140 ש' 4-17].

3. פניית התובעת לבית-המשפט המחוזי וללשכת עורכי-הדין

חרף העכרת היחסים בין התובעת לנתבעת בעקבות 'פרשת המזוודה' ותלונת התובעת נגד הנתבעת שהוגשה בעטיה נותר בעינו יצוגה של התובעת את הנתבעת. התובעת לא ירבה בחיבוק ידיים והוסיפה להתנהל כשלנגד עיניה המטרה של הבאת הייצוג לידי סיום תוך זקיפת מעשה סיומו לנתבעת.

3.1 ביום 21.11.06, ימים ספורים לאחר 'פרשת המזוודה' והגשת התלונה במשטרה, פנתה התובעת בשאלתה ללשכת-עורכי הדין; התובעת ביקשה לדעת אם מהתנהלות הנתבעת

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

ב'פרשת המזוודה', כפי שתוארה בשאלתה על-ידי התובעת, ניתן ללמוד על כך שהנתבעת שיחררה את התובעת מייצוגה [נספח יז ל-1/ת; להלן השאלתה ללשכה].

עוד הגישה התובעת בקשה לבית-המשפט המחוזי בו היה תלוי ועומד ערעור הנתבעת על פסק-הדין בענייני משפחה [9/ג]. הבקשה הוגשה ביום 20.12.2006, לפני שהתקבל אצל התובעת מכתב הנתבעת שהודיע על סיום הייצוג. בבקשה עתרה התובעת ליתן הוראות בהתייחס לייצוגה את הנתבעת; בתוך כך ביקשה להצהיר כי יש לראות את הנתבעת כמי ששחררה את התובעת מן הייצוג תוך ביטול הסכם שכה"ט, ולחלופין לקבוע כי כל עוד לא מסרה הנתבעת לתובעת הודעה על הפסקת הייצוג עומד הייצוג בעינו [ר' גם סע' 70 ונספח י"ז ל-1/ת; הפנייה לבית-המשפט המחוזי לא נזכרה בעדותה הראשית של התובעת אלא פנייתה בשאלתה ללשכה בלבד].

בעדותה לפני אישרה התובעת את דבר הגשת הבקשות, אף עמדה על הטעם שבעטיו נמנעה היא מהגשת בקשה מתאימה להשתחרר מייצוג הנתבעת: "[...] בשלב זה לא רציתי להתפטר מהייצוג והסיבות הן ברורות זה ברור זה לא איזה משהו, אני לא מתחסדת. [...] זה הרי ברור אני לא עבדתי לשם שמים שהרי מגיע לי כסף והיא צריכה לשלם לי כפי שהיא לא רצתה לפטרני מייצוג" [עמ' 42 ש' 13-19]. ובהמשך: "[...] אני אמרתי לה במפורש באותו היום שהיא לקחה את המזוודה וגם לאחר מכן תשחררי אותי מייצוג זה כל מה שאני ביקשתי" [עמ' 43 ש' 1-2].

3.2 זו לשון תשובתה של ועדת האתיקה לתובעת, במענה לשאלתה: "חוק לשכת עו"ד אינו פותר עו"ד [כך במקור] מחובת הייצוג מקום שקיימת כזו מכח הסכם שבין עו"ד ללקוחו. לפי תאור הדברים במכתבך הדרך היחידה במקרה זה, במידה ותיבחרי בכך, הינה להגיש בקשה לבית המשפט להתרת ייצוג. בית המשפט הינו הגורם היחיד המוסמך לסיים את יחסי ההתקשרות שבין עו"ד לבין לקוחו, שעה שכבר נקבעו דיונים בבית המשפט. אלא אם כן, תגיעי בהסכמה עם הלקוחה, מחוץ לכותלי בית המשפט, להפסקת הייצוג. אשר על כן, יש להפנות בקשה מתאימה לביהמ"ש שבו מתנהל התיק" [סע' 1-3 ל-11/ג שהם גוף התשובה].

קיים פער מהותי בין תשובתה של ועדת האתיקה לתובעת לבין האופן בו הציגה התובעת תשובה זו לפני הנתבעת. כך תיארה התובעת לפני הנתבעת, בכתובים, את המענה שניתן לה בידי ועדת האתיקה: "אין צורך שתלאי עצמך בפניה ללשכת עורכי הדין שכן אני הפנית אליהם שאילתא בעניינך זה מכבר ואף קיבלתי תשובה בכתב מהם ביום 27.11.06 ע"י ועדת האתיקה של

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

לשכת עורכי הדין, לפיה יחסי עוה"ד-לקוח מתנהלים בינינו כסדרם למרות אופן התנהלותך ואם ברצונך לפטר אותי עליך לעשות זאת מפורשות" [סעי' 3 במכתב התובעת לנתבעת מיום 29.11.06, נ/10]. תשובתה של ועדת האתיקה לתובעת לא צורפה למכתבה זה של התובעת אל הנתבעת.

הצגה זו של הדברים לפני הנתבעת לקחה בסילוף והטעיה; ועדת האתיקה לא התייחסה בתשובתה להתנהלות הנתבעת, ודאי שלא חיוותה דעתה כי על הנתבעת לסיים את הייצוג בהודעה מפורשת. ועדת האתיקה הציבה לפני התובעת שתי ברירות: להגיע עם הנתבעת-לקוחתה להסכמה בדבר סיום הייצוג או להגיש בקשה לבית-המשפט על-מנת שישחרר את התובעת מייצוג הנתבעת. התובעת לא פעלה לפי מתווה זה. תחת זאת בחרה ליצור כלפי התובעת מצג מטעה, כאילו היה בעמדת הלשכה לדרבן את הנתבעת לפעול לשחרור התובעת מהייצוג. גם בכך יש תימוכין למסקנה כי התובעת לא בחלה באמצעים והייתה נחושה בדעתה לנקוט כל צעד שיגרום לנתבעת לסיים את הייצוג על-מנת לסלול את הדרך לדרישת שכר בסך 15,000 דולר על-בסיס הסעיף המזכה.

3.3 הגשת הבקשה לבית-המשפט המחוזי שבו היה תלוי ועומד ערעורה של הנתבעת, כל זאת תוך שהתובעת מגוללת ברחל-בתך-הקטנה את המעשים שייחסה לנתבעת בגדרה של 'פרשת המזוודה', הייתה מעשה שלא יעשה שנועד אף הוא להסב נזק לנתבעת ולהביאה בעל-כורחה לסיים את ייצוגה בידי התובעת. בקשה זו נחשפה לא רק לעיני בית-המשפט שדן בערעור אלא גם לעיני הצד שכנגד, קרי, הבעל ובא-כוחו. בכך סיפקה התובעת במו-ידיה נשק לבעל לנגח באמצעותו את הנתבעת. דומה שאין צורך להכביר מילים על-אודות הנזק שהיה טמון בכך לנתבעת – נזק שנגרם בידי מי שבאותה עת הייתה עורכת-הדין שייצגה אותה באותו ערעור עצמו.

4. הודעת התובעת לבית-המשפט על משיכת תצהיר הנתבעת

4.1 ביום 26.7.2006 הכריע בית-המשפט לענייני משפחה גם בתביעה הרכושית שהוגשה בידי התובעת. פסק-דין זה, כמוהו כפסק-הדין הנוסף שניתן בענייני המשמורת והמזונות, ידונו בהרחבה להלן בחלק ו'. לעת הזו די שיובהר כי בפסק-הדין שניתן בהליך הרכושי קבע בית-המשפט כי אין לפניו אלא בקשה למתן מידע; לשם הכרעה בסעד זה נקבע כך: "[...] אני מורה לשני הצדדים להגיש תוך 60 יום ועד ולא יאוחר מיום 1.12.2006 מקבלת ההחלטה, תצהיר

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

רכוש בו יפרטו את הרכוש שבידיהם ו/או באחזקתם בין התאריכים יום נישואיהם 1.5.03 ועד ליום 30.6.04 [...] "[נספח ג' ל-22/ג בסעי' 22].

כבר נאמר שלכל המאוחר עם מתן פסקי-הדין בתביעות בבימ"ש למשפחה ארעה אותה 'התפכחות' של התובעת, שהשליכה על מידת רצונה להוסיף ולייצג את הנתבעת. מציאות זו הפכה גלויה באמצע חודש נובמבר 2006, אז עלו יחסיהן של בעלות-הדין על שרטון כפי שתואר לעיל. נקל אפוא להבין מדוע לא הוכן ולא הוגש תצהיר רכוש מטעם הנתבעת על-ידי התובעת ובאמצעותה אף קודם ל'פרשת המזוודה'. התובעת אישרה שלא פעלה להגיש תצהיר כזה בתוך התקופה שקצב לכך בית-המשפט [עמ' 33 ש' 5-7]. לא ניתן על-ידה הסבר לכך שתצהיר הרכוש לא הוכן על-ידה במהלך התקופה הארוכה שלאחר מתן פסקי-הדין בתביעה הרכושית (26.7.2006) ועד 'פרשת המזוודה' (17.11.2006). יש בחסרונו של הסבר כזה כדי להעצים את המסקנה שהלכה למעשה, ואף שהייצוג הפורמלי של הנתבעת נותר בידי התובעת, לא היה לתובעת עניין ממשי לפעול לקידום ענייני הנתבעת-לקוחתה לאחר שנחשפה לתוצאותיהם של פסקי-הדין שניתנו בתיקים בבימ"ש למשפחה.

בעצם האקט של הגשת ערעור בשם הנתבעת על פסקי-הדין הללו ביום 26.10.2006 – אף זאת זמן קצר בטרם חלף המועד האחרון להגשתם, אין כדי לשנות ממסקנה זו [עמ' 127 ש' 29-24]. היפוכו של דבר הוא הנכון שכן הגשת הערעור שירתה את עניינה של התובעת; בהסכם שכה"ט היא נטלה על עצמה את יצוגה של הנתבעת לא בערכאה הדיונית בלבד אלא גם בהליכי ערעור. אלמלא הגישה את הערעור הייתה עשויה להיחשב כמי שהביאה את הייצוג לידי סיום במו ידיה. או אז הייתה ניצבת לפני שוקת שבורה ותקוותה לגבות מהנתבעת שכר בשל סיום הייצוג על-ידי הנתבעת, על-יסוד הסעיף המזכה, הייתה נכזבת.

4.2 ביום 3.12.2006 הגישה הנתבעת לבית-המשפט לענייני משפחה, בתביעה הרכושית, תצהיר רכוש שהוכן ונערך, כך לשיטת התובעת, על-ידי עורך-דין אחר זולתה [סעי' 65 ל-1/ת]; לתצהיר הרכוש שהוגש בידי הנתבעת ר' 4/ג]. התובעת ראתה בכך ביטוי להחמרת היחסים הטעונים ממילא בינה לבין הנתבעת [סעי' 64 ל-1/ת]. הנתבעת ביארה שפעלה כך על-מנת לנסות ולמזער את מחדלי התובעת בייצוגה, כשהיא ממלאת אחר הוראות בית-המשפט שניתנו בפסקי-הדין בתביעה הרכושית מיולי 2006 [סעי' 76-79 ל-22/ג]. עוד עמדה הנתבעת על כך שהיא הכינה את התצהיר שהוגש לבית-המשפט במו-ידיה; חתימתה עליו אומתה בידי עו"ד מרמלשטיין שהיה מוכר לה אך התצהיר לא הוכן על-ידו [עמ' 119 ש' 15-16; עמ' 140 ש' 18-25]. תצהיר הרכוש הוכן והוגש כך לאחר שהתובעת התלוננה נגד הנתבעת על הסגת

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

גבול וגניבה ; הדברים תואמים את עדות הנתבעת לפיה באותה תקופה סירבה להיפגש עם התובעת בשל חששה שתגיש נגדה תלונות נוספות [עמ' 141 ש' 21-22].

4.3 התובעת לא הסכינה עם הגשת תצהיר הרכוש בידי הנתבעת שלא באמצעותה. ביום 19.12.2006 הגישה בקשה בתיק המשפחה בה עתרה שלא לקבל כל כתב בי-דין או תצהיר שהגישה הנתבעת באמצעות עורך-דין אחר זולת התובעת ולהורות שתצהיר הרכוש שהגישה הנתבעת ביום 3.12.2006 לא יתקבל כראיה ; עוד התבקשה ארכה לשם הגשת תצהיר רכוש באמצעות התובעת, בשים לב לכך שהמועד שנקצב להגשתו בפסק-הדין חלף עבר [5/2].

מדובר בבקשה שנוסחה חמור מאוד וכוונתה לפגוע בנתבעת – גלויה. לכאורה כל מה שנכתב בה היה עשוי לבסס בקשה לשחרור של התובעת מייצוג הנתבעת, תוך שהתובעת שומרת על טענותיה במישור החוזי שעניינו בתשלום שכרה. תחת זאת בחרה התובעת להשחיר את פני הנתבעת ולגלגל את כל פרטי המחלוקת ביניהן לפתחו של בית-המשפט לענייני משפחה, באופן שהיה גלוי גם לעיני הבעל. אלמלא הונחתה התובעת על-ידי רצונה לכפות על הנתבעת מתן הודעה על סיום הייצוג די היה לה במתן הודעה לבית-המשפט על-אודות מחלוקת בלתי ניתנת ליישוב שנתגלעה בינה לבין התובעת, שיש בה כדי להשליך על יכולתה של התובעת להמשיך ולייצג נאמנה את הנתבעת, כפי שנעשה דבר יום-ביומו. תחת זאת נאחזה התובעת בייצוג כטובע שנאחז בקש, והכול על-מנת להפעיל את הסעיף המזכה בנסיבות שאליהן לא כיוון מלכתחילה אף לשיטתה שלה.

4.4 התובעת ביקשה לעטות על עצמה אצטלה מקצועית שתצדיק את הבקשה למשיכת התצהיר, כך בגוף הבקשה וכך גם בדיון לפני ; בתוך כך ביארה כי בתור מי שייצגה את הנתבעת הייתה אחראית לתוכנו של תצהיר שמוגש מטעמה לבית-המשפט, אפילו היא עצמה לא ערכה אותו, וכי ביקשה לחסום טענה אפשרית של הנתבעת כלפיה כי התצהיר שהוכן והוגש בידי עורך-דין אחר אינו טוב דיו [עמ' 34 ש' 11-15 וסעיף ג' ברישא ל-5/2]. אין לכך כל אחיזה במציאות ; פשיטא שהתובעת אינה עשויה לחוב בגין תצהיר שהיא לא ניסחה ושלא הוגש על-ידה. אין מנוס מלקבוע שהתובעת הונחתה על-ידי הרצון לפגוע בנתבעת ולגרום לה להפסיק את הייצוג ויהי-מה, והכול מתוך היתלות עיקשת ובלתי מתפשרת באינטרס העצמי של התובעת בגביית שכר-טרחה לפי הסעיף המזכה. הסבריה של התובעת על-אודות התנהלותה בכל הקשור להגשת הבקשה להוצאת התצהיר היו מגומגמים ומתפתלים להפליא ; הם אינם עומדים במבחן ההיגיון והשכל הישר ואינם תואמים אמות מידה בסיסיות של אמון והגינות אשר חלות על עורך-דין כלפי מרשו [עמ' 34 ש' 28-26].

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

5. סיום הייצוג בידי הנתבעת

5.1 ביום 19.12.2006, בסמיכות-פרשיות בולטת וגלויה לעין ביחס למועד בו ביקשה התובעת להוציא את תצהיר הרכוש שהגישה הנתבעת מתיק התביעה הרכושית בבית-המשפט לענייני משפחה, שיגרה הנתבעת לתובעת מכתב ששחרר את התובעת מייצוגה [עמ' 127 ש' 19-23]. המכתב התקבל אצל התובעת ביום 21.12.2006.

5.2 נתתי דעתי לשאלה מדוע לא שחררה הנתבעת את התובעת מן הייצוג חודש ימים קודם לכן, מיד לאחר שהתובעת הגישה תלונה נגדה למשטרה בעקבות 'פרשת המזוודה'. הנתבעת ביארה שחרף הרשלנות שייחסה לתובעת באופן בו יצגה אותה בתיקי המשפחה ולמרות התנהלות התובעת ב'פרשת המזוודה' לא רצה לפטר אותה. לדבריה: "אני לא התכוונתי לפטר את התובעת מסיבה מאוד פשוטה לא היה לי כסף לממן עו"ד אחרים, אחד הסיבה שחתמתי על הסכם שכ"ט שהיה ברור לי ולה שרק אם אקבל כסף בתיק היא תקבל כסף, זאת אומרת גם אם היא נכשלה בפס"ד לא היה לי את הכוחות הנפשיים ואת הכסף לחפש עו"ד מה גם שהיא כל הזמן הבטיחה אל תדאגי" [עמ' 129 ש' 11-14].

עוד מסרה הנתבעת בעדותה הראשית: "בין לבין, עקב התנהגות התובעת - הגשת התלונה כנגדי במשטרה, סירובה להעביר אלי את החומרים המשפטיים והתנהלותה הכללית, הגשת שאילתה על ידה ללשכת עורכי הדין, התנהלותה מול אמיר ואילנה סיגל, היה ברור כי היא מבקשת להביא להפסקת הייצוג. התובעת החלה להתנהל בצורה 'מחוכמת'. מאידך, היא יצרה מצג שווא בכתב 'כאילו' היא מייצגת אותי, בעוד שבפועל היא סירבה לשתף עימי פעולה לחלוטין. התובעת יצרה שבר ביחסים ביננו. היא הביאה למצב בו המשך הייצוג בלתי אפשרי" [סעי' 127-129 ל-22]. לא זו בלבד שהדברים הללו לא נסתרו בעדות של הנתבעת בחקירה נגדית, הם אף חוזקו. התרשמותי מן התובעת כשעמדה לחקירה נגדית סיפקה תימוכין לכך שמדובר בבעלת-דין מתוחכמת ומחושבת שפיה ולבה אינם שווים. הוסיפה הנתבעת וביארה שהחלטתה לסיים את הייצוג גמלה לאחר שהתובעת הגישה את הבקשה לפסילת תצהיר הנתבעת - בקשה שהיה בה כדי להסב לנתבעת נזק, ונוכח אמונתה של הנתבעת כי עם שחרור התובעת על-ידיה מהמשך הייצוג תשיב לה התובעת את מזוודת המסמכים שבחזקתה, לה נזקקה הנתבעת לצרכי המשך הדיון בענייניה [סעי' 136 ל-22].

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

נתתי אמון בהסבריה של הנתבעת באשר לסיבה שבעטיה לא רצתה להביא לידי סיום את יצוגה בידי התובעת, כמו גם באשר לטעמים שגרמו לה בסופו של יום להפסיק את הייצוג במכתבה מיום 19.12.2006. בנסיבות העניין מצאתי אותם מהימנים ומניחים את הדעת.

6. לסיכום חלק זה

על-יסוד הדברים שהובאו לעיל יש לקבוע כי התובעת לא הוכיחה את זכאותה לשכר בסך 15,000 דולר בצירוף מע"מ על-יסוד הסעיף המזכה בהסכם שכה"ט. סעיף זה נועד לזכות את התובעת בשכר בסכום האמור אם יופסק יצוגה בידי הנתבעת כדי לחמוק מתשלום שכר המגיע לתובעת, או שעתיד להיות מגיע לה בדרגה גבוהה של ודאות, על-פי המתווה של שכר מותנה בתוצאות.

ראשית, לכאורה זוכתה הנתבעת בסכום חודשי, גם אם צנוע, בגין מזונות אישה בפס"ד המזונות. שכר-טרחה המחושב לפי סכום זה לא נתבע בהליך דן; בתוך כך לא הציגה התובעת תחשיב של המגיע לה מכוחו, קרי, שכר המחושב באחוזים לפי הסכום החודשי שנפסק לנתבעת במכפלת החודשים שבהם שולם לה. אין מקום לפסוק לתובעת סעד שלא נתבע ולא התבקש. הדברים יפים דרך כלל, ומקל וחומר נוכח היותה של התובעת עורכת-דין שניסחה בעצמה הן את הסכם שכה"ט והן את התביעה שהוגשה לאכיפתו.

שנית, בחינת התנהלותה של התובעת אל מול הנתבעת לאחר שהוכרעו התיקים בבימ"ש למשפחה בפסקי-הדין שניתנו ביום 26.7.2006, ובמיוחד במהלך תקופת שלושים הימים שבין 'פרשת המזוודה' לבין הודעת הנתבעת לתובעת על הפסקת הייצוג, מציגה תמונה קשה מאוד. התובעת, מונחית על-ידי אמונתה כי די בהפסקת הייצוג בידי הנתבעת, יהיו טעמה ונסיבותיו אשר יהיו, כדי לזכותה בשכר של 15,000 ₪ – כמו גם על-ידי הבנתה כי תקוותה לזכות בשכר ממשי לפי תוצאות נגוזה נוכח האופן בו הסתיימו התיקים בבימ"ש למשפחה, שמה לעצמה מטרה לגרום לנתבעת לסיים את הייצוג ויהי-מה. על-מנת לדחוק את הנתבעת לפינה ולהשיג מטרה זו לא בחלה התובעת באמצעים: היא הגישה תלונה למשטרה בשל גניבה והסגת גבול שעה שלא היה לכך כל יסוד, בין מצד העובדות ובין מצד הדין; היא הגישה לשתי הערכאות שבהן התנהלו תיקיה של הנתבעת-לקוחתה בקשות והודעות שהיה בהן כדי להכפיש את דמותה של הנתבעת בעיני בית-המשפט ולספק לצד שכנגד, הבעל, תחמושת חדשה במאבק העכור ממילא שניטש בינו לבין הנתבעת; היא לא בחלה בהטעיית הנתבעת באשר לתוכן התשובה שקיבלה מוועדת האתיקה במענה לשאילתה שהגישה.

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

התנהגות כזו, מקומה לא יכירנה אצל אדם מן היישוב. היא פסולה מכל וכול שעה שהיא ננקטת בידי עורכת-דין מייצגת נגד לקוחתה, על-מנת לזכות בשכר שעל-פי הסכם שכה"ט שניסחה אותה עורכת-דין עצמה כלל איננו מגיע לה. נמצא אפוא כי הנתבעת לא שחררה את התובעת מן הייצוג על-מנת להימנע מלשלם לה את המגיע לה על-פי הסכם שכה"ט; הייצוג הובא לידי סיום לאחר שהתובעת אנסה את הנתבעת להפסיקו, פשוטו כמשמעו, בנקיטת כל אותם צעדים פוגעניים נגד הנתבעת שעליהם עמדתי לעיל. אין מנוס מלקבוע: הנתבעת לא נטשה את סירת הייצוג שהשיטה התובעת מרצונה; היא נדחפה ממנה למים סוערים של היעדר ייצוג במו ידיה של התובעת.

לבסוף, לא הובאה כל ראיה לכך שלאחר שניתן פס"ד המזונוות פנתה התובעת אל הנתבעת בדרישה כי שכרה ישולם לה בהתאם לסכום שנפסק לנתבעת, במתווה של שכר מותנה בתוצאות. ממילא לא נטען ולא הוכח שהנתבעת סירבה לשלם לתובעת שכר בסכום שנגזר ממה שנפסק לה בפס"ד המזונוות. אף לא הובאה כל ראיה לכך שהליכי הערעור שנקטו ביחס לפסקי-הדין שניתנו בערכאה הדיונית הניבו לנתבעת רכוש וסכומים מעבר למה שנפסק לה קודם לכן, באופן שעלול להצביע על כך שהיא סיימה את הייצוג על-מנת שלא תצטרך לשלם לתובעת שכר בהתאם למידת הצלחתה בערעור. הדבר כלל לא נטען על-ידי התובעת; בהתאמה לא נחקרה הנתבעת על-אודות הליכי הערעור ותוצאותיהם ופסקי-הדין שניתנו בערעורים הללו לא הוצגו.

נובע מכך שהסעיף המזכה, שעליו לבדו נסמכה התביעה לשכר-טרחה, לא חל בענייננו כלל ועיקר: הפסקת הייצוג לא ננקטה על-ידי הנתבעת כאקט רצוני ומודע על-מנת לנשל את התובעת משכר שמגיע לה לפי המתווה של שכר מותנה בתוצאות; הפסקת הייצוג נכפתה על הנתבעת כתוצאה ישירה של מעשי התובעת שכוונו נגדה ושכל מטרתם הייתה לאלץ את הנתבעת להודיע על הבאת הייצוג לידי סיום. במצב דברים זה זיכוי התובעת בשכר כלשהו, לא כל שכן בשכר בסך 15,000 דולר, לא היה בין המטרות שאליהן כיוון הסכם שכה"ט. כך לפי לשונו של ההסכם וכך לפי מטרתו הסובייקטיבית שהוכחה כדבעי.

התביעה לשכר-טרחה נדחית על כן במלוא סכומה. להלן, אגב הדיון בתביעה לפיצוי בגין לשון הרע, יוצג טעם נוסף – נכבד וכבד משקל – שתמך אף הוא בהפסקת הייצוג על-ידי הנתבעת מבלי שהדבר יהא כרוך בהחלתו של הסעיף המזכה בהסכם שכה"ט.

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

ד. טענת הזיוף: פרסום לשון הרע או טענה לגיטימית

טענת הזיוף נדונה בשני הקשרים מקבילים: האחד, כעילה שעליה נסמכה התביעה לפיצוי בגין פרסום לשון הרע; השני, כעילת הגנה שתבאר את הודעת הנתבעת על הפסקת יצוג שאין עימה חיוב בתשלום לתובעת לפי הסעיף המזכה. הדיון בטענת הזיוף, בין כ'טענת חרב' בתביעה לפיצוי ובין כ'טענת מגן' במסגרת ההגנה נגד התביעה לשכ"ט, מצריך פניה לאותה תשתית עובדתית עצמה. טענת הזיוף תידון אפוא במאוחד בהתייחס לשני ההקשרים שבהם הועלתה.

1. טענת הזיוף: גדרה ותוכנה

טענת הזיוף הועלתה על-ידי הנתבעת בהתייחס לחתימותיה אשר נחזו כמופיעות על-גבי שלושה תצהירים – תצהירים שהיו חלק מבקשות שהוגשו לבית-המשפט בשם הנתבעת בעודה מיוצגת על-ידי התובעת.

שני תצהירים שנחתמו על-פי האמור בהם ביום 2.4.2006 נחזו כתצהירים נלווים לבקשה שנסבה על מתן פטור מאגרה ומהפקדת עירבון; הבקשה הוגשה לבית-המשפט המחוזי בבש"א 5257/06 במסגרת בר"ע (מח' חי) 369/06. תצהיר שלישי, נושא תאריך 3.4.2006, צורף לבקשה בגדרה עתרה התובעת לסעד ביניים ולעיכוב ביצוע עד להחלטה בערעור – בקשה שהוגשה אף היא לבית-המשפט המחוזי בבש"א 5259/06, בגדרו של הליך הבר"ע שנזכר לעיל (להלן **התצהירים במחלוקת**).

כל התצהירים במחלוקת נחזים כנושאים עליהם, מתחת לחתימת העדות שלצד שמה של הנתבעת – חתימה שנועדה לאשר את תוכן העדות שגולל כל אחד מהתצהירים במחלוקת (להלן **חתימת העדות**), גם חתימת אימות של התובעת במעמדה כעורכת-הדין שקיבלה את העדות (להלן **חתימת האימות**). לצד חתימת האימות הוטבעה חותמת ובה פרטי התובעת כעורכת-דין.

גרסת הנתבעת הייתה כי נחשפה לראשונה לתצהירים במחלוקת – לעצם קיומם, כמו גם להיותם נושאים חתימת עדות שאיננה חתימתה-שלה, במהלך סוף-השבוע שלאחר 'פרשת המזוודה', אז עיינה בתיעוד שבמזוודה ומצאה בה את התצהירים במחלוקת בין מסמכים אחרים. התצהירים במחלוקת נותרו ברשות הנתבעת גם לאחר שהחזירה את המזוודה לתובעת. את זיוף חתימתה על התצהירים במחלוקת יחסה הנתבעת לתובעת; אין חולק על

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

כך שבגין טענת הזיוף הגישה הנתבעת תלונה נגד התובעת – האחת למשטרת ישראל והשנייה ללשכת עורכי-הדין. תלונות אלה הן מעשה הפרסום שעליו סמכה התובעת את התביעה לפיצוי בגין פרסום לשון הרע [נוכח האמור להלן לא אזדקק לשאלה אם התביעה לפיצוי נסבה אך ורק על התלונה למשטרה, בעוד שהשתתתה גם על התלונה ללשכה אינה אלא הרחבת חזית שנעשתה על-ידי התובעת בשלב מאוחר – כטענת הנתבעת בסיכומיה. נוכח מסקנותיי וקביעותיי בפרק זה מתייטר הצורך בכך].

לשיטת התובעת הומצאה טענת הזיוף על-ידי הנתבעת כחלק מן המערכה שניטשה ביניהן בשאלה מי תיכנע ראשונה ותביא את יחסי עורך-דין ולקוח לידי סיום, מערכה שהונעה על-ידי המשמעות שנודעה לכך במונחי שכר-טרחה [סעי' 72 ו-83 ל-1]. בתוך כך הצהירה התובעת שמעולם לא הגישה לבית-משפט תצהיר שלא נחתם בידי הנתבעת עצמה בכתב-ידה [סעי' 43 לכתב-התביעה בת"א 1112/07]. גרסתה של התובעת הייתה כי התצהירים במחלוקת לא נכתבו על-ידה, לא צורפו על-ידה וחתימתה אינה מופיעה עליהם [סעי' 75-76 ל-1].

שלושה הם המקורות שעל-יסודם יש לדון ולהכריע בטענת הזיוף: התצהירים במחלוקת עצמם, העדויות שנשמעו לגביהם וחוות-הדעת של המומחיות מטעם הצדדים אשר הוגשו ביחס לטענת הזיוף. אלה ידונו להלן. בשולי הדברים יוזכר פסק-דין שניתן זה מקרוב בתביעתה של התובעת נגד אמיר סיגל בעילת פרסום לשון הרע, שגם בו נדונה טענת הזיוף ביחס לתצהירים במחלוקת [ת"א (חד"י) 2417/07; להלן **התביעה נגד סיגל**].

2. מועד גילוי הזיוף והגשת התלונות

נתתי אמון בגרסת הנתבעת כי תוך כדי דפדוף במסמכים שנמצאו במזוודה שנטלה מבית התובעת ביום 17.11.2006 נתקלה בשמה על-גבי התצהירים במחלוקת ולהיות החתימות שלצד שמה חתימות שלא נחתמו על-ידה [עמ' 137 ש' 23-25; סעי' 103 ל-22]. הנתבעת נטלה את מזוודת המסמכים כדי לצלם מסמכים מתוכה שנדרשו בהליכים אחרים שבהם לא יוצגה בידי התובעת; עיונה של הנתבעת בתוכן המזוודה היה אפוא מתבקש ומסתבר. עוד מקובל עלי כי לא נדרש לנתבעת זמן רב או מאמץ מיוחד כדי לאתר את התצהירים במחלוקת בתוך התיעוד הרב שנמצא במזוודה; אדם שלצד שמו המודפס על מסמך רשמי מתנוססת חתימה שאינה חתימתו, חזקה עליו שיגלה זאת גם בדפדוף שטחי.

תלונת הנתבעת למשטרה נגד התובעת בגין זיוף חתימתה הוגשה ביום 11.12.2006 [עמ' 139

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

ש' 8-13 וש' 19-20]. בנוסף לתלונה במשטרה הגישה תלונה נגד הנתבעת גם למוסדות לשכת עורכי-הדין בשל טענת הזיוף, זאת ביום 14.12.2006 [עמ' 146 ש' 13-14; ת/12]. בשל התלונה ובעקבותיה הוגשה נגד התובעת קובלנה לבית-הדין המשמעתי של הלשכה [עמ' 148 ש' 8-10; עמ' 148 ש' 25 - עמ' 149 ש' 2].

לדברי הנתבעת הגישה את התלונה למשטרה רק בחלוף כשלושה שבועות מעת שנחשפה למעשה הזיוף לאחר שהבינה עד כמה הסתבכה עם התובעת וכי האחרונה מנסה להוציא ממנה תשלום שאינו מגיע לה [עמ' 139 ש' 21 - עמ' 140 ש' 3]. מצאתי את ההסבר מניח את הדעת; הוא תואם דברים שנקבעו לעיל באשר לאופי התנהלותה של התובעת בתקופה הרלוונטית, מ'פרשת המזוודה' ועד להפסקת הייצוג בידי הנתבעת, תוך הסלמת והקצנת הלחץ שהפעילה התובעת על הנתבעת על-מנת שהאחרונה תביא את הייצוג לידי סיום. הוא תואם גם את עדות הנתבעת, בה נתתי אמון, כי חרף התנהלותה זו של התובעת לא ששה לשחררה מן הייצוג שכן חששה שלא תוכל להעמיד לעצמה יצוג חלופי ולא רצתה להיוותר ללא יצוג בעוד הערעור על פסקי-הדין בתיקי המשפחה תלוי ועומד.

3. חתימת העדות – מעשה זיוף

יש לקבוע כי חתימת העדות על-גבי התצהירים במחלוקת אינה חתימתה של הנתבעת אלא מעשה זיוף שבוצע בידי אחר זולתה. כמה וכמה טעמים לכך.

3.1 בעדותה לפני אישרה התובעת כי היא מכירה את התצהירים במחלוקת. התובעת הודתה בפה מלא שחתימת העדות של הנתבעת על-גבי התצהירים במחלוקת אינה נחזית להיות דומה לחתימתה הממשית של הנתבעת, אף שציינה כי יתכן שמדובר בזיוף עצמי שנעשה בידי הנתבעת או בחתימה של אחר שהוטבעה בהרשאת הנתבעת [עמ' 44 ש' 13 עד 23, עמ' 45 ש' 1-4]. התובעת לא חסכה מבית-המשפט את חוות-דעתה באשר לטיב הזיוף: "[...] בן אדם שרוצה לזייף חתימה של מישהו לא יהיה כזה 'אדיוט' לזייף ברמה כזו, אפילו ילד בכיתה ד' לא יזייף ככה [...]" [עמ' 44 ש' 28-29].

3.2 הנתבעת הצהירה כי חתימת העדות על-גבי התצהירים במחלוקת אינה חתימתה אלא מעשה זיוף שבוצע בידי אחר [סע' 5.7, 103 ו- 131 ל-22, עמ' 137 ש' 23-25]. עדותה זו לא נסתרה. עדותה של הנתבעת בחקירה הנגדית אף אינה מספקת תימוכין לתזת הזיוף העצמי

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

לה רמזה התובעת בעדותה לפני, גם לא לתזה החלופית לפיה התירה הנתבעת לצד שלישי עלום שאיננו התובעת לחתום בשמה את חתימת העדות על התצהירים במחלוקת [עמ' 149 ש' 14-18]. כפי שעוד יובהר בהמשך, אמירותיה של התובעת כי אפשר שמדובר בזיוף עצמי של הנתבעת את חתימתה שלה, או בחתימה שבהרשאה שהתירה הנתבעת למאן דהוא לחתום בשמה, נותרו בגדר השערות בעלמא; הן לא הוכחו ולו גם לכאורה.

3.3 טענת הנתבעת כי חתימות העדות על-גבי התצהירים במחלוקת אינן חתימות שלה אלא מעשה זיוף נתמכה בחוות-הדעת של המומחית מטעמה [חוות-דעת מיום 14.3.2010, 20/2; להלן חו"ד אריאלי הראשונה]. בעניין זה לא הוגשה חוות-דעת נגדית; חוות-דעתה של מומחית התובעת כלל לא נסבה על חתימות העדות על-גבי התצהירים במחלוקת אלא אך ורק על חתימות האימות. מנגד, עסקה חו"ד אריאלי הראשונה בשאלה אם חתימות העדות הן חתימות מקוריות של הנתבעת או שמא מעשה זיוף [עמ' 3 סיפא ל-20/2]. בהקדמה לחו"ד זו צויין שהיא נערכה לאחר בדיקה של התצהירים במחלוקת במקורם, זאת לאחר שחוות-דעת קודמת שערכה אריאלי ביום 16.6.2008 שלא לצרכי ההליך דנן ובהתייחס לאותה שאלה [ת/6] נסמכה על עותק צילומי של התצהירים [ר' סעי' 2 ל-20/2].

לצרכי מתן חוות-דעת אריאלי הראשונה השוותה מומחית הנתבעת בין חתימות העדות על-גבי התצהירים במחלוקת לבין תשע חתימות השוואה שהיוותן חתימות מקוריות של הנתבעת אינה במחלוקת [סעי' 4 ל-20/2]. חתימות ההשוואה כללו גם חתימות שהושגו באמצעות הכתבה שנערכה לנתבעת על-ידי המומחית מטעמה; היו בהן שמונה דוגמות חתימה אקראיות ועשרים וארבע דוגמות שהתקבלו בהכתבה.

בדיקת המומחית העלתה שלפי מסמכי ההשוואה לא חלו שינויים בחתימתה של הנתבעת בין השנים 2004-2007; מנגד קבעה שקיימים הבדלים וחוסר עקביות בין חתימות העדות על-גבי התצהירים במחלוקת בינן לבין עצמן. עוד קבעה שקיים שוני בכיוון הכתיבה שכן חתימות ההשוואה מתאפיינות בכתיבה משמאל לימין ואילו חתימות העדות על-גבי התצהירים במחלוקת – מימין לשמאל. אריאלי הדגישה את היעדרו של כל דמיון צורני בין החתימות העדות על-גבי התצהירים במחלוקת לבין חתימות ההשוואה וסקרה את הביטויים לכך. עוד ציינה שבחתימות העדות קיימים סימני מעצור שמעכבים את שטף הכתיבה הספונטני, מה שמהווה אינדיקציה לזיוף [סעי' 5 ל-20/2]. על-יסוד ממצאיה אלה קבעה אריאלי כי הנתבעת לא חתמה בעצמה את חתימות העדות על-גבי התצהירים במחלוקת וכי חתימתה זויפה בידי אחר. קביעה זו הובעה בוודאות מלאה ומעבר לכל ספק (דרגה 1) [סעי' 6 ל-20/2].

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

בכך נחרצת חו"ד אריאלי מיום 14.3.2010 ביחס לחוות-דעתה הקודמת מיום 16.6.2008, בה הובעה אותה מסקנה בדרגת סבירות גבוהה ביותר אך לא בוודאות מלאה [ת/6 בסעי' 5]. הדבר הוסבר בכך שחוות-הדעת המוקדמת יותר נסמכה על בדיקת העתק צילומי של התצהירים במחלוקת ואילו חוות-הדעת המאוחרת – על בדיקת התצהירים המקוריים [ר' גם חו"ד נוספת של מומחית הנתבעת מיום 6.7.2009, ת/7, שניתנה אף היא על-סמך בדיקת התצהירים במחלוקת במקורם ושגם בה קבעה בוודאות מלאה ומעבר לכל ספק (דרגה 1) כי הנתבעת לא חתמה את חתימות העדות על-גבי התצהירים במחלוקת; עוד ר' את עדות אריאלי לפני בעמ' 81 ש' 9-1].

נתתי אמון מלא בעדותה של מומחית הנתבעת, הן על-יסוד חוות-דעתה והן בעקבות עדות שמסרה בחקירתה הנגדית – עדות שרישומה היה רציני ומקצועי.

3.4 עדות הנתבעת שלא נסתרה, לפיה חתימות העדות על-גבי התצהירים במחלוקת אינן חתימותיה שלה; אישורה של התובעת לכך שקיים שוני ויזואלי גלוי וניכר לעין בין חתימותיה הממשיות של הנתבעת לבין חתימות העדות על-גבי התצהירים במחלוקת; חו"ד אריאלי הראשונה – חוות-דעת מנומקת ומבוססת שפורטה כדבעי ועמדה בהצלחה במבחן החקירה הנגדית – בה נקבע כי חתימות העדות על-גבי התצהירים במחלוקת אינן חתימות שבוצעו בידי הנתבעת אלא מעשה זיוף, כל זאת ברמת ודאות מלאה ומעבר לכל ספק; והימנעות התובעת מלהציג חוות-דעת מומחה שתתייחס לאותנטיות של חתימות העדות על-גבי התצהירים במחלוקת – כל אלה יחדיו מוליכים למסקנה כי טענת הזיוף שבפי הנתבעת הוכחה במובן זה שחתימות העדות על-גבי התצהירים במחלוקת אינן שלה אלא בוצעו בידי אחר זולתה, באופן שהן מהוות מעשה זיוף.

יש להוסיף ולדון בשאלה אם הוכח כי מעשה הזיוף האמור בוצע בידי התובעת.

4. חתימות האימות – גרסות התובעת

4.1 בהתייחס לחתימות העדות על-גבי התצהירים במחלוקת הציגה התובעת מספר גרסות שידונו להן, אשר נועדו להרחיקה ממעשה הזיוף שיוחס לה בידי הנתבעת ולקשור אליו אחרים זולתה. עוד ביקשה התובעת להרחיק עצמה מן התצהירים במחלוקת בטענה כי חתימות האימות שמתנוססות עליהם אינן חתימותיה שלה אלא מעשה זיוף שביצע אחר.

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

בטענתה האמורה נסמכה התובעת על-חווית דעתה של רווה, המומחית מטעמה (שתידון להלן בסעיף 5 לפרק זה). אלא שבכך לא די; על-מנת להצליח בטענה כי חתימות האימות אינן של התובעת אלא של מאן דהוא שחתם על התצהירים במחלוקת כשהוא מזייף את חתימתה ועושה שימוש בחותמתה היה על התובעת להצביע על אדם קונקרטי שנחשד על-ידיה בכך ושהיו לו הזדמנות וסיבה לעשות כן. אין לקבל כאפשרות סבירה את הטענה כי אלמוני חדר למשרדה של התובעת והטביע כך-סתם חתימות אימות בשוליו של תצהיר כזה או אחר שנסב על ענייניה של הנתבעת שנמסרו לטיפול של התובעת, ולא זו בלבד אלא שהוסיף לצד חתימותיו המזייפות את חותמתה של התובעת.

נובע מכך שלטענת התובעת בדבר זיוף חתימות האימות שני פנים משלימים: הפן האחד, עניינו בטענה שחתימות האימות אינן חתימות של התובעת אלא מעשה זיוף; הפן האחר, עניינו בקשירת אדם אחר שאינו התובעת לאותו זיוף. התקיימותו של פן שני זה הכרחי להצלחתה של התובעת בהוכחת טענת הזיוף, בהתחשב במהות החתימות שביחס אליהן טענה לזיוף; לא מדובר בחתימה סתם אלא בחתימת אימות שחתם עורך-דין על גבי עדות בתצהיר שמסר לפניו לקוחו. על-מנת להרים את הנטל בהתייחס לטענה לזיוף חתימות האימות על התובעת להעמיד גרסה משכנעת ומסתברת באשר לזהות הזייפן ולסבר את האוזן באשר לנסיבות בהן ביצע את מעשה הזיוף. כפי שיובהר להלן, התובעת כשלה בכך.

4.2 התצהירים במחלוקת נערכו בהקשרם של עניינים שבהם נמסר לתובעת יצוגה של הנתבעת ושבהם יצגה התובעת את הנתבעת הלכה למעשה. התצהירים במחלוקת נערכו, נחתמו והוגשו לבית-המשפט כחודש ומחצה לאחר שהתובעת נטלה על עצמה את יצוגה של הנתבעת וחתמה עמה על הסכם שכה"ט. התצהירים נערכו, נחתמו והוגשו לבית-המשפט זמן ניכר בטרם ניבעו סדקים ביחסייהן של התובעת והנתבעת, וכאשר לא הייתה לתובעת כל סיבה למשוך ידה מטיפול אישי בענייניה של הנתבעת. מן העדויות שהובאו ניתן היה להתרשם שהטיפול המשפטי לצרכי הייצוג התנהל בציר היחסים שבין הנתבעת-הלקוחה לבין באת-כוחה, התובעת. התובעת היא שהתייצבה לדיונים שהתקיימו בתיקים בבימ"ש למשפחה, כמו גם בהליך בבית-הדין הרבני. גם מזוודת המסמכים של הנתבעת הוחזקה במשרד אותו ניהלה התובעת בביתה, באופן שהשליך על נגישותה לאחריים זולת התובעת. אף שתובעת החזיקה אותה עת משרד בנתניה נמצאה המזוודה במשרד בביתה. כאמור, נתתי אמון בעדות הנתבעת כי מצאה את התצהירים במחלוקת בתוך מזוודת המסמכים שעה שזו הייתה ברשותה במהלך סוף השבוע שהחל ביום 17.11.2006.

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

בכל אלה יש כדי להקים חזקה כי התצהירים במחלוקת הוכנו על-ידי התובעת וכי הם נושאים את חתימתה וחותרמתה האותנטיים. על התובעת, אשר מבקשת לסתור חזקה זו, להביא ראיות בכמות ובאיכות הנדרשת לכך. יתרה מכך, טענת התובעת לזיוף חתימות האימות נועדה לקדם את עניינה שכן בקבלת הטענה יהיה כדי להרחיקה מזיוף חתימות העדות של הנתבעת על-גבי אותם תצהירים; כלל הוא שבעל-דין נושא בנטל להוכיח כל טענה שמקדמת את עניינו [ת"א (מח' חי) 426/02 בני בנימין לקרץ בע"מ נ' דקל הכרמל מהנדסים ויעצים בע"מ, פסקה 9 וההפניות שם (14.2.2006)]. גם מבחינה זו התובעת היא שנושאת בנטל השכנוע באשר לזיוף חתימות האימות.

4.3 עדות התובעת בשאלה מי זולתה עשוי היה לזייף את חתימותיה של הנתבעת על-גבי התצהירים במחלוקת הייתה מופת של התחמקות והתחכמות. בלשונה: "אם הייתי יודעת הייתי מגישה תלונה במשטרה נגדה. אבל אני מניחה שאם תשאל את אילנה היא יודעת" [עמ' 46 ש' 8-10]. בתוך כך מסרה התובעת גרסות שונות, סותרות זו את זו, שבהן ניסתה לבאר כיצד, באלו נסיבות ובידי מי הוטבעו חתימות על-גבי התצהירים במחלוקת.

בהליך דנן ביקשה התובעת להישמע בטענה כי חתימות העדות על התצהירים במחלוקת אינן אלא מעשה של זיוף עצמי שנעשה בידי הנתבעת, או חתימה של אחר זולתה שנעשתה בידיעתה ובהרשאתה של הנתבעת [עמ' 44 ש' 13-23, עמ' 45 ש' 1-4]. בתביעה נגד סיגל שללה התובעת בעדותה בחקירה נגדית את האפשרות שהנתבעת היא שזייפה בעצמה את חתימתה [12/3 עמ' 9 ש' 18]. בשולי עדותה לפני בהתייחס לטענת הזיוף שבה התובעת ושינתה טעמה; עתה ביארה כי יתכן שמדובר בזיוף עצמי שנקט על-ידי הנתבעת [עמ' 50 ש' 5-10]. אין צורך לומר שהשערה זו אינה מבארת כלל ועיקר כיצד הוטבעה על התצהיר חותמתה של התובעת שמתנוססת בשוליו, זאת ביחס לכל שלושת התצהירים במחלוקת. בסופו של יום היא נותרה בגדר השערה לא מוכחת שסבירותה קלושה. המומחית מטעם הנתבעת, שעמדה בחוות-דעתה על הבדלים רבים ומהותיים בין חתימתה המקורית של הנתבעת לבין חתימות העדות על-גבי התצהירים במחלוקת, שללה את האפשרות כי מדובר בזיוף עצמי שניתן לייחסו לנתבעת [עמ' 86 ש' 5-9].

4.4 גרסה נוספת, שונה, שהשמיע התובעת ביקשה לגלגל את חטא הזיוף לפתחה של מי שהועסקה על-ידיה כעורכת-דין. בהקשר זה ביקשה התובעת להחזיק במקל משני קצותיו: לנקות את עצמה מאשמת זיוף מבלי שתטרח להרים את הנטל ולהוכיח את אשמת זולתה כדבעי. במה הדברים אמורים?

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

בתביעה נגד סיגל העלתה התובעת תזה שלא נזכרה בעדותה הראשית בהליך זה שלפני; לשיטתה הגיעה הנתבעת לבית-המשפט כדי להגיש בקשה שהוכנה עבורה על-ידי התובעת וגילתה שלבקשה לא צורף תצהיר; או אז יצרה הנתבעת קשר טלפוני עם עורכת-דין ממושרד התובעת וביקשה ממנה להכין תצהיר ולשגררו אל הנתבעת בפקס' לאחר שאותה עורכת-דין עלומת שם תחתום על התצהיר בשם הנתבעת וגם תאמת את חתימתה עליו [נ/12 עמ' 9 ש' 32-9]. בתביעה נגד סיגל אישרה התובעת שלא מסרה את גרסתה זו, לפיה הנתבעת ועורכת-דין ממושרדה עשו יד אחת במעשה הזיוף תוך שימוש בחותמתה של התובעת לשם כך, בעת שנחקרה במשטרה בעקבות תלונת הנתבעת על זיוף שהוגשה נגדה [נ/12 עמ' 10-11].

יש לשים אל לב כי גרסה זו, גם אם נתעלם מחולשותיה, אינה מתייחסת אלא לאחד מבין התצהירים שבמחלוקת. אין בה כל הסבר לשאלה כיצד קיימים לא תצהיר אחד שנושא חתימת עדות מזויפת של הנתבעת, אלא שלושה. אין בה כדי לבאר כיצד הגיעו אותם שלושה תצהירים למזוודת המסמכים של הנתבעת שנמצאה במשרד התובעת שבביתה. הבקשות שבגדרן ולשמן נערכו התצהירים במחלוקת הוגשו לבית-משפט ביום 4.4.2006; לו הייתה אמת בגרסת התובעת, ואחד התצהירים היה מוכן בו ביום ונשלח אל הנתבעת הממתינה בבית-המשפט בפקס', כי אז ניתן היה לצפות שתאריך האימות המודפס על-גביו יהיה אף הוא 4.4.2006. בגרסת התובעת אין הסבר לכך שהתצהירים במחלוקת נושאים תאריכי אימות מוקדמים יותר.

4.5 עדות התובעת בתביעה נגד סיגל נמסרה חודשים אחדים בטרם נחקרה בהליך דנן. אלא שבעדותה לפני לא חזרה התובעת על הגרסה שמסרה בהליך האחר ולא נתנה מענה ממשי לשאלה מי אם לא היא זייף את חתימת הנתבעת על-גבי התצהירים במחלוקת [עמ' 46 ש' 8-10]. משעומתה התובעת עם הגרסה השונה שמסרה בעניין זה בתביעה נגד סיגל מסרה שאינה יודעת מה אירע בהתייחס לתצהירים במחלוקת וביארה שהצבעתה על עורכת-דין ממושרדה כמי שהייתה מעורבת בהכנתם לא חרגה מגדרה של השערה [עמ' 46 ש' 18-24]. זאת ועוד, בהליך האחר סירבה התובעת לנקוב בשמה של עובדת משרדה שלה יחסה מעורבות בהכנת התצהירים במחלוקת, במשותף עם הנתבעת [נ/12 עמ' 10 ש' 31 עד 32]; בעשותה כן נמנעה התובעת מלזמן את אותה עובדת אלמונית לעדות מטעמה ובה בשעה מנעה מן הצד האחר את האפשרות לכך.

בעדותה לפני הטעימה התובעת כי אותה עורכת-דין בה חשדה במעורבות בזיוף חתימות

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

העדות של הנתבעת על-גבי התצהירים במחלוקת טיפלה בתיקים מן התקופה שבה התובעת פעלה כעורכת-דין בבית-שאן, טרם מעברה למשרד בנתניה [עמ' 48 ש' 1-21]. לא עלה בידי התובעת להצביע על קשר, ולו גם קלוש ולכאורי, בין אותה עורכת-דין עלומת שם והתיקים שהיו בטיפול לבין תיקה של הנתבעת – שטופל בידי התובעת בשלב בו כבר עבדה התובעת בנתניה. משמע, אף לשיטתה של התובעת עצמה לא הייתה אמורה להיות כל נגיעה לעורך-דין אחר זולתה בכל הקשור לתיקיה של הנתבעת ולטיפול בהם. המילה 'כנראה' שלטה בכיפה בעדותה של התובעת בעניין זה באופן שהדגיש את חולשת גרסתה [עמ' 48 ש' 18-21]. מעורכת-דין שחותמתה מתנוססת לא על-גבי תצהיר אחד שלגביו נטען כי חתימת הלקוחה עליו זויפה, אלא על שלושה תצהירים כאלה, ניתן לצפות להסבר טוב מזה. זאת ועוד, התובעת עשתה מאמץ להסביר מדוע לא זומנה אותה עורכת-דין פלונית לדיון בהליך שהתנהל נגד התובעת בבית-הדין המשמעתי של לשכת עורכי-הדין בעקבות תלונת הנתבעת נגדה בטענת הזיוף; היא לא ידעה לתת הסבר ממשי ומשכנע לכך שאותה עורכת-דין לא זומנה למסור עדות מטעמה בהליך דנן [עמ' 48 ש' 24 - עמ' 49 ש' 3].

עדות התובעת בעניין זה נמסרה מעשה זיג-זג: מחד גיסא אישרה שסברתה לפיה הנתבעת ועורכת-דין שהעסיקה חברו יחד בהכנת התצהירים במחלוקת תוך שימוש בחותמתה של התובעת אינה אלא השערה. בכך ביקשה התובעת לתרץ את הימנעותה מלזמן את עורכת-הדין לעדות ובכבישתה את גרסתה על-אודות חלקה של עורכת-הדין במעשה הזיוף, כגון בעת שנחקרה בעניין זה במשטרה [ר' למשל עמ' 49 ש' 2, 6, 11, 24-26]. מאידך גיסא, כשעומתה התובעת עם הטענה כי היא נושאת באחריות לתצהיר שיצא ממשרדה ונשא את חותמתה נשתכחה ממנה כהרף עין הודאתה כי יחוס מעשה הזיוף לעורכת-הדין אינו אלא השערה; או אז ביארה כי אינה עשויה לשאת באחריות למה שנעשה ללא ידיעתה על-ידי הנתבעת ועורכת-הדין ממשרדה [עמ' 49 ש' 18-26]. מעניין לציין שבקשת התובעת להוציא את תצהיר הרכוש שהגישה הנתבעת בעצמה מתיק בית-המשפט לענייני משפחה נסמכה דווקא על טענה הפוכה, דהיינו כי התובעת עשויה להיחשב אחראית גם לתוכנו של תצהיר שהוכן והוגש ללא מעורבות שלה [9/2, סע' 32-33]. זוהי דוגמא נוספת לאופן בו ליהטטה התובעת בטענותיה, כשתוכנן מוכתב על-פי ההקשר בו הועלו ומטרת השמעתן.

ראוי היה לה לתובעת, נוכח חומרת החשדות נגדה – והיות חותמתה מתנוססת על-גבי שלושה תצהירים שלגביהם הודתה היא עצמה כי חתימת הנתבעת עליהם אינה דומה לחתימתה הרגילה – שלא תפסח על שני הסעיפים אלא תמצה את הבדיקה והבירור בטענה כי חותמתה הוטבעה על אותם תצהירים, ללא ידיעתה וללא רשותה, בידי מי שהייתה עובדת

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

במשרדה. הימנעותה של התובעת מלעשות כן, כשהיא דבקה תחת זאת בשימוש מניפולטיבי בהשערות בדבר מעורבות עובדת שלה במעשה זיוף – ברצונה מקרבת אותה השערה וברצונה מרחיקה – פועלת לחובתה. כך גם פועלת נגדה החזקה החלה נגד בעל-דין שנמנע מהבאת עדות רלוונטית; חזקה שעדותה של עורכת-הדין, אילו נשמעה, הייתה פועלת דווקא לחיזוק גרסתו של הצד האחר [ע"א 465/88 הבנק למימון ולסחר בע"מ נ' מתתיהו, פ"ד מה(4) 651, 659-658 (1991)].

4.6 לא ניתן על-ידי התובעת הסבר מניח את הדעת, בין בעדותה בהליך זה ובין בעדותה בתביעה נגד סיגל, לכך שבחקירתה במשטרה בקשר עם התלונה על זיוף לא הזכירה ולו גם ברמוז את האפשרות כי התצהירים במחלוקת הוכנו במשותף על-ידי הנתבעת ועורכת-דין ממשרדה של התובעת. במשטרה אחזה התובעת דווקא בתזת הזיוף העצמי שזכרה לעיל; לסברתה אז נמצאה במזוודת המסמכים שנטלה הנתבעת מביתה ביום 17.11.2006 חותמת של התובעת ששימשה את הנתבעת למעשה הזיוף. דא עקא, בשני המועדים בהם מסרה התובעת הודעה במשטרה בתלונתה נגד הנתבעת על נטילת המזוודה אין זכר לכך שבמזוודה נמצאה גם חותמת של התובעת – ואין לראות מה טעם תוכנס חותמת כזו לתוך מזוודה בה מצוי תיעוד של הנתבעת [נ/12 בעמ' 10 ש' 6-15 ועמ' 47 לפרוטוקול מיום 28.11.2010 ש' 27-19; השוו ל-נ/6 ו-נ/7].

זאת ועוד, הודעתה של התובעת במשטרה מיום 19.3.2007 שנמסרה בקשר עם התלונה על זיוף אינה עולה בקנה אחד עם טענתה דהיום כי בעת שמסרה את העדות במשטרה סברה שהנתבעת היא שהטביעה על-גבי התצהירים במחלוקת את חותמתה של התובעת לאחר שמצאה אותה במזוודה שניטלה מבית התובעת. ודוק: באותה הודעה במשטרה מסרה התובעת כי חותמתה שמתנוססת על-גבי התצהירים במחלוקת היא חותמת ישנה שכבר אינה משמשת אותה מזה כארבע שנים והיא כלל אינה יודעת אם היא נמצאת אצלה [נ/13 ש' 12-15]. כיצד הגיעה אותה חותמת ישנה-נושנה ששימשה את התובעת בשנת 2003 למזוודת מסמכים של הנתבעת שהנתבעת מסרה לתובעת במהלך שנת 2006? לתובעת הפירושים. לא בא על כך הסבר מפיה, לא בעדותה לפני ואף לא בהודעתה הנ"ל במשטרה [נ/13 ש' 22-25].

4.7 התובעת נזקקה לפרשנויות והתפתלויות אפילו לגבי דבר-מה שנכתב שחור על-גבי לבן בחוות-דעת של המומחית מטעמה [עמ' 47 ש' 1-18]; מצד אחר הכחישה שתזה בדבר מעורבות של עורכת-דין ממשרדה בהכנת התצהירים במחלוקת הייתה דבר מה שעמד ביסוד חוות-הדעת של המומחית מטעמה. מצד שני אישרה בפה מלא שהשערותיה שלה בעניין זה

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

הובאו לפני המומחית מטעמה וכי ניתן לכך ביטוי בחוות-הדעת הכתובה. זוהי דוגמה נוספת, אחת מני רבות, לדרך העקלתון בה מסרה התובעת את עדותה.

על-יסוד האמור לעיל אני קובעת כי התובעת כשלה בניסיונותיה להצביע על גורם כלשהו שהיה עשוי להיות מעורב בהכנת התצהירים במחלוקת – בין במעמד של חותם חתימות העדות ובין במעמד של חותם חתימות האימות. אין בראיות התובעת כדי לשכנע, ולו גם במידת ההסתברות הפחותה ביותר הדרושה במשפט אזרחי, כי יש שמץ של ממש בתזת הזיוף העצמי או בתזת הזיוף המשותף לנתבעת ולעורכת-דין שכירה ממשרד התובעת. הן נותרו לא יותר מאמירה בעלמא. על כן עומדת בעינה החזקה כי אחר זולת התובעת לא היה מעורב בהכנת התצהירים במחלוקת ובהטבעת החתימות עליהם; כך באשר לחתימת העדות וכך גם באשר לחתימת האימות.

5. חתימות האימות – חוות-דעת המומחיות

ניתוח חוות-הדעת שהוגשו בהתייחס למידת המקוריות של חתימות האימות, ועדויותיהן של מומחיות הצדדים בנושא זה בחקירה נגדית, מצביעים על התובעת כמי שחתמה את חתימות האימות על-גבי התצהירים במחלוקת.

5.1 כבר אמרתי שבחוות-דעתה של המומחית מטעם התובעת [חוות-דעת רווה מתאריך 27.4.2010, ת/3; להלן גם חו"ד רווה] אין למצוא התייחסות ישירה לשאלה העיקרית במחלוקת, היא השאלה אם חתימות העדות של הנתבעת על-גבי התצהירים במחלוקת הן מעשה זיוף, אם לאו. תחת זאת הוקדשה חו"ד רווה לשאלה אם חתימות האימות על-גבי התצהירים במחלוקת הן חתימות של התובעת או שמא מעשה זיוף של חתימתה שנעשה בידי אחר. בכך סטתה חו"ד רווה מן העיקר לנתיב צדדי; לכאורה אין די בכך שחתימות האימות של התובעת על-גבי התצהירים אינן חתימותיה כדי לשכנע שחתימות העדות עליהם אינן מעשה זיוף שבוצע בידי התובעת.

חו"ד רווה ניתנה לאחר שכבר הוגשה חו"ד אריאלי הראשונה מטעם הנתבעת – חוות-דעת שנסבה במישרין על השאלה אם חתימות העדות על-גבי התצהירים במחלוקת נעשו על-ידי הנתבעת או שמא הן מעשה זיוף [עמ' 2 רישא ל-ת/3]. הימנעות התובעת מהצגת חוות-דעת מומחה בשאלה המרכזית שבמחלוקת אשר נוגעת בלב-ליבה של טענת הזיוף, ועיסוקה תחת זאת בשאלה מסדר שני, נקפים לחובת התובעת. במקום להביע עמדה לגוף השאלה שעליה

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

נסבה חו"ד אריאלי הראשונה ניסתה מומחית התובעת לקעקע את חוות-דעת אריאלי – וכפי שיובהר בהמשך, ללא הצלחה.

5.2 אל מול חתימות האימות על-גבי התצהירים במחלוקת השתמשה מומחית התובעת בארבעה מסמכי השוואה, לגביהם נטען שחתימת התובעת עליהם איננה במחלוקת [עמ' 3 ל-3/ת]. חו"ד רווה הושתתה על מהלך הטיעון הבא: מתוך ארבע חתימות השוואה אלה דלתה מומחית התובעת שלושה מאפיינים, לגביהם קבעה שהם טיפוסיים לחתימתה של התובעת; לאחר שבחנה את חתימות האימות על-גבי התצהירים במחלוקת קבעה רווה כי אותם מאפיינים טיפוסיים לחתימת התובעת אינם מתקיימים בחתימות האימות הללו. עוד קבעה שחתימות האימות סותרות את המאפיינים הטיפוסיים שאותרו בחתימתה של התובעת. על כן באה מומחית התובעת לכלל דעה כי יש פרמטרים שונים באופן עקבי בין חתימות האימות על-גבי התצהירים במחלוקת לבין חתימתה של התובעת, ובשל כך לא ניתן ליחס לתובעת את חתימות האימות הללו.

5.3 אלא שחו"ד רווה לקתה בשורה של עניינים, באופן שהשליך על מקצועיותה ועל אמינותה. ראשית, לחוות-הדעת לא צורף מסמך 4 מבין ארבעת המסמכים שנושאים את חתימות ההשוואה – הן החתימות שמהן דלתה רווה את מאפייני החתימה שייחסה לתובעת. גם לעת הדיון לא היה ביכולתה של רווה להשלים את החסר ולהציג את מסמך ההשוואה שנזכר בחוות-הדעת (תצהיר יוליה זלנסקי באימות התובעת מיום 14.5.2007) [עמ' 58 ש' 13-6]. נובע מכך שאת טענתה להיכרות עם מאפיינים טיפוסיים בחתימתה של התובעת – מאפיינים עליהם הושתתו מסקנות חוות-הדעת – לא עיגנה מומחית התובעת אלא בשלושה מסמכי השוואה בלבד (ארבעה לשיטתה, כשאחד מהם לא צורף ולא הוצג). רווה התחמקה מלהשיב אם נכון הוא שככל שמספר חתימות ההשוואה שנבדק רב יותר, כך גדל הסיכוי לחשיפת וריאציות החתימה של הנבדק ועולה מהימנות הבדיקה [עמ' 59 ש' 27-30].

5.4 בעדותה לפני אישרה רווה כי אף שלטענתה בדקה מסמכי השוואה רבים שנושאים את חתימת התובעת בחרה ארבעה מסמכי השוואה בלבד מתוך תיק מסמכים עבה שהוצג לה [עמ' 59 ש' 3-14, עמ' 60 ש' 1-4]. נובע מכך כי חתימות ההשוואה עליהן נסמכה רווה לוקטו בתהליך של בחירה וניפוי שהיה מודע ומושכל, ולא נבחרו באורח אקראי מתוך מגוון המסמכים ודוגמות החתימה שהיו לפני מומחית התובעת.

תהליך כזה של בחירה וניפוי מעיב באורח מהותי על יומרתה של רווה לקבוע באורח

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

מנדטורי כי לחתימתה של התובעת מאפיינים טיפוסיים וכי מאפיינים אלה אינם ניכרים בחתימות האימות על-גבי התצהירים במחלוקת. קביעה כזו, ראוי שתעשה על-בסיס רחב מאוד ומגוון מאוד של חתימות השוואה, אלא שמומחית התובעת נקטה בשיטה ברירנית של בחירת חתימות כאלה. ההסבר שנתנה לכך היה שמתוך תיק מסמכים עב כרס שהכיל עשרות חתימות של התובעת נבחרו החתימות המקוריות והנקיות. מדובר בהסבר שאינו מניח את הדעת בלשון המעטה. ראשית, קשה להלום שבאותו תיק מסמכים עבה שהוצג למומחית לא נמצאו יותר מארבע חתימות שהיו ברורות דיין כדי לשמש מומחה מיומן כחתימות להשוואה. שנית, על-מנת להראות שתהליך בחירת החתימות להשוואה על-ידה היה אמין ואובייקטיבי היה על רווה לצרף לחוות-דעתה גם חתימות השוואה אחרות של התובעת שהוצגו לעיניה ונפסלו על-ידה, על-מנת להדגים ולהמחיש את טענתה כי הן אינן ברורות דיין כדי לבסס עליהן ממצא. לא מצאתי שיש ליתן אמון בתהליך הבחירה והניפוי בו נקטה מומחית התובעת לאחר שלא מצאה לנכון להציג חתימות של התובעת שאותן פסלה מלשמש כחתימות השוואה. גם תשובותיה של רווה לשאלות שנשאלה בהקשר זה לא נשאו עמן כוח שכנוע רב אלא צידדו במסקנה כי בבחירת ארבע חתימות ההשוואה של התובעת שביסוד חוות-הדעת מטעמה נעשה תהליך מכוון של ניפוי וסינון. בתוך כך לא השכילה רווה ליתן מענה של ממש לטענה כי תהליך בחירת חתימות ההשוואה שנערך על-ידה פוגם במקצועיות חוות-דעתה ומסקנותיה [ר' למשל עמ' 61 ש' 13-29].

5.5 אינני מקבלת את טענת רווה כי בנוסף לארבע חתימות ההשוואה שנזכרו בחוות-דעתה הסתמכה בנוסף גם על חתימות אחרות של התובעת על-גבי מסמכים אשר צורפו לחו"ד אריאלי. ניכר שהטענה נולדה מעל דוכן העדים בניסיון של רווה להדוף ביקורת שהוטחה בתהליך הברירני שבו ליקטה ארבע חתימות השוואה של התובעת כדי לבסס עליהן את ממצאי חוות-דעתה.

ראשית, רווה עצמה פסלה חלק מחתימות ההשוואה שביסוד חו"ד אריאלי בחוות-דעתה, וברי שהיא אינה עשויה להחזיק בחבל משני קצותיו; שנית, משום שלשיטתה של רווה יש לבחון חתימות השוואה מקוריות ואילו מה שצורף לחו"ד אריאלי לא היה אלא צילום של מסמכי ההשוואה שאותם בדקה מומחית הנתבעת [עמ' 60 ש' 4-1; עמ' 65 ש' 7-11]. כלום יעלה על הדעת שרווה העדיפה לבסס את חוות-דעתה על העתקי חתימות השוואה מתוך מסמכים שצורפו לחו"ד אריאלי על-פני שימוש בהעתקי חתימות של התובעת מתוך תיק המסמכים שהוצג לה? דומה שהתשובה על כך ברורה. שלישית, עיון בחו"ד רווה מגלה שמסקנותיה אינן נסמכות בשום צורה על מסמך כזה או אחר שצורף לחו"ד אריאלי, באופן

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

שאינו עולה בקנה אחד עם המצג שביקשה מומחית התובעת ליצור בעניין זה בעדותה בחקירה נגדית [עמ' 61 ש' 1-14]. לשון אחר, חו"ד אריאלי ומסמך כזה או אחר שעליו היא נסמכה לא נזכרו בין המסמכים להשוואה שנמנו בחו"ד רווה.

לבסוף, חו"ד אריאלי הראשונה שהוגשה לפני חו"ד רווה כלל לא התייחסה לחתימות האימות על התצהירים במחלוקת וממילא לא נסבה על חתימות השוואה של התובעת; עניינים אלה נדונו רק בחוות-דעת מאוחרת יותר שנתנה אריאלי ביום 6.10.2010, אחרי שניתנה חו"ד רווה [11/2]. אכן, בחוות-דעתה המאוחרת של אריאלי נזכרו אחת-עשרה חתימות השוואה שיוחסו לתובעת, לגבי שלוש מהן טענה רווה כי הן חתימות שנעשו בידי עובדת של התובעת ולא בידי התובעת עצמה. בעדותה לפני אישרה רווה שלא התעמקה בחוות-הדעת המאוחרת שנתנה מומחית הנתבעת [עמ' 60 ש' 12-22; עמ' 69 ש' 9-14]. אין לראות כיצד זה הייתה רווה עשויה להסתמך בחוות-דעתה על חתימות השוואה שצורפו לחוות-דעת אריאלי שניתנה אחרי שחו"ד רווה נחתמה והוגשה – והכול מבלי שניתן לכך ביטוי ולו גם ברמז בחו"ד רווה.

אין מנוס מלקבוע שעדותה של רווה בסוגיה זו הייתה מתפתלת ולא עוררה אמון. למקרא חוות-דעתה ברי שאת המאפיינים שהם טיפוסיים לטענתה לחתימתה של התובעת דלתה אך ורק מתוך מה שהיא כינתה בחוות-דעתה חתימות השוואה – קרי, מארבעה מסמכים שאחד מתוכם לא צורף; אזכור של חתימות ההשוואה ששימשו את אריאלי נעשה בחו"ד רווה לא כדי לתקף את מסקנותיה של רווה אלא כדי לנגח את מסקנותיה של אריאלי. אין לראות כיצד זה מסמך זה או אחר שצורף לחו"ד אריאלי שימש את רווה לביטוס מסקנותיה, כך שחוות-הדעת שמהווה את עדותה הראשית של רווה אינה תואמת כלל ועיקר את עדותה לפני בנושא זה.

5.6 רווה אישרה שאת מסקנותיה בדבר זיהוי מאפיינים בחתימה של התובעת ביססה על מאפיינים שמיקומם בתחילת החתימה ולא על מאפיינים של החתימה במלואה. היא עשתה כן נוכח התרשמותה שחתימות ההשוואה מדגימות דווקא שונות בסיומת החתימה [עמ' 63 ש' 15-21]. בלשונה של רווה: "[...] אימתתי מדוע ההתייחסות המוצהרת החד משמעית שלי היא לחלק העקבי של החתימה שנמצא כמו שאמרתי בעיקר בתחילתה, אין טעם להגיד לציין תמונות שמשתנות בסיום החתימה כחלק טבעי מהעיצוב האוטנטי שלהם" [עמ' 63 ש' 27-29]. קשה להסכין עם בחירתה של מומחית התובעת לקבוע את מסקנותיה על חלק מחתימת התובעת ולא על בחינת החתימה בשלמותה.

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

דווקא במצב דברים זה, כשאיתרה מומחית התובעת שונות אינהרנטית בחתימותיה של התובעת – ביחס לחלק שלהן שאינו מצוי בתחילת החתימה, היה עליה להכביר בהצגת מסמכי השוואה שיראו כי שונות כזו אינה קיימת גם בחלק הפותח של החתימה. יש בכך כדי להעצים ולהדגיש עוד יותר את דלותם של מסמכי ההשוואה שעליהם נסמכה חו"ד רווה. מעבר לכך, לא מצאתי בחו"ד רווה זכר או רמז לאמירה כי חתימותיה של התובעת מתאפיינות בשונות בחלקיהן שאינן בראש החתימה. כלום שונות בחלקי החתימה שאינם בראשה איננו סממן טיפוסי לחתימת התובעת? בחקירה נגדית השיבה רווה על כך בחיוב [עמ' 62 ש' 21-26]. אף שמדובר באמירה חשובה נפקד מקומה מחו"ד רווה. זהו חסר מהותי שעה שמדובר בחוות-דעת שביסודה היומרה לאבחן ולאפיין סממני חתימה שהם טיפוסיים לתובעת. נובע מכך שחו"ד רווה בחרה לציין את מה שעולה בקנה אחד עם מסקנותיה ונמנעה מלציין ממצאים שעשויים להעיב על אותן מסקנות ולהצביע על גיוון ושונות בחתימת התובעת. יש בכך כדי ללמד על מגמתיות שהנחתה את כותבת חוות-הדעת.

5.7 חו"ד רווה שללה זיקה בין חתימות האימות על-גבי התצהירים במחלוקת לבין התובעת על-סמך הקביעה כי ניתן לזהות בחתימות התובעת מאפיינים טיפוסיים אשר אינם ניכרים בחתימות האימות הללו. משנמצא שקביעה זו התבססה על בדיקת ארבע חתימות השוואה בלבד של התובעת חלף מגוון רחב יותר של חתימות שעמד לרשותה של רווה, וכי אותן ארבע חתימות להשוואה התקבלו בתהליך של ניפוי וסינון שלא עלה בידי מומחית התובעת לתקף את מקצועיותו, נודעת לכך השלכה על מסקנותיה של חו"ד רווה ותוצאתה. לא ניתן לקבל את הטענה כי זיהתה והגדירה בצורה נכונה וממצה את מאפייני חתימתה של התובעת, וממילא גם לא ניתן לקבל שמאפיינים של חתימת התובעת אינם מצויים בחתימות האימות על-גבי התצהירים במחלוקת. הדברים יפים מקל וחומר נוכח ביסוס מסקנותיה של חו"ד רווה, ללא צידוק ממשי לכך, רק על חלק מחתימת התובעת ולא על החתימה במלואה.

5.8 במענה לחו"ד רווה הוגשה חוות-דעת נוספת מטעם מומחית הנתבעת [חוות-דעת מיום 6.10.2010, 21/2; להלן חו"ד אריאלי השנייה]. בעוד שחו"ד אריאלי הראשונה שנדונה לעיל עסקה בחתימות העדות על-גבי התצהירים במחלוקת נסבה חו"ד אריאלי השנייה על חתימות האימות שעל התצהירים. מסקנת חוות-דעת זו, שתידון בנפרד להלן, הייתה כי התובעת היא שחתמה את חתימות האימות על-גבי התצהירים במחלוקת.

חו"ד אריאלי השנייה נסמכה על אחת-עשרה חתימות השוואה שיוחסו לתובעת; לגבי שלוש

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

מהן שמעה רווה מפי התובעת שאינן חתימות אותנטיות של התובעת אלא זיוף שנעשה בידי עובדת משרדה [להלן **מסמכי השוואה המוכחשים**]. הטענה על-אודות קיומה של עובדת מזייפת במשרדה של התובעת לא הוכחה בידי התובעת ולו גם לכאורה; בתוך כך גם לא הוכח שאחר זולת התובעת חתם על מסמכי השוואה המוכחשים. מדובר בלא יותר מהנחה גרידא שאין בה כדי לנתק את הזיקה המסתברת בין התובעת ומסמכי השוואה המוכחשים. חזקה אפוא שחתימות התובעת על מסמכי השוואה המוכחשים, חתימות אותנטיות הן ולא מעשה זיוף.

5.9 רווה שללה את חו"ד אריאלי השנייה בשל כך שנסמכה על חתימות השוואה שאינן של התובעת אלא של עובדת משרדה שחתמה בשמה [עמ' 69 ש' 26-30]. על בסיס זה מצאה רווה לנכון לקבוע כי מאחר וחו"ד אריאלי הסתמכה בין השאר גם על חתימות השוואה שלא נכתבו בידי התובעת מסקנותיה אינן רלוונטיות. מהלך כזה של טיעון לוקה מיסודו והוא פוגם באופן מהותי בעמדתה המקצועית של רווה כמומחית. יחוס חתימה כזו או אחרת של התובעת לעובדת משרדה היא גרסה עובדתית מובהקת; לא-זו-אף-זו, מדובר בגרסה עובדתית בעניין שהיה שנוי במחלוקת בין הצדדים ושנטל הוכחתו מוטל על התובעת. כאמור, תזת מעורבותה של עובדת פלונית בחתימות התובעת על מסמכים, בין ביחס לתצהירים במחלוקת ובין דרך כלל, לא הוכחה כלל ועיקר.

מדובר אפוא בגרסה עובדתית עליה למדה רווה מפי השמועה ושלה עצמה אין כל ידיעה לגביה [עמ' 62 ש' 1-6]. רווה לא נחשפה לכתב-ידה של אותה עובדת נעלמה ולא מצאה לנכון לערוך השוואה בין כתב-ידה לבין חתימות התובעת שאותן יחסה לאותה עובדת. אף-על-פי-כן נטלה לעצמה רווה חירות לקבוע, כהנחת מוצא לבדיקתה ומסקנותיה, שאין אלה חתימות מקוריות של התובעת אלא חתימות של עובדת משרדה; על כן אין בכוחו, כך לשיטתה של רווה, לשמש חתימות השוואה לבחינת מידת הדמיון בינן לבין חתימות האימות על-גבי התצהירים במחלוקת.

אין צורך לומר שאין למומחה מטעם בעל-דין מעמד או 'מנדט' לקבוע קביעות עובדתיות, קל וחומר בעניינים שהם עצמם שנויים במחלוקת חזיתית ועומדים להכרעה שיפוטית. הדברים יפים באשר לקביעה אם עובדת משרדה של התובעת חתמה במקום התובעת על מסמך כזה או אחר במה שהתיימר להיות חתימתה של התובעת. נובע מכך שלמומחית התובעת לא היו לא מעמד ולא סמכות לאמץ גרסה עובדתית כזו או אחרת, ודאי שלא לקבוע ממצא על יסוד גרסה עובדתית שאותה שמעה מפי התובעת. ודוק: רווה הסתמכה על עדות מפי השמועה

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

בעניין מהותי השנוי במחלוקת כבסיס לאיון מסמכי השוואה שעליהם נסמכה מומחית הצד האחר. בקביעה זו שמה עצמה מומחית התובעת במעמד של מי שבסמכותו לקבוע ממצאי עובדה – מעמד שאינו נתון לה כלל ועיקר. חריגתה מגדר תפקידה, וניסיונה להשתית את מסקנותיה על קביעות לא-לה, פועלות נגדה. יתרה מכך, משדחיתי את תזת החתימה-בידי-ערכת-דין-אלמונית כתזה שכלל לא עלה בידי התובעת להוכיחה ושנותרה בגדר השערה בעלמא נודעת לכך השלכה גם על הנחת המוצא שביסוד יומרתה של מומחית התובעת למצוא פגם ודופי בחוות-דעתה של מומחית הנתבעת. כשם שהנחת היסוד קרסה, כך קרסה יחד עמה הביקורת שהטיחה רווה בחו"ד אריאלי.

5.10 רווה אישרה בעדותה לפני שהחתימה על-גבי מסמכי ההשוואה המוכחשים דומה לחתימות האימות על-גבי התצהירים במחלוקת [עמ' 62 ש' 16-18]. היעדר הוכחה מצד התובעת לכך שמסמכי ההשוואה המוכחשים נחתמו על-ידי אחר זולתה, ולא על-ידיה, פועלת לחובתה; כבר נאמר שבהיעדר הוכחה כזו חזקה שהיא שחתמה על מסמכי ההשוואה המוכחשים. מפי מומחית התובעת למדנו כי קיים דמיון בין חתימות האימות על-גבי התצהירים במחלוקת לבין החתימות על מסמכי ההשוואה המוכחשים, באופן שבסופו של יום מצביע על התובעת כמי שחתמה את חתימות האימות הללו.

5.11 חו"ד אריאלי השנייה היא מענה לחו"ד רווה – חו"ד שאינה משיבה כלל ועיקר לחו"ד אריאלי הראשונה שכן לא התייחסה לשאלה אם חתימות העדות של הנתבעת על התצהירים במחלוקת הן מעשה זיוף, אם לאו, והתמקדה תחת זאת בשאלה אם חתימות האימות על-גבי אותם התצהירים הן חתימות התובעת. בחוות-דעתה המאוחרת בדקה אריאלי את חתימות האימות ולא את חתימות העדות, בהן עסקה חוות-הדעת הראשונה [עמ' 71 ש' 9-13, 28-30]. בתוך כך הדגישה אריאלי כי טענת התובעת לפיה חתימות האימות על-גבי התצהירים במחלוקת הן מעשה זיוף הועלתה רק לאחר שניתנה חוות-דעתה הראשונה בהתייחס לחתימות העדות של הנתבעת על-גבי התצהירים; על כן הוכנה חוות-הדעת הנוספת בה נבדקה טענת התובעת לזיוף חתימות האימות [עמ' 78 ש' 22-23]. הבדיקה נסבה על השאלה אם חתימות האימות נחתמו על-ידי התובעת [סעי' 2 סיפא ל-21]. הבדיקה נסמכה על השוואה בין חתימות האימות על-גבי התצהירים במחלוקת במקורם לבין שש-עשרה חתימות השוואה המיוחסות לתובעת, שבע מהן מקוריות [סעי' 3 וסעי' 4 רישא ל-21].

בדיקתה של אריאלי העלתה כי בניגוד לעמדת רווה כאילו יש אחידות בפתיחת חתימתה של התובעת הרי שקיימות שלוש וריאציות שונות בפתיחת החתימה; בכל הוריאציות כתובה

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

החתימה בצורה ספונטנית, שוטפת ומהירה [סעי' 4(א) ב-21/ג]. אריאלי מצאה עוד שקיימת זהות בתכונות הכתב בין חתימות האימות על-גבי התצהירים במחלוקת לבין כל חתימות ההשוואה של התובעת שאותן בחנה, זאת בשמונה פרמטרים שונים אותם פרטה כדבעי: מבנה החתימה, מיקום הקשת הפותחת, זווית הכתיבה, כיוון הקו האופקי, צורת הלולאה, מיקום הלולאה, צורת הקו המסיים ומאפייני התנועה המלווה את החתימה [סעי' 4(ב) ב-21/ג].

מסקנות חוות-הדעת סוכמו כך: "ממצאי הבדיקה מצביעים על זהות בכל תכונות הכתיבה שנבדקו, כפי שפורט לעיל, מבחינת ארגון, צורה ותנועה. כל התופעות הגרפיות שקיימות בחתימות שבמחלוקת, נמצאות בטווח הוריאציות של החתימות להשוואה. יש לציין, שאלמנט התנועה (הכולל מהירות, לחץ ואיכות קו), הינו תכונת כתב אינדיבידואלית, שאיננה ניתנת לחיקוי. גם במימד התנועה מצאתי זהות בין החתימות שבמחלוקת לבין החתימות להשוואה. העובדה שלא נמצאו בחתימות שבמחלוקת סימני מעצור, או היסוס, רק מחזקת את המסקנה שלא נעשה בהן זיוף" [סעי' 4(ג) ל-21/ג]. אשר על כן קבעה אריאלי כי התובעת היא שחתמה את חתימות האימות על התצהירים במחלוקת, זאת בדרגת ודאות מלאה וללא כל ספק (דרגה 1) [סעי' 5 ב-21/ג וכן בעמ' 86 לפרוטוקול ש' 27]. בעדותה לפני שבה אריאלי ועמדה על כך שחתימות האימות על-גבי התצהירים במחלוקת מצויות בטווח הוריאציות של חתימות התובעת להשוואה [עמ' 75 ש' 28-30].

5.12 בחוות-דעתה השנייה ובעדותה לפני התייחסה אריאלי לחוו"ד רווה. היא הצביעה על כך שמסקנותיה של מומחית התובעת הושתתו "[...] על התייחסות מצומצמת ומוגבלת להיבט הצורני של האות 'א' בפתיחת החתימה בלבד, תוך התעלמות מוחלטת ממאפיינים נוספים של החתימה, כגון - זווית כתיבה, מיקום ביחס לקו השורה, צורת הלולאה ומיקומה, הקו המסיים. כמו כן, אין כל התייחסות למימד התנועה, הדינמיות ושטף הכתיבה בחתימות, שהנו מאפיין אישי ואינדיבידואלי שאינו ניתן לחיקוי" [סעי' 4(ד) ב-21/ג]. ובהמשך: "הטיעון של רווה שקיים שוני בפתיחת החתימה דווקא מצביע על זיוף עצמי ולא על זיוף ע"י אדם אחר, משום שכאשר אדם מנסה לזייף חתימה של מישהו אחר, הוא ישתדל לשים לב בעיקר לחיקוי מדויק של צורת החתימה, ובמיוחד בפתיחת החתימה, בעוד שבזיוף עצמי ינסה הכותב לשנות את פתיחת החתימה, אך יתקשה יותר לשנות את הדינמיקה של החתימה" [שם, בס"ק (א) סיפא בעמ' 7]. בתוך כך מנתה אריאלי שורה של פגמים שנפלו בחוו"ד רווה, הן מן ההיבט של איסוף החומר

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

שביסוד חוות-הדעת והן מן ההיבט של ניתוחו (ר' פרק 4(ד) ב-21). הדברים אושרו על-ידי אריאלי בחקירתה הנגדית ולא נסתרו [עמ' 76 ש' 3-7].

5.13 עדות אריאלי הותירה רושם מקצועי ומהימן באופן שמוביל להעדפתה במובהק על פני עדות רווה. היא היטיבה להתמודד בצורה כנה, ישירה ומעמיקה עם שאלות שהופנו אליה ואף בכך הייתה עדותה עדיפה באורח ניכר על עדות רווה. תשובותיה של אריאלי הותירו רושם מקצועי, סדור, ברור ומשכנע.

בתוך כך אמרה את הדברים הבאים באשר לטיב הבדיקה והמסקנות שבחוות-דעתה: "אני מפרידה בין תחום הגרפולוגיה התעסוקתית שעוסקת באבחון אישיות לבין תחום הגרפולוגיה המשפטית שעוסקת באבחון זיופים, השוואת כתבי יד ומבוסס יותר על בדיקות טכניות של החתימות מבלי להיכנס למרכיבי האישיות של החותם או הכותב ולכן קיים יותר דיוק רב בעניין. [...] כתב היד נוטה יותר להיות מושפע ממצבי רוח, החתימה זה הדבר האחרון שמשתנה אם עקב מצב רוח או גיל זקנה, או נסיבות כלשהן פנימיות שמשפיעות על כתב היד, החתימה היא הדבר האחרון שמשתנה, כתב היד יותר נוטה להיות מושפע" [עמ' 72 ש' 4-7 ועמ' 73 ש' 12-14].

ביחס לתשתית שביסוד חוות-דעתה אמרה אריאלי כך: "אף אדם אינו חותם בצורה זהה לחלוטין אבל קיימות וריאציות בחתימות שלו עם אלמנטים משותפים שחוזרים על עצמם. [...] בד"כ אני מבקשת לפחות 10 חתימות להשוואה. ובמיוחד במקרים בהם אני נתקלת בוריאציות שונות של חתימות יש צורך בכמות גדולה של חתימות להשוואה" [עמ' 75 ש' 2-1 וש' 6-7]. גם מבחינה זו עדיפה חוו"ד אריאלי על-פני חוו"ד רווה. הדברים יפים במיוחד בהתחשב בכך שרווה, במעמדה כמומחית התובעת, נהנתה מנגישות גבוהה לחתימות השוואה של התובעת-שולחתה אלא שהיא נמנעה משימוש במגוון העשיר שעמד לרשותה ולא סמכה את חוות-דעתה אלא על ארבע חתימות השוואה שמתוכן אחת כלל לא הוצגה במצורף לחוות-הדעת ועל כן לא נודעת לה נפקות ממשית. מקובל עלי שככל שמספרן של חתימות ההשוואה קטן יותר, כך ניתן יהיה להגיע למסקנה על-יסודן שהיא בסבירות נמוכה יותר [עדות אריאלי בעמ' 75 ש' 13-14].

5.14 אין פגם בכך שמומחית הנתבעת בדקה את התצהירים המקוריים במיקרוסקופ בהגדלה של פי 30 או 50 בעוד שמומחית התובעת ביצעה בדיקה בהגדלה של פי 300. מומחית התובעת לא הניחה בחוות-דעתה או בעדותה לפני תשתית שתבאר כי הגדלה של פי 300 היא

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

חיונית ונדרשת בנסיבות העניין, באופן שעשה את בדיקתה עדיפה באיזו צורה רלוונטית בהשוואה לבדיקתה של מומחית הצד האחר. מנגד ביארה אריאלי כי היא עושה שימוש במיקרוסקופ בעל הגדלה של פי 50 כזה שמשמש במז"פ, כשהגדלה כזו מאפשרת לראות את הסימנים הקטנים ביותר בצורה מאוד ברורה; מאחר שלא מדובר על בדיקת מולקולות או בדיקות דם הרי שאין צורך בהגדלה של פי 300 [עמ' 81 ש' 22-24, עמ' 84 ש' 2-3, עמ' 85 ש' 25-28]. לא עלה בידי התובעת להטיל דופי בבדיקת המסמכים המקוריים שביצעה מומחית הנתבעת, חרף ניסיונה לעשות כן [עמ' 82 ש' 1-11; עמ' 83 ש' 8-25].

5.15 על יסוד הדברים הללו אני דוחה את חו"ד רווה, לפיה לא ניתן לייחס את חתימות האימות על-גבי התצהירים במחלוקת לתובעת. בה בשעה אני מאמצת את חו"ד אריאלי השנייה לפיה חתימות האימות הללו – חתימותיה של התובעת הן.

6. טענת הזיוף – נפקותה והשלכותיה

שניים הם הממצאים העובדתיים אשר מהווים בסיס להמשך הדיון בטענת הזיוף: האחד, כי חתימות העדות על-גבי התצהירים במחלוקת אינן חתימותיה של התובעת אלא מעשה זיוף שביצע אחר זולתה. השני, כי חתימות האימות על-גבי אותם תצהירים עצמם נחתמו על-ידי התובעת.

נכון הוא שאין בחוות-הדעת שהוגשו קביעה פוזיטיבית לפיה חתימות העדות על-גבי התצהירים זויפו בידי התובעת דווקא. אלא שניתן לבסס קביעה כזו, בהסתברות העולה על רמת ההוכחה המינימלית שנדרשת לקביעת ממצא במשפט אזרחי, על כמה טעמים.

6.1 שיוך חתימות האימות על-גבי התצהירים במחלוקת לתובעת יוצר זיקה מהותית, ויחסי קרבה, בין התובעת לבין תהליך ההכנה והחתימה של התצהירים הללו. סעיף 15(א) לפקודת הראיות מורה כך: "מקום שמותר לאדם על-פי דין, או שנדרש אדם, להוכיח דבר על-ידי תצהיר בכתב, בשבועה או בהן צדק, יהיה תצהירו בכתב ראייה כשרה, אם הוזהר המצהיר כי עליו להצהיר את האמת וכי יהא צפוי לענשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן". סעיף 15(ב) מוסיף וקובע כי עורך-דין נמנה על הגורמים המורשים ליתן אזהרה למצהיר, כשדבר מתן האזהרה יאושר על-פני התצהיר.

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

הוראות אלה מקימות חזקה מן הדין כי התובעת, עורכת-דין שחתמה בשולי התצהירים במחלוקת את חתימות האימות, עשתה כן בנוכחות מי שחתם על אותם תצהירים את חתימת העדות. אכן, מדובר בחזקה ניתנת לסתירה אלא שראיות להזמתה לא הובאו בידי התובעת כלל. ודוק: טענתה הייתה כי היא אינה קשורה להכנת התצהירים ואף לא חתמה את חתימות האימות בשוליהם. גרסתה זו נדחתה באופן שקשר אותה במישרין לאימות התצהירים. משלא טענה התובעת, וממילא גם לא הוכיחה, כי אימתה חתימות עדות על התצהירים שנחתמו שלא בפניה חזקה כי ידעה ידוע היטב מיהו שחתם עליהם את חתימת העדות.

אף בנקודה זו נדחו גרסותיה העובדתיות של התובעת שבאמצעותן ביקשה להרחיק את עצמה מחתימת העדות ומהתצהירים במחלוקת בכללותם; כך באשר לתזת הזיוף העצמי אשר יוחס על-ידה לנתבעת וכך גם באשר לתזת החתימה באמצעות עורכת-דין ממשרדה. משנמצא כי התובעת כשלה בניסיונה להצביע על גורם כלשהו זולתה שחתם את חתימות העדות, ומשנמצא כי חתימות האימות בשולי התצהירים במחלוקת נחתמו בידי התובעת, אין מנוס מן המסקנה – מסקנה מתבקשת ומסתברת בנסיבות העניין – כי גם חתימות העדות שעל התצהירים, חתימותיה של התובעת הן.

6.2 התובעת טרחה והגישה חוות-דעת מומחה מטעמה בהתייחס לטענת הזיוף. דא עקא, חוות-דעתה של מומחית התובעת עסקה אך ורק בשאלה מסדר שני – היא השאלה אם חתימות האימות בשולי התצהירים במחלוקת נעשו על-ידי התובעת, אם לאו. מטעם התובעת לא הוגשה חוות-דעת מומחה בשאלה העיקרית במחלוקת – היא השאלה אם חתימות העדות על-גבי התצהירים במחלוקת הן חתימותיה של התובעת. שיוך חתימות העדות לתובעת בידי הנתבעת הוא שעמד ביסוד התלונות שהגישה הנתבעת נגד התובעת, כך למשטרת ישראל וכך גם למוסדות הלשכה. בעטיין של תלונות אלה הגישה התובעת את התביעה לפיצוי בגין פרסום לשון הרע. במצב דברים זה אין לראות מה טעם לא התבקשה מומחית התובעת לחוות-דעתה בשאלה אם חתימות העדות על-גבי התצהירים במחלוקת הינן או אינן חתימות של התובעת. הגשת חוות-דעת מומחה מטעם התובעת לא בסוגיה זו אלא בסוגיה שהיא משנית בחשיבותה להכרעה בטענת הזיוף מהווה אפוא נימוק נוסף שנשקל לחובתה של התובעת בהקשר זה. יש לראותה בנסיבות העניין כבעלת-דין שנמנעה מהצגת ראיה רלוונטית אף שהיה ביכולתה לעשות כן, ומכאן שהצגתה של אותה ראיה הייתה מטה את הכף לחובתה.

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

6.3 אני קובעת אפוא כי גם חתימות העדות על-גבי התצהירים במחלוקת הן חתימות שנעשו על-ידי התובעת. למעלה מן הצורך יאמר כי למסקנה זו הגיע גם בית-המשפט אשר דן בתביעה נגד סיגל – זאת על-בסיסן של ראיות שאינן חופפות במלואן את הראיות אשר הוגשו בהליך דנן ואשר נדונו לעיל. הדברים לא נאמרו אלא להשלמת התמונה; מסקנותיי דלעיל אינן מושתתות על פסק-הדין שניתן בתביעה נגד סיגל (פסק-דין שניתן לאחרונה ולאחר המועד בו הוגשו סיכומי הצדדים בהליך שלפני) אלא על הראיות שהובאו בהליך דנן ועל התרשמותי הבלתי-אמצעית מן העדויות שנשמעו בגדרו.

6.4 ארבע הערות יש להוסיף בשולי הקביעה שמייחסת את חתימות העדות לתובעת:

ראשית, לא נעלם מעיני כי ההליך המשמעותי שהתקיים נגד התובעת בעקבות תלונתה של הנתבעת נגדה למוסדות הלשכה הסתיים בזיכוייה של התובעת מאשמת זיוף חתימתה של הנתבעת על-גבי התצהירים במחלוקת [ת/13]. תלונת הנתבעת נגד התובעת בטענת הזיוף שהוגשה למשטרה הסתיימה מבלי שהוגש נגד התובעת כתב-אישום, בשל חוסר ראיות [עמ' 142 ש' 30 - עמ' 143 ש' 2]. אלא שאין בכך כדי לפגום במסקנתי דלעיל. שני ההליכים הללו, ההליך המשמעותי וההליך הפלילי שעשוי היה להיות מוגש בעקבות תלונת הנתבעת במשטרה, הם הליכים שעל-מנת לקבוע בהם ממצא לחובת התובעת מצריכים הוכחה של טענת הזיוף ברמת הוכחה גבוהה מזו שנדרשת לשם קביעת ממצא מקביל בהליך אזרחי. בהליך פלילי, כמו גם בהליך מעין-פלילי כזה שקיים בדין המשמעותי, נדרשת הוכחה מעל לכל ספק סביר; בהליך אזרחי די בהרמת נטל השכנוע בשיעור שיעלה על 51%. זאת ועוד, בהליך המשמעותי זוכתה התובעת מאשמת זיוף חתימתה של הנתבעת מחמת הספק, ולא על סמך קביעת ממצא פוזיטיבי בדבר היעדר זיוף מצדה [ת/13].

שנית, נתתי את דעתי לכך שגם בהליך אזרחי אשר מוכרע בשים לב למאזן ההסתברויות טענת זיוף, שיש לה נופך וגוון פליליים, היא טענה שלשם קבלתה נדרשות ראיות בכמות ובאיכות מוקפדת במיוחד. כשמעלה בעל-דין בהליך אזרחי טענה בעלת משמעות מעין-פלילית חל עליו נטל כבד במיוחד להוכיחה; הגם שהנטל הוא של מאזן ההסתברויות המקובל במשפט אזרחי כמות ורף הראיות הדרוש להוכחת טענה מעין-פלילית הוא גבוה יותר. קיימת זיקה בין חומרת הטענה לבין עוצמת הראיה שיש להציג להוכחתה, ובהקשר זה נדרש בית-המשפט לזהירות יתרה לעת בחינת הראיות שהובאו לפניו [ע"א 3546/10 מישאלני נ' קליין, פסקה 14 (18.4.2012); ע"א 3725/08 חזן נ' חזן, פסקה 31 (3.2.2011)]; ע"א 475/81 זיקרי נ' כלל חברה לביטוח בע"מ, פ"ד מו(1) 589 (1986); ע"א 260/82 סלומון נ' אמונה, פ"ד

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

לח(4) 253, 257 (1984); ע"א 359/79 אלחנני נ' רפאל, פ"ד לה(1) 701, 711 (1980). גם בשים לב לאמת-מידה מחמירה זו עומדת בעינה קביעתי כי התובעת היא שחתמה את חתימות העדות על-גבי התצהירים במחלוקת. אכן, וכפי שיובהר להלן, בהקשרים מסוימים מצאתי את עדות התובעת לוקה באמינותה, אלא שכך היה בהקשר הספציפי והתחום של טענה לרשלנות התובעת בתיק המשמורת וכן בהקשר של נשיאה בתשלום הוצאות צילום. בהקשרים אחרים, וביתר שאת בהתייחס לטענת הזיוף, מצאתי את עדותה של התובעת עדיפה במובהק על-פני עדות התובעת במונחי מהימנות. הדברים יפים במיוחד בהתחשב בכך שלגרסתה העובדתית של התובעת יש רק משקל קטן במכלול הנתונים והשיקולים שהובילו למסקנה כי חתימות העדות נחתמו על-ידי התובעת.

שלישית, התובעת ביקשה להרחיק עצמה מזיוף חתימות העדות בהצביעה על כך שלא הייתה כל סיבה שהייתה עשויה לגרום לכך שתזייף את חתימות התובעת על התצהירים במחלוקת וכי לא נצמחו לה כל רווח או תועלת ממעשה הזיוף שהיו עשויים לשמש תמריץ לביצועו. שקלתי את הדברים בכובד ראש ומצאתי שאין בהם כדי להטות את הכף לטובת התובעת ולשנות ממסקנתי האמורה. אין זה מן הנמנע שהתובעת חתמה במקום התובעת מטעם פרוזאי, כגון לשם חסכון בפניה לנתבעת לשם זימונה לחתימת התצהירים טרם הגשתם לבית-המשפט יחד עם הבקשות שנלוו אליהם. מניעיו של זייפן, מי ישורם? את אפשרות קיומו של טעם פחות-ערך ממין זה לא שללה התובעת וממילא גם לא סתרה. שאלת המניע אינה מכרסמת אפוא במסקנה כי התובעת היא שביצעה את מעשה הזיוף.

רביעית, ואולי זאת עיקר לענייננו: לצרכי הכרעה בהליך זה (ובכך הוא נבדל מן ההליך המקביל שבו התבררה התביעה נגד סיגל) אין הכרח בקביעה פוזיטיבית כי חתימת העדות על-גבי התצהירים – חתימתה של התובעת היא. די בכך שבזמן שהגישה התובעת את תלונותיה נגד התובעת בשל טענת הזיוף, כמו גם בעת שהודיעה לתובעת על סיום הייצוג, היה לנתבעת יסוד איתן להאמין כי חתימתה על-גבי התצהירים במחלוקת זויפה על-ידי התובעת. תנאי זה מתקיים בענייננו; על כך יורחב הדיבור כעת.

ה. התביעה בגין פרסום לשון הרע

הנתבעת אישרה שהגישה תלונה נגד התובעת ללשכת עורכי-הדין [עמ' 119 ש' 19-21]. התלונה במשטרה ובלשכה הוגשו בדצמבר 2006 [עמ' 154 ש' 22-24]. התלונה למשטרה הוגשה בגין טענת הנתבעת כי התובעת זייפה את חתימתה על-גבי תצהירים [סעי' 5.7 ו-131 ל-22]. כך גם התלונה

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

למוסדות הלשכה. עתה יש לברר אם היה בהגשת התלונות משום פרסום לשון הרע, וככל שהתשובה על כך היא בחיוב – אם עמדה לנתבעת הגנה כדין שבעטייה לא תחוב בגין הפרסום, ואשר עשתה את הפרסום לכשר ומותר.

1. פרסום לשון הרע

סעיף 1 לחוק איסור לשון הרע (להלן גם **החוק**) קובע מהי לשון הרע; בתוך כך נקבע כי לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול לגרום לאחד מאלה: להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם; לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו; לפגוע באדם במשרתו – אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו [שם, בסעיפים-קטנים (1) עד (3)].

תלונותיה של הנתבעת שהוגשו למשטרת ישראל ולמוסדות הלשכה הציגו את התובעת כמי ששלחה ידה במעשה זיוף – ולא סתם מעשה זיוף אלא זיוף חתימה של לקוחתה על-גבי תצהירים שהוגשו לבית-משפט. זיקתה של התובעת לנתבעת הייתה זיקה מקצועית של עורכת-דין שנטלה על עצמה את יצוגה של הנתבעת; זה היה ההקשר הרחב שעל רקעו נעשה מעשה הזיוף שיוחס לתובעת. מסקנה מתבקשת ומסתברת היא כי בפרסום טענת הזיוף היה כדי לגרום להשפלה של התובעת בעיני הבריות – כאדם וכעורכת-דין, ואולי אף לעשותה מטרה לבוז ולעג מצד הציבור. כך גם נקל לשער כי היה בפרסום טענת הזיוף כדי לייחס לתובעת – אף זאת כאדם וכעורכת-דין גם יחד, תכונות שליליות שהן נחלתו של מי ששולח ידו במעשי זיוף: חוסר אמינות והיעדר יושרה ביניהן. על כן היה בפרסום טענת הזיוף כי לבזות את התובעת בשל מעשה הזיוף שיוחס לה. בהתחשב בכך שהזיוף יוחס לתובעת במעמדה ובכשירותה המקצועית כעורכת-דין הפועלת בייצוג לקוחה ברי שהיה בפרסום טענת הזיוף כדי לפגוע בתובעת לא רק בפן האישי אלא גם בפן המקצועי של חייה כעורכת-דין – ובכלל זה בעסקה, במקצועה ובמשלח-ידה.

גם הגדרת 'פרסום' שבחוק איסור לשון הרע מתקיימת בענייננו. בסעיף 2(א) לחוק ניתנה למונח 'פרסום' הגדרה מדגימה שאינה ממצה ואינה מעמידה רשימה סגורה של דרכי פרסום: "פרסום, לענין לשון הרע - בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, לרבות ציור, דמות, תנועה, צליל וכל אמצעי אחר". בא סעיף 2(ב) לחוק ומבאר כי בלי למעט מדרכי פרסום אחרות רואים כפרסום לשון הרע "אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו אדם או

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

לאדם אחר זולת הנפגע", וכן גם "אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות להגיע לאדם אחר זולת הנפגע".

האמור בסעיף 2(ב) לחוק מתקיים בתלונות שבעטיין הוגשה התביעה לפיצוי בגין פרסום לשון הרע: התלונה למוסדות הלשכה שוגרה על-ידי הנתבעת בכתב; היא מקיימת אפוא את הרכיבים שנמנו בסעיף 2(ב) לחוק. משלוח תלונתה של הנתבעת ללשכת עורכי-הדין חשף את תוכנה ואת טענת הזיוף שבה לעיני עובדי הלשכה שהוסמכו לטפל בתלונה, כמו גם לעיניהם של חברי ועדת האתיקה אשר החליטו כי התלונה מצדיקה הגשת קובלנה נגד התובעת על-פי חוק לשכת עורכי הדין. ואילו התלונה שהגישה הנתבעת למשטרת ישראל נועדה מעצם טיבה ומהותה להגיע לידיעתם של חוקרי המשטרה שטיפלו בה – שאף הם בגדר 'אדם אחר זולת הנפגע'. מכאן שבתלונה זו התקיימו תנאיו של סעיף 2(ב) לחוק.

סעיף 7 לחוק איסור לשון הרע מורה כי "פרסום לשון הרע לאדם או יותר זולת הנפגע תהא עוולה אזרחית [...]". היסוד העובדתי שבפרסום לשון הרע התקיים בתלונות הנתבעת נגד התובעת אשר הוגשו למשטרת ישראל וללשכת עורכי-הדין. אלא שבכך אין די כדי להקים חבות של הנתבעת כלפי התובעת בגין פרסום לשון הרע. יש להוסיף ולבחון אם עומדת לנתבעת איזו מן ההגנות שנמנו בסעיפים 14 ו-15 לחוק.

2. הגנת פרסום בתום-לב

משהוכח כי הנתבע פרסם לשון הרע על-אודות הנפגע, כטענת התובע, עובר הנטל למגרשו של הנתבע להראות שעומדת לו הגנה טובה שתמנע את חיובו בגין הפרסום. אחת ההגנות שאותן מעמיד הדין למי שפרסם לשון הרע, באופן שימנע הטלת אחריות אזרחית עליו בשל מעשה הפרסום, עוגנה בסעיף 15 לחוק איסור לשון הרע; עניינה בפרסום שנעשה בתום-לב, באחת הנסיבות שנמנו באותו סעיף. אם עלה בידי הנתבע להראות ולשכנע כי עשה את הפרסום באחת הנסיבות האמורות בסעיף 15 לחוק, ושהפרסום לא חרג מתחום הסביר באותו נסיבות, חזקה שעשה את הפרסום בתום-לב [סעיף 16(א) לחוק]; או אז ישוב הנטל למגרשו של התובע ויהא עליו לסתור את החזקה האמורה; אם לא יעשה כן תעמוד הגנת פרסום בתום-לב על מכונה והתביעה תידחה.

2.1 בענייננו עומדת לנתבעת הגנת סעיף 15(8) לחוק איסור לשון הרע, שזו לשונה:

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

הפרסום היה בהגשת תלונה על הנפגע בענין שבו האדם שאליו הוגשה התלונה ממונה על הנפגע, מכוח דין או חוזה, או תלונה שהוגשה לרשות המוסמכת לקבל תלונות על הנפגע או לחקור בענין המשמש נושא התלונה; ואולם אין בהוראה זו כדי להקנות הגנה על פרסום אחר של התלונה, של דבר הגשתה או של תכנה.

זיוף הוא מעשה פלילי; סעיף 418 לחוק העונשין קובע כי "המזייף מסמך, דינו - מאסר שנה; זייף מסמך בכוונה לקבל באמצעותו דבר, דינו - מאסר שלוש שנים; ואם נעברה העבירה בנסיבות מחמירות, דינו - מאסר חמש שנים". לצרכי עבירה זו הוגדר 'זיוף' בין השאר כ"חתימת מסמך בשם פלוני ללא סמכות כדין, או בשם מדומה, באופן העשוי להיחזות כאילו נחתם המסמך בידי פלוני" [סעיף 414 לחוק העונשין]. טענת הזיוף שבפי הנתבעת הקימה אפוא חשד לכאורי כי התובעת ביצעה עבירת זיוף כהגדרתה בחוק העונשין.

בסעיף 3 לפקודת המשטרה הוגדרו תפקידיה של משטרת ישראל כך: "משטרת ישראל תעסוק במניעת עבירות ובגילויין, בתפיסת עבריינים וכתביעתם לדין, בשמירתם הבטוחה של אסירים, ובקיום הסדר הציבורי ובטחון הנפש והרכוש". מכוחה תפקידה לגלות עבירות, לתפוס עבריינים ולהביאם לדין הוסמכה משטרת ישראל לקבל ולתעד תלונות שעל-פניהן מקימות חשד לביצוע עבירה פלילית, ולחקור בהן.

הגשת תלונה בידי הנתבעת נגד התובעת למשטרת ישראל, בעטיה של טענה לזיוף חתימות העדות של הנתבעת על-ידי התובעת על-גבי התצהירים במחלוקת, מהווה אפוא "תלונה שהוגשה לרשות המוסמכת לקבל תלונות על הנפגע או לחקור בענין המשמש נושא התלונה"; היא באה בגדרה של ההגנה המנויה בסעיף 15(8) לחוק פרסום לשון הרע.

2.2 הדברים אמורים גם בהגשת תלונתה של הנתבעת, באותו עניין, ללשכת עורכי הדין. בין תפקידי החובה שמוטלים על הלשכה לפי חוק נמנה גם קיום שיפוט משמעתי לחבריה [סעיף 2(3) לחוק לשכת עורכי הדין]. בתי-דין משמעתיים מחוזיים ובית-דין משמעתי ארצי הם בין מוסדות הלשכה שצוינו בחוק באורח מפורש [שם, בסעיף 6]. על-מנת למלא תפקיד זה הוסמכה לשכת עורכי הדין לטפל בתלונות שמתקבלות מן הציבור נגד מי מעורכי-הדין החברים בה ובכלל זה בתלונת לקוח שהופנתה נגד עורך-דין שייצגו; עוד הוסמכה הלשכה

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

להגיש נגד עורך-הדין הנילון קובלנה לבית-הדין המשמעתי, אם מצאה שלכאורה יש בתלונה ממש.

חוק לשכת עורכי הדין מסמיך אפוא את הלשכה לקבל תלונה כזו שהגישה הנתבעת נגד התובעת בעטייה של טענת הזיוף, לבררה ולהגיש קובלנה על-יסודה – כפי שנעשה במקרה דנן. זאת ועוד, הפרקטיקה הנוהגת בלשכת עורכי הדין היא שיש להגיש תלונה בכתב, בין השאר כדי שניתן יהיה להעבירה לעורך-הדין הנילון ולקבל את תשובתו במענה לתלונה. נובע מכך שתלונת הנתבעת שהופנתה למוסדות הלשכה הייתה גם היא "תלונה שהוגשה לרשות המוסמכת לקבל תלונות על הנפגע או לחקור בענין המשמש נושא התלונה"; אף היא, כמוה כתלונה שהוגשה למשטרת ישראל, חוסה בצילה של הגנת פרסום בתום-לב.

הן התלונה למשטרה והן התלונה ללשכת עורכי הדין נסבו במובהק על טענת הזיוף; טענת הזיוף היא שעמדה בלב-ליבן והייתה העילה להגשתן. יש לקבוע לגבי שתי התלונות כאחד שתוכנן לא חרג מתחום הסביר בנסיבות שניצבו ברקע הגשתן. על כן פועלת לטובת הנתבעת החזקה שבסעיף 16 לחוק איסור לשון הרע לפיה נעשה הפרסום הגלום בתלונות בתום-לב. לא הובאו על-ידי התובעת ראיות לסתור חזקה זו והיא עומדת אפוא בעינה.

2.3 הדברים הללו מתחייבים גם מן האיזונים שעליהם מושתת חוק איסור לשון הרע.

כך נאמר על תכליתה ותנאיה של ההגנה הקבועה בסעיף 15(8) לחוק [ע"א 788/79 ריימר נ' עיזבון המנוח ברקו (דב) רייבר, פ"ד לו(2) 141, 148-150 (1981)]:

לחוק איסור לשון הרע רשימה של מצבים שונים, אשר בהם ניתנת הגנה למפרסם, אם פירסם דבר המהווה לשון הרע, אך עשה כן בתום-לב. המשותף לכל המצבים הללו הוא, שאם הפרסום נעשה בתום-לב, ניתנת למפרסם הגנת החוק.

[...] סעיף 15(8) לחוק קובע, כי תהא זו הגנה טובה למפרסם, אם הפרסום נעשה בתום-לב בדרך של תלונה, שהוגשה לרשות המוסמכת לקבלת תלונות על הנפגע או לחקור בעניין, המשמש נושא התלונה. הגשת תלונה למשטרה נופלת, על-כן, למסגרת ההגנה האמורה, ובלבד שהיא נעשתה בתום-לב [...]. בקביעתה של הגנה זו ביקש המחוקק לקבוע איזון עדין בין השמירה על שמו

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

הטוב של אדם לבין הצורך לאפשר לבני הציבור להתלונן בפני המשטרה על עבירות שבוצעו, ובכך לעודד הבאתם של עבריינים לדין, מבלי שהמתלוננים יעמדו בפני הסיכון של תביעה בגין לשון הרע. הצורך להבטיח את האיזון האמור הוא הקובע את הדרך הראויה לפירושו של מושג תום הלב בסעיף 15(8) האמור. נראה לי, כי עלינו לפרש את "תום הלב" בהקשרה של הגנה זו כמתייחס לאמונה של המפרסם באמיתות הפרסום. אדם, המתלונן בפני המשטרה על עבירה שלפי אמונתו בוצעה על-ידי פלוני, זכאי להגנת החוק, גם אם מסתבר, כי אמונתו מוטעית היא, שכן בנסיבות אלה ראוי הוא, כי האינטרס הפרטי של הנפגע יפנה דרכו לאינטרס הציבורי, שאם לא כן יחששו בני הציבור להגיש תלונות. לעומת זאת, אם המתלונן אינו מאמין באמיתות תלונתו ויודע כי אינה אמת, אין כל אינטרס ציבורי במתן הגנה למתלונן, ואין כל אינטרס ציבורי בעידוד התנהגות שכזו. [...] תום הלב נקבע, לעניין ההגנה הקבועה בסעיף 15(8) לחוק, לא על-פי המוטיב שהביא לתלונה, אלא על-פי האמונה באמיתות תוכנה. [...], אמונה באמיתות התלונה מצדיקה הגשת תלונה למשטרה, גם אם הגורם המניע את המתלונן אינו השלטת החוק אלא נקמה או שנאה או כיוצא בהם.

עוד נקבע, בהקשרה של הגנת סעיף 15(8) לחוק, כי היא מבטאת את רצונו של המחוקק לעגן את ההגנה על האינטרס הציבורי שבהעברת מידע לרשויות המוסמכות בנושאים שעליהם הן מופקדות. אכן, "מידע כזה לא תמיד יהיה מדויק, לא תמיד יהיה מבוסס ולעיתים יתברר לאחר חקירה כי הינו מוטעה, אך למרות זאת ישנה חשיבות רבה להגן על המתלוננים. רק הגנה על מוסרי המידע תאפשר לרשויות הציבור למיניהן לקבל מידע נרחב ככל שניתן, ובעקבותיו לחקור ולגלות מעשים בלתי תקינים ואף פליליים של הגורמים העומדים לפיקוחן. [...] נקודת האיזון שבין זכות הנפגע לשמו הטוב לבין האינטרס הציבורי להגן על מתלוננים, מצויה בדרישת תום הלב. [...] ההגנה לפי סעיף 15(8) חלה על כל פרסום המהווה לשון הרע, וגם על פרסום שאינו אמת ועל כן לא די בכך שייקבע כי לא הוכחה טענת 'אמת דיברתי' כדי לשלול את תום לבו של המפרסם" [ע"א (חי') 212-08 חוסני חסן נ' שריר, פסקות 16-20 (6.9.2009); ההדגשה במקור].

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

2.4 תלונותיה של הנתבעת לרשויות המוסמכות – משטרת ישראל מזה ולשכת עורכי הדין מזה – הוגשו כשהנתבעת מונחית על-ידי אמונתה כי חתימותיה על-גבי התצהירים במחלוקת הן מעשה זיוף וכי הזיוף בוצע בידי התובעת. השילוב בין הופעתן של חתימות עדות מזויפות על-גבי התצהירים במחלוקת לצד חתימות אימות שלצדן מוטבעת חותמת של התובעת, די היה בו כדי לבסס את אמונתה של הנתבעת כי התובעת היא שזייפה את חתימותיה על-גבי התצהירים. ודאי כך בהתחשב בעובדה שהתצהירים במחלוקת נמצאו במזוודת המסמכים של הנתבעת לאחר שזו הייתה ברשות התובעת, במשרד שבביתה, באופן שקשה לראות כיצד אחר זולת התובעת היה עשוי להיות מעורב בהכנת התצהירים שנמצאו במזוודה – קל וחומר בתהליך חתימתם ואימותם. כפועל יוצא זכאית הנתבעת לחסות בצילה של הגנת סעיף 15(8) לחוק איסור לשון הרע. לא היה על הנתבעת לערוך חקירה פרטית משלה בעניין זה כדי לבדוק אם סברתה בדבר ביצוע הזיוף על-ידי התובעת – אמת היא, בטרם הוגשו תלונותיה לרשויות המוסמכות לחקור בהן.

לפיכך אני קובעת כי הנתבעת אינה נושאת בחבות כלפי התובעת בגין הגשת התלונות. די בהתקיימותה של הגנת סעיף 15(8) לחוק על-מנת שהתביעה בעילת פרסום לשון הרע תידחה במלואה. יש בכך כדי לייתר את הדיון בשאלה אם עובר להגשת התלונות נהנתה התובעת משם טוב, כמו גם בשאלה אם היא זכאית לפיצוי בגין הפרסום.

3. הגנת אמת הפרסום

הגנה נוספת, שאף היא עומדת לנתבעת בנסיבות העניין, היא הגנת אמת הפרסום על-פי סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע:

במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש.

הדיון בחלק ד' לעיל הוביל למסקנה שהחתימות על התצהירים במחלוקת, הן חתימות העדות והן חתימות האימות, חתימותיה של התובעת הן. נובע מכך שטענת הזיוף שניצבה ביסוד תלונות הנתבעת נגד התובעת במשטרת ישראל ובמוסדות הלשכה הייתה טענת אמת. בפסק-הדין שניתן בתביעה נגד סיגל קבע כב' השופט שרעבי כך: "[...] זיוף חתימת מצהיר על

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

תצהיר על ידי עורך הדין (התובעת), שאף מאמת התצהיר, הוא כה חמור בעיני, שיש בפרסום עובדה זו עניין ציבורי, הבא להזהיר את הציבור מפני אותו עורך דין, שמעשיו חמורים" [סעי' 142(ג) בעמ' 65]. אכן, מילים כדרבנות. האינטרס הציבורי מצדד בחשיפת מעשיה של עורכת-דין ששלחה ידיה במעשי זיוף של חתימות לקוחתה על-גבי תצהירים שהוגשו לבית-המשפט – קל וחומר כאשר החשיפה והפרסום הם באמצעות הגשת תלונה של מי שנפגע ממעשה הזיוף לרשויות המוסמכות לחקור בתלונה ולברר אותה.

על כן עומדת לנתבעת, בנוסף להגשת פרסום בתום-לב, גם הגנת אמת הפרסום.

4. לסיכום חלק זה

לדיון שהובא לעיל בהתייחס לטענת הזיוף נפקות כפולה: ראשית, הוא מוליך לדחייתה של התביעה שהוגשה בעילת פרסום לשון הרע, כולה ובמלואה. שנית, הוא מצביע על טעם איתן, נפרד ועצמאי, שעמד לנתבעת להודיע לתובעת על הבאת הייצוג לידי סיום. גם טעם זה, כטעמים אחרים שנמנו לעיל בחלק ג', לא נבע מרצון של הנתבעת להשתחרר מחיוביה הכספיים על-פי הסכם שכה"ט שלא כדין ובחוסר תום-לב. גם זה טעם זה מצביע, בתורו, על כך שהפסקת הייצוג נגרמה בשל התנהלות פסולה וחסרת תום-לב של התובעת – ולא של הנתבעת.

די בעצם מעשה הזיוף כדי להצדיק את הודעת הנתבעת לתובעת בדבר סיום הייצוג. נוכח זיוף חתימתה על-גבי התצהירים במחלוקת – תצהירים שחתימת אימות וחותרתה של התובעת התנוססו עליהם, לא נדרשה הנתבעת להוסיף ולהתחקות אחר הטעם שבעטיו שלחה התובעת ידה במעשה זיוף שכזה. בין אם קיים טעם כזה ובין אם לאו, הוא עניין לתובעת לענות בו; אשר לנתבעת, די היה בידיעתה כי חתימתה על-גבי מסמכים שהוכנו במשרדה של התובעת ושהוגשו בתיקיה לבית-המשפט אינה חתימתה המקורית על-מנת שתאבד – ובדין תאבד – כל אמון בתובעת [ר' עדות הנתבעת בעמ' 137 ש' 28-30].

כבר צויין שפער הזמנים בין גילוי הזיוף בתכופ לאחר 'פרשת המזוודה' לבין מועד הגשת התלונות וסיום הייצוג כחודש ימים לאחר מכן סביר בנסיבות העניין. הנתבעת מצאה את עצמה בודדה במערכה שקודם לכן התנהלה 'רק' בציר היחסים שבינה לבין הבעל והחל מ'פרשת המזוודה' נפתחה בה חזית נוספת, זו הפעם בין הנתבעת לבין באת-כוחה שאת שירותיה שכרה על-מנת שתייצגה במערכה נגד הבעל. הנתבעת נקלעה למציאות לא קלה

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

בלשון המעטה. השתהותה בין גילוי התצהירים המזויפים לבין נקיטת צעדים על-יסודם לא הייתה בלתי סבירה.

נוכח האמור לעיל אין יסוד לטענת התובעת כאילו תלונת הנתבעת נגדה על זיוף לא נועדה אלא כדי לסלול את הדרך לסיום הייצוג מבלי שהנתבעת תחוב בתשלום שכר-טרח לפי הסעיף המזכה בהסכם. טענת הזיוף – טענת אמת היא; היא זיכתה את הנתבעת לא רק בהגשת תלונה בעטייה, בין למשטרת ישראל ובין ללשכת עורכי-הדין, אלא גם בגדיעת הקשר החוזי עם התובעת מבלי שהדבר יחשב כהפסקת יצוג שבאה בגדרו של הסעיף המזכה [עמ' 142 ש' 24-29].

ו. הגנה מפני תשלום שכ"ט מוסכם – טענה לרשלנות התובעת

כטענת הגנה במענה לתביעה לתשלום שכר-טרח טענה הנתבעת כי התובעת אינה זכאית לשכר בשל כך שהתרשלה בייצוגה של הנתבעת בתיקים בבימ"ש למשפחה ובכך הובילה במו ידה להפסד שנחלה הנתבעת בהליכים הללו. על כן, כך נטען, זכאית הנתבעת לקזז את נזקיה שמקורם ברשלנות התובעת מכל סכום שיגיע לתובעת בגין הייצוג, ככל שיגיע. כאמור, נדחתה לעיל במלואה תביעתה של התובעת לתשלום שכר על-פי הסכם שכה"ט ועל-יסודו של הסעיף המזכה בהסכם; משכך התייתר הצורך לדון ולהכריע בעילת ההגנה האמורה. אף-על-פי-כן, בהתחשב בנפח הטיעון שהוקדש לטענה לרשלנות במהלך הברור – ועל-מנת לחסוך בהליכים נוספים אפשריים בין בעלות-הדין בעטייה של טענה זו – מצאתי שיש מקום להכריע גם בה.

יאמר מיד, מצאתי שיש לדחות את טענת הנתבעת לרשלנות של התובעת בייצוגה – קל וחומר לרשלנות שהיא שהכתיבה את ההכרעה בבית-המשפט לענייני משפחה באופן שהסב לנתבעת נזק בלתי הפיך. הנימוקים לכך יובאו להלן. הם נסמכים בעיקרם על פסקי-הדין שניתנו על-ידי בית-המשפט לענייני משפחה (כב' השופטת גליק) בתביעות הנתבעת שהתנהלו לפניו; שני פסקי-הדין הצריכים לעניין ניתנו ביום 26.7.2006. לא הוגשו כראיה פסקי-דין שניתנו בערעור שהוגש מטעם הנתבעת על ההכרעה בערכאה ראשונה. ממילא כוונה טענת הרשלנות כלפי התנהלות התובעת אגב יצוג הנתבעת בערכאה הראשונה, קודם למתן פסקי-הדין הללו.

סוגית המשמורת על בתם הקטינה של הנתבעת והבעל התבררה במאוחד עם תביעה למזונות שהגישה הנתבעת – תביעה שנסבה על מזונות הקטינה ועל מזונות אישה, כמו גם עם תביעה רכושית מטעם הנתבעת. נושאי המשמורת והמזונות הוכרעו יחדיו בפסק-דין מיום 26.7.2006

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

[פסק-דין בתמ"ש 3521/04 ותמ"ש 3529/04, נספח ט' ל-ת/1]; התביעה הרכושית הוכרעה בפסק-דין נפרד שניתן באותו תאריך [פסק-דין בתמ"ש 3522/04, נספח ג' ל-נ/22].

1. ההכרעה בסוגית המשמורת

בדיון לפני עלה מעדות הנתבעת, אשר נחקרה ארוכות במהלך שתי ישיבות, כי ההפסד הצורב והכואב ביותר מבחינתה היה זה שנחלה בסוגית המשמורת ואשר התבטא בכך שהמשמורת על הבת הוענקה לבעל [עמ' 114 ש' 14-19]. הנתבעת יחסה תוצאה זו לתובעת ולאופן הרשלני בו יצגה אותה. עיון בפסק-הדין שניתן בסוגית המשמורת מעלה שלא כך הם פני הדברים; מסירת המשמורת לבעל נבעה מהתרשמותם ומעדותם של הגורמים המקצועיים שליוו את הסכסוך שניטש בין הנתבעת לבעל, קרי מומחית בית-המשפט ד"ר גולומב ופקידת הסעד לסדרי דין גב' שלמד, כמו גם מהתרשמותו הבלתי אמצעית של בית-המשפט מכל אחד מבני-הזוג בהקשר של טובת הקטינה.

להלן אדרש לקביעות המרכזיות בעניין זה, כביטוי בפסק-הדין שניתן בנושא המשמורת.

1.1 בית-המשפט ציטט החלטה קודמת שניתנה אגב דיון בצו הגנה שהתבקש בין בני-הזוג: "הרושם המצטבר אצלי כי גם הריכוח האימתני על משמורת הקטינה, אין בו יותר מאשר סכסוך כספי עמוק, כמוהו כסכסוך על הבית, ואולם סכסוך כספי צריך להיפתר בדרכים הראויות לו, וצו הגנה - אינו דרך הבאה בחשבון" [נספח ט' ל-ת/1 בעמ' 4].

אשר להתנהלות הנתבעת מן ההיבט הדיוני מצא בית-המשפט לציין את הדברים הבאים, בחלק המקדים של פסק-דינו: "בסופן של כל המערכות המקדימות הללו כאשר בכל העת הזו מחליפה האם את ייצוגה חדשות לבקרים ובמשך זמן אף היתה בלתי מיוצגת, קבעתי את החיק להוכחות, ליום 6.4.06 ואת המשכו ליום 9.4.06, ביום זה לא הופיעה האם לדיון ונאלצתי לדחות את ההוכחות ליום 20.4.06 ובאותו יום ישבתי עם הצדדים ועדיהם עד השעה 19:00. אבהיר כי עשיתי כך, אחרי שהגיעו אלי אחד מפסקי הדין (הרבים) בערעורים השונים שהוגשו ומצאתי כי בבית המשפט המחוזי הובעה פליאה על כך שהצדדים אינם יכולים אף להסכים ביחס לשאלה מי מהם מחזיק בקטינה [...]. בשולי הדברים אוסיף כי נדמה היה שגם להוכחות קשה להגיע, כך למשל ליום הדיון של 9/4/06 לא הופיעה האם ונטען שהיא אושפזה (אם כי לא הוצגה לי תעודה רפואית על אשפוז) דחייתי את המשך הדיון ל- 20.4.06 לאחר שעות הדיונים ואז היתה המכשלה

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

- העדר תצהיר עדות ראשית של האם, ואולם כאמור לעיל ובסופו של דבר, נשמעו החקירות והוגשו הסיכומים - וכעת אפוא ניתן פסק דיניי" [סע' 13-14 בעמ' 4-5 לפסק-הדין].

1.2 בית-המשפט הדגיש כי הכרעתו בסוגיית המשמורת נעשית "[...] בהסתמך על החומר הראייתי הרב שהצטבר בתיק: תסקירים, חוות דעת מומחית, לרבות תשובותיה לשאלות ההבהרה וחקירותיה, וכן העדויות שנשמעו בפני בית-המשפט", כמו גם בהתחשב בטיעונים המשפטיים שהעלו בעלי-הדין בסיכומיהם [סע' 15-16 בעמ' 5 לפסק-הדין].

בתוך כך ציטט בית-המשפט את הדברים הבאים מתוך התסקיר האחרון שהוגש לו בידי פקידת הסעד לסדרי דין: "ניכר כי האם פועלת באופן המעורר תהיה לגבי מידת ראייתה את צרכי וטובת הבת. אופי ההדרכה ההורית שהאם החליטה עליה, הינו מנותק במכוון ממחלקת הרווחה ופועל באופן שונה מהתפיסה המקובלת בשירותי הרווחה שבמועצה האזורית חוף הכרמל. האב מקיים קשר קבוע עם מטפלת משפחתית המדריכה אותו בסוגייה ההורית, ניכרת התאמה בין דיווחה לבין דיווחי הגן" [סע' 21 בעמ' 7 לפסק-הדין].

לאחר שניתח את העדויות שהובאו, לרבות חוות-דעתה של המומחית ד"ר גולומב ועדותה של פקידת הסעד לסדרי דין, קבע בית-המשפט כך: "[...] ניתן להיווכח כי למרות החלטה מפורשת של בית המשפט והמלצות וועדת תסקירים, האם מסרבת לקבל הדרכה הורית ואת המחיר על סירוב בלתי מובן זה משלמת הקטינה" [סע' 24 בעמ' 8 לפסק-הדין].

1.3 בית-המשפט סקר נדבכים מרכזיים בחוות-דעתה של המומחית מטעמו וכך קבע: "במסקנותיה העדיפה המומחית את האב כמשמורן הן בשל ההעדפה המסויימת עפ"י מבחני האישיות, והן בשל הצורך של הקטינה ביציבות ובקביעות. המומחית המליצה ששני ההורים יקבלו הדרכה אצל אותו גורם (אבל לא ביחד) שיכיר גם את הקטינה ושיוכל להעריך את מצבה"; ככל שכך יעשה, סברה המומחית שבחלוף שנה ניתן יהיה לשקול משמורת שוויונית אשר תחלק את זמנה של הקטינה בין שני ההורים בחלוקה פחות או יותר שווה [סע' 27 בעמ' 10].

בית-המשפט ציין שלקראת דיון ההוכחות ביקשה המומחית לזמן את הבעל ואת הנתבעת אליה כדי להתעדכן במצבה של הקטינה, אלא שהנתבעת התחמקה ולא הגיעה לפגישה שנקבעה לה; בית-המשפט מתח ביקורת על התנהלותה של הנתבעת בהקשר זה [סע' 28 בעמ' 10].

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

11 לפסק-הדין]. עוד קבע שעמדת הנתבעת והסתייגותה מכל אפשרות של בית-המשפט ללמוד על מורכבות ההליך אשר מתנהל לפניו מעוררת תמיהה [שם, בסעי' 29]. את הדין בנקודה זו סיכם בית-המשפט במילים הבאות: **"הנה כי כן - אפילו לקיים את הבדיקה עפ"י החלטות בית המשפט אין נכונות מצד האם. אני רואה בכך קושי גדול בראייה אמיתית של צרכי הקטינה שעניינה נדון בפני"** [סעי' 29 סיפא בעמ' 12 לפסק-הדין].

1.4 בעדותה המליצה המומחית בסופו של יום על הענקת המשמורת לבעל, זאת במענה לשאלות שהפנה אליו בית-המשפט במעמד הצדדים. בית-המשפט נסמך גם על קביעת המומחית כי הנתבעת סובלת מ'התנתקות רגשית'; לו הייתה מקבלת הדרכה הורית כהלכתה יתכן שמסוגלותה ההורית של הנתבעת הייתה משתפרת, אלא שכאמור היא סירבה לכך [סעי' 31 בעמ' 12 לפסק-הדין; ראו גם סעי' 36 בעמ' 15]. מסקנה זו לא קועקעה בחקירה הנגדית של המומחית על-ידי התובעת כבאת-כוחה של הנתבעת, שגם אליה היפנה בית-המשפט בפסק-הדין [שם, סעי' 32-33 בעמ' 13-14].

עדותה של פקידת הסעד לסדרי דין סיפקה אף היא תימוכין בעלי משקל למתן המשמורת לבעל ולא לנתבעת [סעי' 36 לפסק-הדין בעמ' 15-17]. אל מול סירובה של הנתבעת לקבל הדרכה הורית במסגרת מוכרת ומקובלת צויין כי הבעל מקבל הדרכה הורית שוטפת במחלקה לשירותים חברתיים ברשות המקומית ומגלה בכך התמדה, מוכן ללמוד ונעזר בגורמי הרווחה בכל הנוגע לבת הקטינה [סעי' 37-38 בעמ' 17].

מנגד מצא בית-המשפט פגם ודופי בהדרכה שאליה פנתה הנתבעת. זו לשונו של פסק-הדין בהקשר זה: **"[...] קיוויתי מאוד, כי שני ההורים מקבלים הדרכה הורית כנדרש, ולמעשה עד להוכחות לא העליתי על דעתי כי ה'הדרכה ההורית' אותה קיבלה האם היתה כה בלתי מקצועית בעליל (מפי מי שאינה מומחית בתחום, נעדרת השכלה אקדמית, מיעצת בטלפון ומבלי לצפות באינטראקציה הורה ילד). מכל מקום, ציפיתי, כיוון שחלף זמן לאור המלצות המומחית ד"ר גולומב, ניתן לצמצם את המחלוקת האימתנית בדבר המשמורת הקטינה ע"י הצעת משמורת שוויונית (שאיננה כפי שהובהר משמורת משותפת, שכן לא ניתן היה לצפות מן ההורים לתיאום ולו מינימלי). לפיכך הצעתי לצדדים הסדר זה אך בשלב ראשון האם דחתה אותו בתוקף, ובשלב מאוחר יותר דחה את ההצעה גם האב"** [סעי' 44 בעמ' 19].

1.5 ניכר כי בית-המשפט לא התרשם באורח חיובי מעדות הנתבעת בחקירה נגדית, גם

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

במענה לשאלת בית-המשפט אם תסכים למשמורת שוויונית, כשבתוך כך הביעה הנתבעת את עמדתה כי משמורת משותפת היא 'שטויות במיץ עגבניות' [סע' 45 בעמ' 19-20]. כך סיכם בית-המשפט את הדברים: "לא לי לקבוע האם 'משמורת שוויונית' (או 'חציונית' או 'מפוצלת') היא 'שטויות במיץ עגבניות' כהגדרת האם. המומחית הציעה זאת כפתרון לאחר שהדברים יתייצבו ובכפוף לכך שהצדדים יקבלו הדרכה הורית. כאמור נסיונות ה'שיווק' שלי של פתרון זה (ולמרות העדרה של הדרכה הורית לאם) כשלו, ומשכך אני צריכה להכריע מי משני ההורים יהיה המשמורן" [סע' 47 לפסק-הדין בעמ' 20-21; ההדגשה במקור].

הוסיף בית-משפט וציין כי "הצדדים הזמינו לעדות גם עדים נוספים שאינם עדים מקצועיים ואולם אין בדעתי לבסס קביעה כה משמעותית כמו קביעת משמורת בקטין על עדויות שכולן עדויות נקודתיות של עדים מטעם" [סע' 34 בעמ' 14, סע' 35 בעמ' 15]. הדברים נאמרו בשווה הן ביחס לעדי הנתבעת והן ביחס לעדי הבעל.

1.6 נובע מכך, והדבר ברור ונהיר למקרא פסק-הדין, שהענקת המשמורת לבעל נסמכה על עדותם של הגורמים המקצועיים – מומחית בית-המשפט ופקידת הסעד לסדרי דין, כמו גם על טעמים הנעוצים בנתבעת עצמה, בהתנהלותה וברושם שהותירה על הגורמים המקצועיים הרלוונטיים – רושם שבכל הקשור לטובת הבת וצרכיה הייתה חיובית פחות מרישומה של התנהלות הבעל על רקע המשבר הזוגי והצורך לדאוג לטובת הבת הקטינה חרף המשבר. ביטוי מפורש וגלוי לכך ניתן בפסק-הדין: "בתי המשפט מייחסים בדרך כלל חשיבות לחוות דעת של מומחים, בשל יכולתם לבחון את השאלות המתעוררות בכל מקרה בעין מקצועית, ובשל היותם גורם נייטרלי לעומת ההורים היריבים, על כן, ובהעדר ראיות בעלות משקל לסתירת האמור בחוות הדעת של המומחים, ייטה בית המשפט לאמץ את מימצאי חוות הדעת ומסקנותיהם" [סע' 42 בעמ' 18].

בסופו של יום קבע בית-משפט שהכף נוטה לטובת הענקת המשמורת לבעל, בשים לב לכך שבמסקנות המומחית, ועדות התסקירים וגורמי הרווחה היה כדי לסתור את חזקת הגיל הרך; הענקת המשמורת לבעל נומקה לא רק במסקנותיהם של הגורמים המקצועיים דרך כלל אלא באופן ספציפי ביכולתו העדיפה של הבעל להיענות לצרכים המשתנים והבלתי מוכרים של הקטינה ויכולתו לתפקד במצבי לחץ; בהעמדת צרכי הקטינה במקום ראשון על-ידי הבעל לפני צרכיו שלו; ביכולת של הבעל לספק לקטינה יציבות וקביעות, שהיא עדיפה על-פני יכולתה של הנתבעת; ביכולתו העדיפה של הבעל ל'התארגנות' ו'לחיבור' לצרכיה של

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

הקטינה; ליכולתו של הבעל ללמוד ולקבל הדרכה הורית; ליכולתו של הבעל שלא 'לסכן' רגשית את הקטינה עקב 'התנתקות רגשית' כזו שמפגינה הנתבעת; ליכולתו של הבעל שלא לשלול את ההורה האחר. עוד ניתן משקל להתנהגותה של הנתבעת במהלך הדיונים ולהפרתה הסדרי ראייה והחלטות בית-משפט – ובמיוחד אלה שהתייחסו לקבלת הדרכה הורית ולעריכת בדיקות נוספות אצל המומחית [סע' 49 לפסק-הדין בעמ' 21-22].

1.7 נוכח קביעותיו המפורשות והברורות של בית-המשפט, כמו גם התשתית שביסודן הן מצד העובדות והן מצד הדין, אין מנוס מלקבוע שלא היה בידה של הנתבעת להביא לפני בית-המשפט לענייני משפחה עדות נוספת שלא נשמעה ושהיה בה כדי להטות את כף המשמורת לטובתה. ודוק: בהליך לפני לא הצביעה הנתבעת על עדות קונקרטית של מאן דהוא שהייתה עשויה להיות בעלת משמעות מכרעת לטובתה בהענקת המשמורת, שהיא ביקשה מהתובעת להביאה לפני בית-המשפט ושהתובעת כבאת-כוחה של הנתבעת בהליך המשמורת נמנעה מכך. עוד יש לשים אל לב כי נוכח קביעותיו של בית-המשפט לענייני משפחה ברי שבעדות סתם לא היה כדי להועיל למי מהצדדים; נדרשה לשם כך עדות של מומחה מטעם הנתבעת שהיה בה כדי לסתור מעיקרו את הרושם שהותירה הנתבעת על המומחית, על גורמי הרווחה ועל בית-המשפט עצמו. אין בפי הנתבעת טענה כי עדות כזו הייתה בנמצא.

זאת ועוד. נוכח בסיס קביעותיו של בית-המשפט בסוגיית המשמורת ברי כי הן נסמכו על בחינת טובתה של הקטינה בשים לב למסוגלותו של כל אחד מהוריה להבין את צרכיה, להיות קשוב להם ולמלאם. בית-המשפט גיבש את מסקנותיו בנושא רגיש זה לא על סמך השאלה אם דיון הוכחות נדחה בשל אשפוזה הנתען של הנתבעת, אם לאו, אלא על בחינה אמיתית, קפדנית ורגישה של יכולתו היחסית של כל אחד מן ההורים לפעול לטובתה של הבת הקטינה, כפי שהצטיירה מעדות המומחית ומעדותה של פקידת הסעד לסדרי דין.

1.8 הנתבעת אישרה שדיון הוכחות שהתקיים בבית-המשפט לענייני משפחה בתאריך 6.4.2006 ארך מספר שעות. זומנו אליו עדים מטעמה – בידי התובעת; בנוסף התייצבו גם עדות מומחיות ופקידות הסעד. בתוך כך זומנו להעיד גב' מירב קריסטל שאצל קרובתה התגוררה אז הנתבעת וגב' אורנית אביבי לבית סיגל, חברתה של הנתבעת; מדובר בעדות שזימנה התובעת לפי בקשת הנתבעת [עמ' 111 ש' 20 - עמ' 112 ש' 8]. יש בכך כדי לסתור את טענתה הגורפת של הנתבעת לפיה התובעת "[...] לא ביצעה כל פעולה נדרשת על-מנת שיובאו הראיות הנדרשות להוכחת טענותיי" [סע' 44 ל-22]. משעומתה הנתבעת עם הפער בין

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

הדברים שתיארה בחקירה נגדית לבין סעיף זה בעדותה הראשית התכחשה לתוכנו [עמ' 112 ש' 17-18]. הנתבעת אישרה שבדיון ההוכחות שהתקיים בתיקי המשפחה ביום 6.4.2006 נחקרו עדים רבים [עמ' 112 ש' 26-28]. אין חולק על כך שפרוטוקול הדיון שנערך באותה ישיבה מחזיק עשרות עמודים [נספח ה' ל-22].

הנתבעת נמנעה מלהשיב לשאלות שנשאלה באשר לאופן התנהלותה של התובעת באותו דיון, אף שלקו החקירה נודעה חשיבות נוכח טענת הנתבעת כי התובעת העניקה לה יצוג רשלני; ניכר כי הנתבעת לא הפגינה מוכנות אמיתית להשיב על שאלות בהקשר זה [עמ' 113 ש' 1-3]; לא-זו-אף-זו, הנתבעת לא השיבה לשאלות כשהופנו אליה וחלף זאת מצאה לנכון ליתן להן מענה מאוחר יותר, מחוץ להקשר ודווקא בעת שנחקרה בעניינים אחרים, באופן שלא עורר אמון והעלה תהייה עד כמה באמת מעורה הנתבעת בפרטי ההתנהלות בתיקי המשפחה כפי שהייתה לאשורה [ר' למשל עמ' 113 ש' 26-28]. הנתבעת אישרה כי בזמן אמת לא הבינה מה קורה בתיקי המשפחה; לשיטתה סמכה על התובעת שתייצג אותה [עמ' 119 ש' 8-9].

באורח קונקרטי לא הצביעה הנתבעת על פעולה או מהלך שהיה ביכולתה של התובעת לנקוט בעת שייצגה אותו בהליך המשמורת, ושהיה בו כדי לגרום לתוצאה השונה שבמתן המשמורת לנתבעת. אין אפוא יסוד לטענה כי בהליך בו יוצגה הנתבעת על-ידי התובעת נשללה מהנתבעת המשמורת על הקטינה בשל רשלנותה של התובעת.

2. ההכרעה בסוגיית המזונות

מפסק-דינו של בית-המשפט לענייני משפחה עולה כי בגדרה של תביעת המזונות תבעה הנתבעת מהבעל את הסכומים הבאים: בגין מזונות אישה סך של 22,500 ₪ לחודש ובגין הוצאות הבית סך נוסף של 15,000 ₪ לחודש; בגין מזונותיה של הקטינה סך של כ- 2,020 ₪ לחודש וכן מזונות זמניים בשיעור 208,250 ₪ לחודש [סעי' 54 לפסק-הדין בעמ' 23].

2.1 כנקודת מוצא לדיון במזונות אישה קיבל בית-המשפט לענייני משפחה את טענתה של הנתבעת על-אודות מצבו הכלכלי האיתן של הבעל. כך נאמר בפסק-הדין בהקשר זה: "[...] **התובעת מצידה הציפה אותי במסמכים לרוב, מהם לדעתה ניתן ללמוד על עושרו הרב של הנתבע, ואולם בין כך ובין כך, אני מאמינה שהנתבע הוא אדם אמיד ואף למעלה מזה**" [סעי' 57 בעמ' 24]. נובע מכך שהנתבעת מימשה את זכותה להוכיח את יכולתו הכלכלית של הבעל

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

לשם פסיקת מזונותיה; כאמור, בית-משפט אימץ הנחה לפיה 'הבעל אדם אמיד ואף למעלה מזה'. מדובר בקביעה שפעלה לטובת הנתבעת. בהמשך אף דחה בית-המשפט טעמים שונים שהעלה הבעל כעילה שלא לחייבו במזונות אישה [שם, בסעי' 58-61].

2.2 בבואו להעריך את שיעור המזונות שיפסקו לנתבעת קבע בית-המשפט כך: **"ראשית - האשה לא הגישה תצהיר עדות ראשית ולא הרצאת פרטים מעודכנת ולכאורה איפוא נכשלה בהוכחת צרכיה ומכאן שנכשלה גם להוכיח את שיעור המזונות המגיע לה. שנית - יש יותר משמץ של אמת בטענה שהאשה נהגה בעניין המזונות בחוסר תום לב כלפי הבעל, היא תבעה סכום אסטרונומי של מזונות זמניים של 208,250 ₪ [...] סכום החורג אף מעצם תביעתה שלה. אני רואה בעצם תביעה זאת משום חוסר תום לב. שלישית - הקרע בין הצדדים אינו ניתן לאיחוי, ואין ספק שפסיקת מזונות בכלל ומזונות גבוהים בפרט תנציח מצב בלתי רצוי של נישואים אומללים"** [סעי' 62 בעמ' 27; ההדגשה במקור].

על-יסוד קביעות אלה וניתוח הדין החל בסוגית מזונות אישה הוסיף וקבע בית-המשפט: **"את האיזון הנדרש במתח הקיים לכאורה בין החבות במזונות של הנתבע לאשה צעירה העונה כמעט לכל רכיבי הלכת 'פדן' לבין חבות הנתבע מן הדין האישי עפ"י רכיבי הלכת 'מזור' ו'פלולי' אני מוצאת בפסיקתם של מזונות שיענו על צרכי היות האשה הורה מארח, וכן על הצורך בהסדרת מדור. מעבר לסכומים כפי שאפסוק לה בהמשך פסק הדין על האשה לעבוד ולפרנס עצמה"** [סעי' 65 בעמ' 29].

בהמשך זיכה בית-המשפט את הנתבעת במזונות בגין מדור בשכירות בקיסריה, בהתחשב בנסיבות מיוחדות שהיה מקום לשוקלן: **"[...] אני רואה ב'נסיבות מיוחדות' של תיק זה, את העובדה שהבעל הוא איש אמיד מאוד המתגורר בקיסריה, בעוד האם היא חסרת כל, הנאלצת למצוא מגורים בסביבה עשירה זאת כדי להיות קרובה לבתה"** [סעי' 67 בעמ' 29]. ובהמשך: **"דווקא מכל הטעמים שהשפיעו עלי כדי לקבוע את עניין המשמורת בקטינה אצל האב, יש כדי לחייבו במזונות לאשה ובעיקר כאמור לעיל - כדי שלא תישלל דמותה בעיני הקטינה וכדי שתוכל לקיים בצורה הולמת את הסדרי הראיה עימה"** [סעי' 67 בעמ' 30].

על-יסוד הדברים הללו זיכה בית-משפט את התובעת בסכום של 750 דולר לחודש לשם מימון מדור בקיסריה, בשכירות, וכן בסכום חודשי נוסף של 1,000 ₪ בגין הוצאות אשר

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

כרוכות באירוח הקטינה בהתאם להסדרי הראיה שנקבעו לגביה [סעי' 68-69 בעמ' 30]. עוד הוטעם שדמי אירוח נפסקו לנתבעת אף שסעד כזה לא נתבע, זאת בשל חריגותו של המקרה שביטוי בכך שהמשמורת על הקטינה נמסרה לבעל, בהתחשב בכך שלנתבעת אין כל יכולת כלכלית בשלב זה ואילו הקטינה צעירה מאוד – וכאשר מדובר בסעד שנועד לשרת את הקשר בין הנתבעת לבין הקטינה [סעי' 70 בעמ' 30 וסעי' 72 בעמ' 31].

2.3 אכן, לעת בירור ההליך והבאת הראיות הביע בית-משפט לענייני משפחה מורת רוח מהימנעותה של התובעת להגיש ראיות בתצהירים חרף החלטות קודמות שהורו על כך. הפרוטוקול שנערך בישיבת ההוכחות שהתקיימה ביום 6.4.2006 מעיד על כך; ניתן בו ביטוי לכך שהיה על הנתבעת להגיש תצהיר בתביעת המזונות יחד עם הרצאת פרטים, כל זאת עד לישיבת יום 6.4.2006, אלא שהנתבעת נמנעה מכך [נספח ה' ל-22/ג, עמ' 49-50]. התייחסות נוספת של בית-המשפט למחדל ראיתי מצד הנתבעת הובעה במהלך שמיעת עדותה של הנתבעת בחקירה: "שמעתי עד כה עדים מרובים ובעיקר עדות אודות הגיגיהם כיצד נכון לגדל ילדים ואיך נוסעים בקיסריה עם ג'יפ. כאשר אנו מגיעים לעיקר אני שומעת כי לא היה סיפק בידי האם להכין תצהיר עדות ראשית, הרצאת פרטים או להתכונן לעניין המזונות וכל שאלה עניינית נענית בגלים גבוהים של מלל. כפי שאמרתי התיק הזה יסתיים ויוכרע ומי אשר לא יציג תשתית ראייתית ראויה לטיעוניו יכשל בהם ויאלץ לשאת באחריות למעשיו" [נספח ה' ל-22/ג, בעמ' 51].

דא עקא, בקביעות של בית-המשפט לענייני משפחה בפסק-הדין שניתן בתביעת המזונות, כמו גם במתווה שאימץ לשם פסיקת סכום-מה לנתבעת, היה כדי לנתק כל קשר סיבתי אפשרי בין המחדלים הראייתיים שעליהם עמד במהלך הבירור לבין תוצאת ההליך. היה בקביעותו של פסק-הדין – כמו גם בעקרונות שניצבו ביסודן כפי שהוצגו בפסק-הדין – כדי לעקר כל משמעות אפשרית שנודעה לאי-הגשת תצהיר עדות ראשית והרצאת פרטים עדכנית מטעם הנתבעת. ויודגש: בית-המשפט פסק לנתבעת את הסכומים שפסק לא בשל כך שלא הוכיחה את צרכיה בהגשת תצהיר עדות ראשית והרצאת פרטים עדכנית, אף לא בשל דחייה של טענת הנתבעת כי הבעל אדם אמיד שהפרוטה מצויה בכיסו. בית-המשפט דווקא מצא לאמץ את עמדת הנתבעת באשר למצבו הכלכלי האיתן של הבעל. דחיית חלקה הארי של התביעה למזונות אישה נבעה מקביעת בית-המשפט כי הסכום שנדרש בכתב-התביעה היה נגוע בחוסר תום-לב וכי ממילא זיכוי הנתבעת במזונות בשיעור גבוה יוביל לתוצאה הלא רצויה של הנצחת נישואין שעלו על שרטון ואין להם עוד תקומה. סכום המזונות ודמי

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

האירוח שנפסקו לנתבעת שיקפו אפוא, במכוון ובמודע, לא את יכולתו של הבעל ואף לא את צרכיה של הנתבעת במעמדה כאשתו – אלא את המגיע לה על-רקע נתונייה האישיים, עובדת הפירוד בין בני-הזוג, מתן המשמורת לבעל והצורך בהסדרת מקום מגורים לנתבעת בשכירות בקרבת הבת באופן שישירת את הקשר ביניהן.

2.4 שני אלה נובעים מכך: ראשית, את הגשתה של תביעה למזונות בסכום שבית-משפט מצא שהוא לוקה בחוסר תום-לב לא ניתן לזקוף לחובתה של התובעת; אין מחלוקת שייצוגה את הנתבעת החל בשלב שהיה מאוחר להגשת התביעה וכי התביעות שהוגשו מטעמה של הנתבעת לבית-משפט לענייני משפחה נוסחו בידי עורך-דין אחר שייצג את הנתבעת קודם לכן [עמ' 117 ש' 3].

שנית, אפילו התרשלה התובעת בכך שלא הגישה תצהיר עדות ראשית והרצאת פרטים עדכנית מטעם הנתבעת לאחר שנטלה על עצמה את יצוגה וקודם לדיון ההוכחות שנקבע בתביעת המזונות, לא היה ברשלנותה כדי להסב נזק לנתבעת. קביעותיו של בית-המשפט לענייני משפחה בפסק-הדין שניתן בתביעת המזונות, כפי שצוטטו לעיל, מנתקות כל קשר סיבתי אפשרי בין התרשלות של התובעת בעניין זה, ככל שהייתה, לבין התוצאה הכספית שנקבעה בפסק-הדין בסוגיה של מזונות אישה. בשולי הדברים יאמר כי לצרכי טענת הקיזוז שהעלתה הנתבעת היה עליה לכמת ולהוכיח כדרך שמוכיחים תביעה כספית את שיעורו ומרכיביו של הנזק שנגרם לה, לטענתה, בשל רשלנות של התובעת בייצוגה. כזאת לא נעשה, וגם בשל כך דינה של טענת הקיזוז להידחות.

2.5 עם מתן המשמורת על הבת-הקטינה לבעל ובהתחשב בפסיקת דמי אירוח לנתבעת לא זוכתה הנתבעת במזונות לקטינה אלא במזונות אישה בלבד. בין בתביעת המשמורת ובין בתביעת המזונות לא עשה בית-המשפט צו להוצאות [סעי' 73 לפסק-הדין בעמ' 31].

קביעתי כי ההכרעה בסוגיית המשמורת לא נבעה מהתרשלות של התובעת באופן יצוגה של הנתבעת חלה גם על פסיקתו של בית-המשפט בכל האמור בסוגיה של מזונות הקטינה. עוד יש להביא בחשבון שהפסיקה בנושא מזונות הקטינה אינה סופית; היא פועל יוצא של הסדרי המשמורת בהתייחס לקטינה, שניתנים לשינוי בחלוף העתים ועם שינוי הנסיבות [ביטוי מפורש לכך ניתן בפסק-הדין; ר' סעי' 51-53 בעמ' 22-23]. לפיכך לא נחסמה דרכה של הנתבעת לפעול לשינוי ההכרעה בכל הקשור למזונות הבת, בהתקיים התנאים לכך.

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

3. ההכרעה בתביעה הרכושית

3.1 ההליך הנוסף שהוגש מטעם הנתבעת לבית-המשפט לענייני משפחה הוגדר על-ידי מגישו כתובענה ל'נקיטת צעדים על-פי סעיף 11 לחוק יחסי ממון בין בני זוג' וכן ל'מתן ידיעות וחשבונות' [נספח ג' ל-22/2, בסעי' 1]. בתוך כך ביקשה הנתבעת להצהיר על כך שכל הזכויות והנכסים הרשומים על שם הבעל ושנצברו במועד מאוחר לחודש אוקטובר 2002 שייכים לבני-הזוג בחלקים שווים, תוך מתן צווים לשמירת זכויותיה בנכסים הללו; עוד ביקשה להורות לבעל לגלות בתצהיר או בדו"ח מפורט את פרטי הרכוש המצוי בבעלותו מאז אוקטובר 2002 [סעי' 11 לפסק-הדין].

בפסק-הדין שניתן בהתייחס להליך הרכושי הודגש שחרף קביעת מועד לדיון הוכחות בו, תוך מתן הוראות על הגשת תצהירי עדות ראשית, "למרבית הצער לא הגישו הצדדים תצהיר עדות ראשית לעניין התביעה לנקיטת הצעדים, ומכל מקום וכפי שהבהרתי לעיל, שמעתי את ההוכחות, הוגשו סיכומים וכעת ניתן פסק הדין" [סעי' 7 לפסק-הדין; ר' גם שם, בסעי' 4-6].

אשר לתביעה לסעד הצהרתי קבע בית-משפט כך: "לא מצאתי בסיכומי התובעת התייחסות ולו ברמז, לתביעה לפס"ד הצהרתי משכך, ניתן לראות את התובעת כמי שזנחה את תביעתה לפסק דין הצהרתי" [שם, בסעי' 16]. עוד נקבע כי בהגשת התובענה שולמה אגרה אך ורק בגין התביעה לשמירת זכויות לפי סעיף 11 לחוק יחסי ממון, ולא בגין הצהרה על שיתוף בזכויות [שם, בסעי' 17]. לבסוף, נקבע שהנכסים לגביהם התבקשה ההצהרה לא פורטו בכתב-התביעה, באופן שכלל אינו מאפשר את הענקת הסעד [שם, בסעי' 18]. עם זאת ביאר בית-המשפט כי אין בכך כדי לחסום את דרכה של התובעת להגשת תביעה נוספת לפסק-דין הצהרתי: "דווקא התביעה לנקיטת צעדים עפ"י סעיף 11 לחוק יחסי ממון צריכה להיות נפרדת ועצמאית, ובלא סעדים נוספים, והיה ועל סמך המידע שיאגם בתביעה כזו, יתחוויר למי מהצדדים כי יש מקום להגיש תביעה לפס"ד הצהרתי - יוכל לעשות אז כאשר יהיו בידי נתונים קונקרטיים בדבר הרכוש אשר בו הוא מבקש להצהיר על שיתוף" [כך במקור; סעי' 19 לפסק-הדין בעמ' 4].

נוכח הדברים הללו קבע בית-משפט לענייני משפחה כי אין לפניו אלא בקשה למתן מידע. לשם הכרעה בסעד זה הורה בית-המשפט כך: "[...] אני מורה לשני הצדדים להגיש תוך 60 יום ועד ולא יאוחר מיום 1.12.2006 מקבלת ההחלטה, תצהיר רכוש בו יפרטו את הרכוש שבידיהם ו/או באחזקתם בין התאריכים יום נישואיהם 1.5.03 ועד ליום 30.6.04 [...]"; עוד ניתנו הוראות

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

ספציפיות לצדדים בקשר עם הגשת התצהירים [סעי' 22 לפסק-הדין].

3.2 נובע מכך שדרכה של התובעת להגשת תביעה נוספת לפסק-דין הצהרתי שיקבע את זכותה לחלק ברכוש הבעל לא נחסמה עם מתן פסק-הדין בתביעה הרכושית, בין דרך כלל ובין בשל המחדל שביטוי באי-הגשת ראיות.

הנתבעת קיבלה את הגט מהבעל ביום 24.6.2010 [עמ' 96 ש' 4]. התביעה הרכושית הוגשה לפי סעיף 11 לחוק יחסי ממון בנוסחו אז; מאחר שהנתבעת והבעל היו נשואים זה לזו בזמן שהוגשה התביעה ובעת שהתבררה לא ניתן היה לעתור לפירוק שיתוף ברכוש או לפסק-דין הצהרתי על-אודות חלוקת רכוש משותף ביניהם כל עוד עמד קשר הנישואין על מכונו. בעדותה לפני לא עלה בידי הנתבעת לסתור דברים אלה, עמם עומתה בחקירה נגדית; עדותה התמצתה בחזרה על הטענה שהתובעת לא הגישה מה שהורה לה בית-משפט להגיש בפסק-הדין שניתן ביום 26.7.2007 [עמ' 117 ש' 4-13]. הנתבעת אישרה שלא הגישה נגד הבעל תביעה לפירוק שיתוף ברכוש בשלב מאוחר יותר, מבלי שידעה ליתן לכך טעם; תשובה בעניין זה נשאה אופי מתחמק [שם, ש' 21-27].

הגשת בקשה לפי פקודת בזיון בית-משפט על-ידי התובעת נגד הבעל, בשם הנתבעת, בשל אי קיום סעד כספי, אפילו נדחתה הבקשה אגב חיוב הנתבעת בהוצאות בגינה, אינה היא כשלעצמה רשלנות מצד התובעת בייצוג הנתבעת – ודאי לא רשלנות המהווה עילה לפטור מתשלום שכר-טרחה בגדרה של טענת קיזוז [עמ' 119 ש' 29 - עמ' 120 ש' 15]. בתוך כך אישרה הנתבעת שסכום ההוצאות שהושת עליה לטובת הבעל אגב הדיון באותה בקשה לא נגבה, לאחר שבא-כוח הבעל ויתר על ההוצאות שבהן חויבה הנתבעת. בהיעדר נזק אין מה לקזז.

נמצא אפוא שאפילו התרשלה התובעת בייצוג הנתבעת בהליך הרכושי, לא נגרם לנתבעת נזק בעטייה של אותה רשלנות, בכל הקשור לתביעה לפסק-דין הצהרתי. ממילא לא הוכח ולא כומת נזק שניתן לקזזו מתביעתה של התובעת לשכר-טרחה.

3.3 אשר להגשת תצהיר רכוש לשם הכרעה בבקשה למתן מידע, כמתחייב מפסק-הדין שניתן בהליך הרכושי, זה הוגש בידי הנתבעת בעצמה לאחר שיחסייה עם התובעת עלו על שרטון ועוד בטרם הביאה את הייצוג לידי סיום במכתבה מיום 19.12.2006 [ר' לעיל בחלק ג(4)]. הגשת תצהיר רכוש על-ידי הנתבעת מעידה כי לא נשללה יכולתה לפעול לפי החלטת

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

בית-משפט בפסק-הדין, שתוכנו היה ידוע ומוכר לה. פעולתה לייצוג עצמה שללה קשר סיבתי בין רשלנות התובעת שביטויה באי-הכנת תצהיר ובאי-הגשתו עבור הנתבעת לבין התוצאה הנודעת לכך.

יתרה מכך, הנתבעת לא הראתה מה עלה בגורל הבקשה למתן מידע אחרי שהגישה את תצהירה האמור ולא הוכיחה שתוצאתה של אותה בקשה קשורה באיזה שהוא אופן לרשלנות מצד התובעת. בעניין זה לא הונחה תשתית מספקת לקביעת ממצא על-אודות רשלנות של התובעת שהסבה נזק נקוב ומוגדר לנתבעת בגדרו של ההליך הרכושי. ודוק: לשם הקמתה של הגנה שביטויה בטענה לקיזוז נזק שנגרם לא די בהוכחת רשלנות לבדה; יש להוכיח גם נזק שנגרם, לכמת כדבעי את שיעורו ולהצביע על קשר סיבתי שמתקיים בין הנזק לבין הרשלנות. נדבכים חיוניים אלה של טענת קיזוז-בעטיה-של-רשלנות לא הוכחו על-ידי הנתבעת כלל ועיקר.

3.4 לא נובע מכך שהתובעת ראויה לשבח בשל אופן יצוגה את הנתבעת בהליך הרכושי.

בעלות-הדין נחלקו בשאלה מתי מסרה הנתבעת את מסמכי התובעת, באופן שהיה בו כדי להשליך על יכולתה של התובעת להכין ולהגיש תצהירים מטעם הנתבעת בתיקים בבימ"ש למשפחה. הנתבעת גרסה כי מלוא התייעוד שהיה ברשותה נמסר לתובעת במעמד הסדרת הייצוג, קרי מיד עם עריכתו של הסכם שכה"ט ביום 19.2.2006 [עמ' 108 ש' 24 עד 25 ועמ' 109 ש' 1-3; סעי' 35 ל-22]. מנגד עמדה התובעת על דעתה שלא קיבלה את חלקו הארי של התייעוד שנדרש לה לשם הייצוג אלא בשלב מאוחר יותר, בסמוך למועד שנקבע לדיון הוכחות בבית-המשפט לענייני משפחה [בכל הקשור למועד מסירתם של מסמכי הנתבעת לידיה מסרה התובעת גרסות סותרות; הן ידונו להלן בחלק ז'].

אפילו קיבלתי את גרסתה של התובעת באשר למועד בו מסרה הנתבעת את מלוא התייעוד הנדרש לידיה, אין בכך כדי לבאר את דרכי התנהלותה בכל הקשור להגשת ראיות מטעמה של הנתבעת. לא היה בפי התובעת הסבר לכך שאין בידה ראיה על-אודות ניסיון שעשתה להגיש תצהיר מטעם הנתבעת, ולו גם חסר וחלקי, לקראת דיון ההוכחות הראשון בבית-המשפט לענייני משפחה שהיה קבוע ליום 6.4.2006. הדברים יפים במיוחד בהתחשב בכך שלשיטתה של התובעת עצמה לא הייתה כל ערובה שתקבל מהנתבעת תיעוד מפורט יותר שיאפשר הכנה של תצהיר ראוי בשלב מאוחר יותר של הדיון [עמ' 32 ש' 7-15].

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

לטענת התובעת הייתה נכונה להגיש תצהיר מטעם הנתבעת בבוקר דיון ההוכחות שהיה קבוע ליום 6.4.2006 אלא שבית-המשפט לענייני משפחה לא התיר זאת [עמ' 29 ש' 20-21, 27-29]. בפרוטוקול הדיון מאותו תאריך אין זכר למהלך כזה. יתרה מכך, בתום אותו דיון ניתנה לנתבעת הזדמנות להגיש תצהירים לקראת הדיון הנוסף שנקבע ליום 20.4.2006 [נספח ה' ל-22]. אין זה סביר שבית-המשפט לענייני משפחה מנע הגשת תצהיר עדות מטעם הנתבעת בפתחו של הדיון ואילו בסוף הדיון התיר הגשת תצהירים לקראת הדיון הבא. גרסתה של התובעת על-אודות השתלשלות האירועים לה טענה נותרה לא מוכחת. חשוב מכך, התובעת לא הגישה תצהירים מטעם הנתבעת קודם לדיון הנוסף; רק בדיון עצמו עשתה ניסיון להגיש תצהיר שעליו החתימה את הנתבעת בו ביום [2/3], אלא שבית-המשפט לא התיר זאת [עמ' 31 ש' 21-28].

לבסוף, וזאת עיקר בעיני: התובעת אישרה שפסק-הדין שניתן ביולי 2006 הורה לנתבעת להגיש תצהיר רכוש עד יום 1.12.2006 אלא שהיא לא הכינה ולא הגישה תצהיר כזה עבור הנתבעת. לא בא מפי התובעת טעם ממשי שיבאר מדוע לא פעלה בעניין זה ממועד מתן פסק-הדין ועד למועד בו שוחררה מייצוג ביום 19.12.2006; אפילו הגישה בשם הנתבעת ערעור על פסק-הדין שניתן בתביעה הרכושית – ערעור שתוכנו לא הוצג, לא היה בכך כדי למנוע פעולה בזמנית בשני המישורים והגשת תצהיר רכוש מטעם הנתבעת לבית-משפט לענייני משפחה במקביל להגשת הערעור [עמ' 33 ש' 5-7, 16-21]. בעת שניתן פסק-הדין בהליך הרכושי כבר היה מלוא התייעוד השייך לנתבעת ברשותה של התובעת, ואין על כך מחלוקת. על כן לא הייתה כל מניעה ממשית להגשת תצהיר רכוש כפי שהורה פסק-הדין.

3.5 הטעם להתנהלות התובעת בעניין זה נחשף מתוך עדותה שלה. לדבריה, עוד בטרם התייצבה לדיון ההוכחות הראשון בבית-המשפט לענייני משפחה כבר היה נהיר וברור לה כי הנתבעת עתידה לנחול הפסד וישועתה תצמח רק ממתווה של הסדר פשרה עם הבעל [עמ' 28 ש' 24 - עמ' 29 ש' 1]. דברים מפורשים על כך אמרה התובעת: "[...] פניה של אילנה היו לסחבת בידיעה שסיכוייה נמוכים ידיעה זו היתה נחלתי כשקיבלתי כבר את כל החומר זה היה מספר ימים קודם לדיון של 4/06 [...] ואז הבנתי שהדברים אינם כמו שאילנה הציגה אותם בפני עם המסכנות אלא יש דברים מתחת לפני השטח" [עמ' 29 ש' 5-9].

מעתה אמור: אפילו אין בהתנהלות התובעת, בכל הקשור להגשת תצהירים, כדי להקים לנתבעת טענה לרשלנות בייצוג אשר הניבה נזק בר-קיוזו כנגד תביעה לשכר-טרחה, הרי שהיה מתאם בין אי-הגשת תצהיר רכוש לפי פסק-הדין שניתן בהליך הרכושי לבין מניעה

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

של התובעת והטעמים שביסוד התנהלותה. משנוכחה התובעת לדעת שהתביעה הרכושית (וכך גם התביעה למזונות אישה) לא תניב לנתבעת את הסכומים שלהם קיוותה – וכפועל יוצא לא תצמיח לתובעת עצמה זכות לשכר בהיקף לו ציפתה בעת שנחתם הסכם שכה"ט, איבדה עניין ממשי בנתבעת ובייצוגה והחלה ממקדת מרצה בהבאתה של הנתבעת לידי סיום הייצוג; סיום הייצוג ביוזמת הנתבעת ישחרר את התובעת מעולה של לקוחה שהיא חדלה מלגלות בה עניין ויתכן שאף יניב לתובעת פיצוי-מה – ככל שיצליח ניסיונה להתלות בסעיף המזכה בהסכם על-מנת לגבות שכר בסך של 15,000 דולר.

הימנעותה של התובעת מהגשת תצהירים בשם הנתבעת עולה אפוא בקנה אחד עם דברים שנאמרו לעיל, בחלק ג', על-אודות התנהלותה במישור יחסיה עם הנתבעת – התנהלות שמשלב מסויים, 'שלב ההתפכחות' של התובעת, הונעה בעיקרה על-ידי הבנה של התובעת כי הסכם שכה"ט לא יניב לה תמורה ממשית על-פי המתווה של שכר מותנה בתוצאות. גם בכך יש כדי לחזק את המסקנה כי סיום הייצוג נעשה בנסיבות שדבר אין בינן לבין הסעיף המזכה ובאופן שאינו מקנה לתובעת שכר-טרחה על-פיו.

2. החזר הוצאות

לצד התביעה לשכר-טרחה תבעה התובעת החזר הוצאות בסך 540 ₪ בהן נשאה, לטענתה, בגין צילום מסמכים בקשר עם ייצוגה את הנתבעת ועבורה; נטען שהעתקת המסמכים נעשתה במהלך ניהול התיק והכנת התצהירים לבית-המשפט לענייני משפחה, וכי הנתבעת התחייבה להשיב את הסכום לתובעת אך לא עשתה כן [סעיף 42(א) לתביעה בת"א 1111/07].

1. בעדותה הראשית פירטה התובעת כי ביום 18.4.2006 ניגשה לבית הדפוס 'יעיל' בחדרה ביחד עם הנתבעת כדי לצלם תיעוד שנדרש להגשת תצהירי עדות ראשית מטעם הנתבעת. עוד ציינה כי לאחר שהמסמכים הועתקו נאלצה לשאת מכיסה בהוצאות ההעתקה לאחר שהנתבעת מסרה שאין בידה כסף לכסות את התשלום; הנתבעת התחייבה להחזיר את הסכום לתובעת. בסופו של יום לא הוגשו התצהירים שבקשר עם הכנתם צולם התיעוד שכן בדיון שהתקיים ביום 20.4.2006 לא התיר בית-המשפט את הגשתם [סעי' 25-27 ו-43 ל-1/ת]. הוצג העתק של חשבונית מס/קבלה מס' 8301 שהונפקה על-שם הנתבעת, נושאת תאריך 18.4.2006, בידי נ.ג. יעיל חדרה בע"מ בגין הוצאות צילומים בסך 473 ₪ (להלן **החשבונית**). עוד הוצג שובר, קריא באופן חלקי בלבד, לפיו שולם הסכום האמור [נספח ח' ל-1/ת].

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

עדות התובעת לפני על-אודות המועד בו צולם החומר בבית-הדפוס לא הייתה עקבית. לפי תצהיר התובעת והחשבונית שצורפה אליו נעשה הצילום ביום 18.4.2006, קרי, אחרי דיון ההוכחות הראשון שהתקיים בבית-המשפט לענייני משפחה ביום 6.4.2006 ולפני הדיון השני שמועדו 20.4.2006. אלא שבעדותה בחקירה נגדית מסרה התובעת שהתיעוד נמסר לה על-ידי הנתבעת וצולם על-ידיה בו ביום, בבית-הדפוס ובנוכחות הנתבעת, ימים אחדים קודם לדיון ההוכחות שהיה קבוע לתחילת אפריל, לפני הדיון בו נמסרה עדות המומחית מטעם בית-המשפט [עמ' 29 ש' 5-6, 16-19, 24-27]. לפי עדות זו צריכה הייתה התובעת להציג חשבונית בגין צילום החומר מתאריך שקדם ליום 6.4.2006; קבלה כזו לא הוצגה. בהמשך עדותה של התובעת בחקירה נגדית נרמז, מבלי שהדבר נאמר במפורש, כי צילום התיעוד נעשה לקראת הדיון שנקבע ליום 20.4.2006 – במהלכו ביקשה התובעת להגיש תצהיר עדות ראשית מטעם הנתבעת וסורבה על-ידי בית-המשפט כך שהתצהיר לא הוגש [עמ' 31 ש' 21-29, עמ' 32 ש' 18-23].

2. כשם שעדות התובעת על-אודות המועד הממשי בו צולם התיעוד שהחזר הוצאות בגינו נתבע לא הייתה קוהרנטית, כך גם עדותה של הנתבעת בעניין זה לא עוררה אמון ולא הייתה עקבית.

לטענת הנתבעת לא זכרה אירוע בו צילמה חומר ביחד עם התובעת אך גם לא שללה את האפשרות כי התקיים אירוע כזה. הנתבעת לא ידעה לקשור בין אירוע צילום חומר על-ידיה לקראת הגשת ערעור על פסד-דינו של בית-המשפט לענייני משפחה מיום 26.7.2006 לבין החשבונית מיום 18.4.2006 על סך 473 ₪ שניצבה ביסוד דרישת התובעת להחזר הוצאות. אין חולק על כך שבתאריך הרשום על-גבי החשבונית טרם הוכרעו התיקים בבית-המשפט לענייני משפחה וממילא נבצר מהנתבעת לצלם תיעוד לקראת הגשת ערעור על פסק-הדין בתאריך זה. הנתבעת אישרה את הדברים במפורש, כמו גם את השוני בין הסכום שנרשם בחשבונית שהציגה התובעת לבין הסכום ששילמה היא אגב צילום תיעוד לקראת הגשת הערעור [עמ' 110 ש' 1-16].

הנתבעת מסרה גרסות סותרות בשאלה אם אי-פעם צילמה מסמכים ביחד עם התובעת. מחד גיסא הטעימה, במענה לשאלת בית-המשפט, כי צילמה תיעוד פעם אחת לשם הגשת הערעור באוקטובר 2006, ואילו ביחד עם התובעת לא צילמה חומר אף פעם. לדבריה אין היא יודעת אם התובעת צילמה תיעוד הקשור לתיקי הנתבעת לבדה [עמ' 110 ש' 22 - עמ' 111 ש' 4; עמ' 136 ש' 19-21]. מאידך גיסא, ובהמשך חקירתה הנגדית, ביארה הנתבעת כי ייתכן שהייתה

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

פעם אחת בה היא צילמה חומר ביחוד עם התובעת אך הכחישה אפשרות שהתובעת צילמה תיעוד הקשור בתיקי הנתבעת לבדה [עמ' 113 ש' 21-24].

3. החשבונית קושרת לכאורה את הנתבעת לצילום המסמכים; היא נושאת את שם הנתבעת ונחזית כמסמך שנערך לא על-ידי התובעת אלא על-ידי בית-הדפוס שהנפיק אותה. הצגת החשבונית בידי התובעת מעבירה את הנטל אל מגרש הנתבעת לסתור את הנחזה ממנה – דהיינו, כי הצילומים נעשו עברה. לחלופין היה על הנתבעת להראות שנשאה בהוצאות ההעתקה שנקבו בחשבונית. הנטל לא הורם על-ידי הנתבעת; היפוכו של דבר הוא הנכון. לשיטתה של הנתבעת, אם צילמה התובעת חומר עברה כי אז העלות הכרוכה בכך נמסרה לה במזומן [עמ' 110 ש' 15]. עם זאת אישרה הנתבעת כי אמצעי התשלום שצויין בקבלה שהציגה התובעת לצד החשבונית אינו אמצעי תשלום שלה שכן לה עצמה לא היו במועד זה המחאות [עמ' 111 ש' 7-14]. יש בכך כדי לרמוז לטענת 'פרעתי' שהשמיעה הנתבעת, גם אם בקול-ענות-חלושה ולא בפה מלא. הנטל להוכיח טענת פירעון מוטל על שכס הטוען לו [רע"א 3149/06 בית מימון מוצרי חשמל בע"מ נ' קלינטון סחר בינלאומי 2000 בע"מ (1.11.2006)]. הנטל לא הורם על-ידי הנתבעת. אשר על כן יש לחייבה בסכום החשבונית, תוך קבלת התביעה בסעיף זה.

ח. סיכומם של דברים

בעלי-הדין הרחיבו עד מאוד את היריעה במהלך החקירות הנגדיות. אין צורך להידרש לכל תו ותג שהעלו בדרך זו, ודאי לא משלא באו הדברים לידי ביטוי בסיכומי הטענות שהוגשו. נדרשתי לעיל לאותם עניינים שהיה בהם כדי להכריע את המחלוקת שביסוד שתי התביעות ולא מצאתי מקום לדון בטענות אחרות שלא נדרשו לשם כך.

התביעה לשכר-טרחה נדחית אפוא במלוא סכומה; כך גם התביעה בשל פרסום לשון הרע. את התביעה להחזר הוצאות יש לקבל; הנתבעת תשלם לתובעת 540 ₪ כשסכום זה נושא הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום הגשת התביעה (14.1.2007) עד יום פסק-הדין.

נוכח הפער העצום בין הסכומים שבעטיים הוגשו שתי התביעות לבין הסכום שנפסק לתובעת בסופו של יום מצאתי שיש להשית על התובעת הוצאות לטובת הנתבעת בסכום הולם. סכום זה, צריך שיביא בחשבון גם את אופן הבירור – במהלכו הגישה התובעת מסמכים שונים תוך כדי חקירתה הנגדית של הנתבעת אף שאלה היו ברשותה קודם לכן ולא הייתה מניעה לצרפם

בית משפט השלום בחדרה

1 אוקטובר 2013

ת"א 1111/07, ת"א 1112/07 אור-פלדמן נ' בן זאב

בפני: כב' השופטת קרן אניספלד

לתצהירה במועד ובדרך המתאימים לכך; התנהלות התובעת בהקשר זה, שהייתה עקבית ולא חד-פעמית, הכבידה על הבריור. במעמד הדיון נקבע שינתן לכך ביטוי בפסיקת הוצאות [עמ' 150 ש' 6-10]. ביטוי נוסף להתנהלות זו ניתן לעת הגשת סיכומי התובעת, אשר צרפה אליהם מסמכים שלא הוגשו כראיה בשלב הדיוני המתאים לכך.

על-יסוד הדברים הללו תשלם התובעת לנתבעת שכ"ט עו"ד כולל מע"מ בסך של 20,000 ₪ וכן את הוצאות ההליך, בין השאר בשים לב לחוות-הדעת שהוגשו בו מטעם הנתבעת, בסך נוסף של 8,000 ₪. הסכומים הם ליום מתן פסק-הדין.

סכום שלא ישולם תוך 30 יום מן המועד בו יומצא פסק-הדין ישא הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום פסק-הדין ואילך עד מועד התשלום בפועל.

המזכירות תמציא את פסק-הדין לצדדים.

ניתן היום, כ"ז תשרי תשע"ד, 01 אוקטובר 2013, בהעדר הצדדים.

קרן אניספלד, שופטת

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7